

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової палати
від 22 червня 2021 року № 14-1

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету Державною судовою адміністрацією
України на забезпечення заходів з інформатизації**

Київ 2021

Рахункова палата від імені Верховної Ради України здійснює контроль за надходженням коштів до Державного бюджету України та їх використанням (стаття 98 Конституції України).

Організацію, повноваження і порядок діяльності Рахункової палати визначає Закон України від 02.07.2015 № 576 «Про Рахункову палату».

Цим Законом встановлено, що повноваження, покладені на Рахункову палату Конституцією України, здійснюються через провадження заходів державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту).

Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів. Рахункова палата застосовує у своїй діяльності основні принципи діяльності Міжнародної організації вищих органів фінансового контролю (INTOSAI), Європейської організації вищих органів фінансового контролю (EUROSAI) та Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI) у частині, що не суперечить Конституції та законам України.

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	4
ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ.....	7
1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОЮ СУДОВОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ УКРАЇНИ ЗАХОДІВ З ІНФОРМАТИЗАЦІЇ	9
<i>1.1. Оцінка стану нормативно-правового забезпечення виконання заходів з інформатизації</i>	<i>9</i>
<i>1.2. Оцінка стану організаційного забезпечення виконання заходів з інформатизації</i>	<i>11</i>
2. ОЦІНКА СТАНУ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ З ІНФОРМАТИЗАЦІЇ	26
<i>2.1. Загальна оцінка стану планування та використання коштів державного бюджету, спрямованих на забезпечення заходів з інформатизації</i>	<i>26</i>
<i>2.2. Оцінка стану планування та використання коштів державного бюджету, спрямованих ДП «ІСС» на створення та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (підсистем та модулів)</i>	<i>37</i>
3. ОЦІНКА СТАНУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ	56
ВИСНОВКИ	62
ПРОПОЗИЦІЇ.....	69

ПРЕАМБУЛА

Підстава аудиту: стаття 98 Конституції України, статті 26 та 110 Бюджетного кодексу України від 08.07.2010 № 2456, статті 4, 7 Закону України від 02.07.2015 № 576 «Про Рахункову палату», План роботи Рахункової палати на 2021 рік, доручення члена Рахункової палати для виконання повноважень члена Рахункової палати та забезпечення здійснення заходу державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту) від 29.09.2020 № 07-45 (із змінами від 04.03.2021).

Мета аудиту: встановлення фактичного стану справ та надання оцінки щодо своєчасності і повноти бюджетних надходжень, продуктивності, результативності, економності використання бюджетних коштів, виділених у 2018–2020 роках Державній судовій адміністрації України на забезпечення заходів з інформатизації, зокрема на створення Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень, стану внутрішнього контролю розпорядника бюджетних коштів.

Предмет аудиту: кошти державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» у 2018 році та за КПКВ 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» у 2019 та 2020 роках (далі – КПКВК 0501020), спрямовані на виконання заходів з інформатизації, зокрема забезпечення створення та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ЄСІТС); нормативно-правові, розпорядчі, інші акти та документи, які регламентують діяльність Державної судової адміністрації України щодо заходів з інформатизації, зокрема створення та забезпечення функціонування ЄСІТС; планові, бухгалтерські, фінансові документи, бюджетна, фінансова й статистична звітність та інша довідкова інформація щодо виконання заходів з інформатизації, зокрема впровадження ЄСІТС; матеріали внутрішнього контролю та аудиту, матеріали перевірок інших контролюючих органів; управлінські рішення Державної судової адміністрації України щодо виконання напрямів використання бюджетних коштів, зазначених у паспортах бюджетної програми за КПКВК 0501020, зокрема забезпечення створення та функціонування ЄСІТС.

Об'єкти аудиту: Державна судова адміністрація України (далі – ДСА України); Державне підприємство «Інформаційні судові системи» (далі – ДП «ІСС»); Дніпровський районний суд міста Києва; Вінницький міський суд Вінницької області; Сьомий апеляційний адміністративний суд (м. Вінниця); Жовтневий районний суд м. Дніпропетровська; Дніпровський апеляційний суд; Залізничний районний суд м. Львова; Восьмий апеляційний адміністративний суд (м. Львів); Південно-західний апеляційний господарський суд (м. Одеса); Київський районний суд м. Одеси; Другий апеляційний адміністративний суд (м. Харків); Орджонікідзевський районний суд м. Харкова; Шостий апеляційний адміністративний суд (м. Київ); Печерський районний суд міста Києва;

Ужгородський міськрайонний суд Закарпатської області; Закарпатський апеляційний суд (м. Ужгород); Державне підприємство «Центр судових сервісів» (далі – ДП «ЦСС»).

Методика проведення аудиту: при проведенні аудиту застосовані загальні підходи та порядок дій, передбачені Законом України «Про Рахункову палату». Відповідно до статті 3 цього Закону застосовано Міжнародні стандарти вищих органів фінансового контролю (ISSAI)¹, зокрема ISSAI 100 «Фундаментальні принципи аудиту державного сектору», ISSAI 300 «Фундаментальні принципи аудиту ефективності», ISSAI 3000 «Стандарт з аудиту ефективності» та GUID 3920 «Процес аудиту ефективності» у частині, що не суперечить Конституції та законам України. Зважаючи на потребу комплексного розкриття теми аудиту, додатково використані елементи аудиту відповідності. Об'єкти контрольного заходу перевірялися шляхом вивчення та аналізу нормативно-правових і розпорядчих актів, прийнятих управлінських рішень, даних бюджетної, фінансової та статистичної звітності, первинних документів, а також даних, отриманих на відповідні запити Рахункової палати.

Система критеріїв аудиту:

При здійсненні аудиту застосовано сукупність критеріїв, систематизованих за напрямками дослідження та характером причинного зв'язку² і спрямованих на виявлення ознак, достатніх для розкриття мети аудиту.

Критеріями аудиту є орієнтири, ідентифіковані як зразки відповідних процесів, та вимоги, визначені нормативно-правовими актами.

Визначення критеріїв аудиту здійснено з урахуванням:

- міжнародного стандарту вищих органів фінансового контролю (ISSAI) 300 «Фундаментальні принципи здійснення аудиту ефективності»;
- ідентифікації ризиків досліджуваної сфери;
- правового забезпечення досліджуваної сфери діяльності і виявлення показників, які вказують на відповідність законам та нормативно-правовим актам;
- розпорядчих і регламентуючих документів, аналітичних, звітних і статистичних матеріалів та виявлених для відповідних досліджуваних процесів норм, нормативів, планових показників.

Обрані критерії ґрунтуються на принципах надійності, об'єктивності, корисності, зрозумілості, порівняльності, повноти та прийнятності.

Ідентифіковані ризики:

управлінські:

1. Відсутність в ДСА України структурного підрозділу щодо координації заходів з побудови ЄСІТС – Центру управління проектами ЄСІТС позбавляє ДСА України можливості у повному обсязі виконувати покладені законодавством функції щодо створення та забезпечення функціонування ЄСІТС, тобто виконувати функції замовника ЄСІТС.

¹ Неофіційний переклад.

² Під терміном «причинний зв'язок» розуміється зв'язок між дією і певним наслідком.

2. Незабезпечення належного рівня контролю за ефективністю використання бюджетних коштів, повнотою та своєчасністю виконання заходів з інформатизації, зокрема на створення ЄСІТС.

3. Неналежний стан внутрішнього контролю з боку ДСА України як головного розпорядника, і як наслідок, недотримання вимог нормативно-правових та розпорядчих актів, незаконне, нерезультативне, неекономне й непродуктивне використання коштів державного бюджету.

операційні:

4. Недотримання вимог внутрішніх нормативних актів, які регулюють питання виконання заходів з інформатизації, зокрема в частині забезпечення належного обґрунтування при визначенні потреби в бюджетних коштах на придбання засобів інформатизації та легалізацію комп'ютерних програм, що призводить до неефективного планування та використання коштів державного бюджету, спрямованих на виконання заходів з інформатизації.

5. Невикористання та не введення тривалий час в експлуатацію комп'ютерного обладнання, як наслідок, непродуктивне використання бюджетних коштів на заходи з інформатизації.

6. Здійснення заходів з розробки та побудови ЄСІТС з недотриманням встановлених термінів, недосягнення очікуваного результату від здійснення цих заходів і як наслідок, нерезультативне використання на ці заходи бюджетних коштів.

Критерії оцінки:

продуктивності: встановлення співвідношення між результатами діяльності об'єктів контролю і використаними для досягнення таких результатів фінансовими, матеріальними та трудовими ресурсами;

результативності: встановлення ступеня відповідності фактичних результатів діяльності об'єктів контролю запланованим результатам;

економності: встановлення стану досягнення об'єктами контролю запланованих результатів за рахунок використання мінімального обсягу бюджетних коштів або досягнення максимального результату при їх використанні;

законності, своєчасності і повноти прийняття управлінських рішень: встановлення відповідності чинному законодавству управлінських рішень на реалізацію повноважень, визначених Законом України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів», та з метою забезпечення реалізації Закону України від 03.10.2017 № 2147 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» в частині створення та забезпечення функціонування ЄСІТС; дотримання вимог чинного законодавства під час управління наявними фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, спрямованими на виконання заходів з інформатизації, зокрема створення та забезпечення функціонування ЄСІТС; дотримання законодавства під час придбання товарів, робіт та послуг, здійснення

розрахункових операцій за отримані матеріальні цінності, виконані роботи, отримані послуги на виконання умов договорів щодо виконання заходів з інформатизації, зокрема створення та забезпечення функціонування ЄСІТС;

стану внутрішнього контролю: впровадження керівництвом об'єктів контрольного заходу політики, правил і заходів, які забезпечують функціонування, взаємозв'язок та підтримку всіх елементів внутрішнього контролю і спрямовані на досягнення мети їх діяльності.

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: 2018, 2019 та 2020 роки.

Карантинні: проведення аудиту здійснювалося з обмеженнями, встановленими відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (із змінами), та від 09.12.2020 № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (із змінами), а також наказу Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 16.03.2020 № 22 (із змінами) та доручень Секретаря Рахункової палати – керівника апарату від 25.02.2021 № 12/08-2, 30.03.2021 № 13/08-2 та 27.04.2021 № 17/08-2.

Проведення зазначеного заходу здійснювалося вперше.

За результатами аудиту складено 18 актів, з яких 4 з зауваженнями, які розглянуто в установленому порядку.

ПЕРЕДУМОВИ ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ

Україна, як і весь світ, стрімко рухається вперед у напрямі побудови нового інформаційного суспільства, однією з ознак якого є переведення максимальної кількості комунікацій звичайної життєдіяльності людини в електронну, інформаційну форму. Серед першочергових реформ, які впроваджуються в Україні, особлива увага приділяється судовій реформі, оскільки система правосуддя не виконує поставлені перед нею завдання на належному рівні. І обумовлено це багатьма чинниками, одним з яких є **відсутність належної ІТ-інфраструктури та можливостей використання інформаційних систем і системи електронного правосуддя.**

Широке впровадження інформаційних технологій в роботу судів, органів та установ системи правосуддя, а також автоматизація їх діяльності – один з ключових аспектів Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки (далі – Стратегія), схваленої Указом Президента України від 20.05.2015 № 276, та Концепції оптимізації інфраструктури забезпечення органів судової влади, схваленої Радою з питань судової реформи 28 грудня 2015 року.

Так, Стратегія для підвищення ефективності правосуддя та оптимізації повноважень судів різних юрисдикцій передбачає, зокрема: **забезпечення широкого використання інформаційних систем (ІС) для надання більшої**

кількості послуг «електронного правосуддя»; створення в судах інформаційних систем електронного менеджменту, зокрема введення повноцінних електронних систем, у тому числі системи електронного документообігу, та відстеження справ (до вищих інстанцій), електронних повідомлень, електронних викликів, електронного розгляду справ (у деяких випадках), електронних платежів, аудіо- та відеофіксації засідань, інформаційної системи внутрішньої бази даних, інформаційної системи законодавчої бази даних, удосконалення системи забезпечення рівного та неупередженого розподілу справ між суддями, зокрема, визначення судді та (або) складу колегії суддів на всіх стадіях судового провадження; **поетапне запровадження інструментів «електронного правосуддя»**, що дасть змогу користувачам звертатися до суду, сплачувати судовий збір, брати участь у провадженнях та отримувати необхідну інформацію і документи за допомогою електронних засобів.

На виконання вимог Стратегії були внесені суттєві зміни до законодавства³ щодо організації діяльності судів, органів та установ системи правосуддя і порядку забезпечення їх функціонування. Серед визначальних змін, які стосуються автоматизації здійснення правосуддя, став прийнятий 03.10.2017 Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів» (із змінами та доповненнями, далі – Закон № 2147), який набрав чинності з 15 грудня 2017 року. Ключова новизна Закону № 2147 – запровадження «електронного суду» шляхом розбудови ЄСІТС.

Відповідно до вимог цього Закону в судах України, у Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Державній судовій адміністрації України, їх органах та підрозділах **має бути забезпечено функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи**⁴.

Очікувалося, що впровадження ЄСІТС має, зокрема, забезпечити: уніфікацію та оптимізацію процесів діяльності судів, органів та установ системи правосуддя; ефективну інформаційну взаємодію судів, органів та

³Звіт базується на нормах законодавства, які були чинними в період, охоплений аудитом, а саме 2018–2020 років.

⁴ Відповідно до пункту 10 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 ДСА України **рекомендовано до 31 грудня 2018 року** забезпечити створення та належне функціонування ЄСІТС. ЄСІТС мала почати функціонувати через 90 днів з дня опублікування ДСА у газеті «Голос України» та на вебпорталі судової влади відповідного оголошення. У зв'язку з такою публікацією 1 грудня 2018 року, початок роботи системи передбачався на 1 березня 2019 року. Проте, 1 березня 2019 року в газеті «Голос України» опубліковано повідомлення про відкликання оголошення, опублікованого 1 грудня 2018 року. ДСА України 28.02.2019 було надіслано судам лист з **повідомленням про відтермінування початку функціонування ЄСІТС**.

установ системи правосуддя з іншими державними органами та установами; прискорення процедур розгляду судових справ, реєстрації та публікації судових рішень за рахунок автоматизації всіх складових судового документообігу; економію бюджетних коштів, які витрачаються на виготовлення та надсилання сторонам судового процесу процесуальних документів у паперовому вигляді; зменшення навантаження на працівників апарату суду; зменшення ризиків, пов'язаних з людським фактором: неможливість втручання до алгоритмів автоматизованого розподілу, формування статистичної та звітної інформації, підвищення рівня незалежності судів; підвищення зручності та доступності судової системи України, у тому числі шляхом впровадження контакт-центру; зростання довіри до органів правосуддя тощо.

Проте створення та впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи у рекомендовані законодавством терміни не відбулося.

Разом з тим протягом 2018–2020 років на забезпечення заходів з інформатизації Державною судовою адміністрацією України як головним розпорядником коштів використано **980 918,3 тис. грн** коштів державного бюджету, зокрема на побудову та впровадження ЄСІТС – **102 794,2 тис. гривень**.

З огляду на суспільну значущість питання запровадження інструментів «електронного правосуддя», значні обсяги коштів, що спрямовуються з державного бюджету на вказану мету, та існуючі ризики їх нерезультативного використання, проведення аудиту ефективності використання коштів державного бюджету ДСА України на забезпечення заходів з інформатизації є актуальним.

1. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДЕРЖАВНОЮ СУДОВОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ УКРАЇНИ ЗАХОДІВ З ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

1.1. Оцінка стану нормативно-правового забезпечення виконання заходів з інформатизації

Держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів. У Державному бюджеті України окремо визначаються видатки на утримання судів з урахуванням пропозицій Вищої ради правосуддя (стаття 130 Конституції України).

На законодавчому рівні організація виконання заходів з інформатизації органів судової влади, зокрема, функціонування ЄСІТС регулюється низкою законодавчих актів, а саме: **Господарським процесуальним кодексом України від 06.11.1991 № 1798** (із змінами та доповненнями, далі – ГПК України), **Цивільним процесуальним кодексом України від 18.03.2004 № 1618** (із змінами та доповненнями, далі – ЦПК України), **Кодексом**

адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747 (із змінами та доповненнями, далі – КАС України), **Законами України: від 04.02.1998 № 74/98-вр «Про Національну програму інформатизації»** (із змінами); **від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій і статус суддів»** (із змінами та доповненнями, далі – Закон № 1402); **від 03.10.2017 № 2147 «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів»** (із змінами та доповненнями); **Указом Президента України від 11.06.2021 № 231/2021 «Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021 – 2023 роки»** (далі – Стратегія 2021–2023).

Згідно із частинами першою статті 151 Закону № 1402 ДСА України є державним органом у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених цим законом. Повноваження ДСА України визначені статтею 152 Закону № 1402, де серед іншого, ДСА *організовує комп'ютеризацію судів для здійснення судочинства, діловодства, інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи; забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів; забезпечує впровадження електронного суду; здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами; забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб, забезпечує функціонування системи відеоконференцзв'язку для участі осіб у засіданні суду в режимі відеоконференції.*

Законом № 2147 на ДСА України покладено обов'язок забезпечити створення та належне функціонування ЄСІТС.

Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19 (із змінами) затверджено **Положення про Державну судову адміністрацію України** (далі – Положення № 141/0/15-19), згідно з **пунктом 6** якого, ДСА України відповідно до визначених завдань, зокрема: здійснює функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності судів (крім Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів), Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, органів суддівського самоврядування, Національної школи суддів України, Служби судової охорони, ДСА України та її територіальних управлінь; здійснює інформаційні та методологічні заходи щодо побудови, впровадження та функціонування комплексної системи захисту інформації на об'єктах інформаційної діяльності; організовує комп'ютеризацію судів для здійснення

судочинства, діловодства, **інформаційно-нормативного забезпечення судової діяльності та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи** (до її запровадження – автоматизованої системи документообігу в судах), забезпечує суди необхідними технічними засобами фіксування судового процесу в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на фінансування відповідних судів; забезпечує впровадження електронного суду, здійснює заходи щодо організації обміну електронними документами між судами та іншими державними органами і установами; забезпечує ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб; розробляє та подає на затвердження до Вищої ради правосуддя Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему.

Довідково. До 17.01.2019 було чинним Положення про Державну судову адміністрацію України, затверджене рішенням Ради суддів України від 22.10.2010 № 12 (із змінами).

З огляду на те, що ЄСІТС так і не розпочала функціонування, Верховною Радою України **27.04.2021 прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи»** (№ 1416), яким внесені зміни до низки нормативно-правових актів, шляхом встановлення норм **щодо поетапного впровадження ЄСІТС**, що дозволить розпочати використання підсистем та модулів, які вже перебувають на фінальному етапі розроблення, не чекаючи готовності інших підсистем, які розроблюються на початковому етапі.

Одним із напрямів покращення доступу до правосуддя Стратегією 2021–2023 визначено розвиток електронного судочинства з урахуванням світових стандартів у сфері інформаційних технологій, його інтегрування у національну інфраструктуру електронного врядування.

Отже, правова база щодо забезпечення виконання заходів з інформатизації органів судової влади, забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСІТС) в судах України, у Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, ДСА України, їх органах та підрозділах в державі в цілому створена.

1.2. Оцінка стану організаційного забезпечення виконання заходів з інформатизації

На виконання вимог Закону № 2147 для створення та побудови ЄСІТС ДСА України у 2017–2020 роках **затверджувала три плани заходів:**

план заходів щодо реалізації ДСА України Закону № 2147, затверджений наказом від **22.12.2017 № 1126**, наказ **втратив чинність** згідно

з наказом від 18.09.2020 № 418 (далі – План заходів № 2147), на період **грудень 2017 – січень 2019 років**);

план заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, затверджений наказом від **28.02.2020** № 99, наказ **втратив чинність** згідно з наказом від 18.09.2020 № 418 (далі – План заходів № 99-2020), на період **2020–2023 років**);

план заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, затверджений наказом від **18.09.2020** № 418 (далі – План заходів № 418), на період **2020–2023 років**).

План заходів № 2147

З огляду на те, що відповідно до пункту 10 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 ДСА України **було рекомендовано до 31 грудня 2018 року** забезпечити створення та належне функціонування ЄСІТС, план заходів щодо реалізації ДСА України Закону № 2147 визначав **терміни виконання заходів з грудня 2017 до січня 2019 років**.

Згідно з цим планом **передбачалось**: спільно з Міністерством юстиції України (далі – Мін'юст) розробити й затвердити Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів (далі – ЄДРВД) та наказ щодо порядку надсилання судами державним реєстраторам відповідних електронних копій судових рішень та забезпечити технічну реалізацію цього обміну; підготувати відповідно до Порядку ведення Єдиного державного демографічного реєстру та надання з нього інформації, взаємодії між уповноваженими суб'єктами, а також здійснення ідентифікації та верифікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 784, проєкт регламенту технічної взаємодії/регламенту технічного доступу з Державною міграційною службою України для забезпечення можливості направлення судами запитів та надання відповідними органами реєстрації відповіді на них в електронній формі щодо інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) фізичних осіб у строки, передбачені відповідним процесуальним законом, та супроводжувати його до повного забезпечення суддів таким доступом; створити ЄДРВД в межах ЄСІТС; розробити План заходів і Технічні умови на створення та впровадження ЄСІТС; передбачити видатки державного бюджету на створення та належне функціонування ЄСІТС; розробити проєкт Положення про ЄСІТС, провести консультації з Радою суддів України та подати на затвердження до Вищої ради правосуддя; **розпочати функціонування ЄСІТС (січень 2019 року) тощо**.

Аналізом виконання ДСА України Плану заходів № 2147 встановлено, що з 13 заходів, передбачених у 10 пунктах щодо інформатизації, зокрема розробки та впровадження ЄСІТС, **станом на вересень 2020 року ДСА України повністю виконано 7 заходів, частково – 3, не виконано – 3** (інформація про виконання Плану заходів № 2147 наведена у додатку 1).

В ході реалізації Плану заходів № 2147 ДСА України **наказом від 02.03.2018 № 99** (із змінами від 14.05.2018 та 27.07.2018) (втратив чинність 07.11.2019, далі – Наказ № 99)) **визначила адміністратором ЄСІТС**, власником якої є держава в особі ДСА України, ДП «ІСС» (далі – Адміністратор № 1) та зобов'язала його, зокрема: підготувати пропозиції щодо структури ЄСІТС, визначити, описати та надати на затвердження ДСА України структуру та перелік основних процесів, які підлягають реалізації в ЄСІТС, з визначенням етапів її створення у термін до 15 березня 2018 року (Концепцію ЄСІТС), та в подальшому, надіслати затверджену ДСА України концепцію на погодження до Державного агентства з питань електронного урядування; провести (шляхом залучення відповідних зовнішніх спеціалізованих установ або власними силами) аудит прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які використовуються судами, державними органами та установами системи правосуддя, у термін до 20 березня 2018 року. За результатами аудиту підготувати та подати ДСА України звіт; розробити та подати на затвердження ДСА України Технічне завдання ЄСІТС, включаючи інтеграцію, модернізацію та доопрацювання існуючих компонентів у терміни, визначені етапами робіт; надати ДСА України незалежний експертний висновок з визначенням вартості побудови підсистем ЄСІТС, подавати до ДСА України інформацію про виконання заходів щомісячно.

Цим Наказом № 99, серед іншого, зобов'язано відділ аудиту у термін до 1 липня 2019 року провести аудит щодо цільового використання Адміністратором № 1 бюджетних коштів.

Таким чином, незважаючи на забезпечення ДСА України належної організації функціонування ЄСІТС згідно з законодавством, вона цю функцію за Наказом № 99 передала до ДП «ІСС», не забезпечивши при цьому, як показали результати аудиту, належного контролю за виконанням усіх вимог до роботи підсистем (модулів) ЄСІТС відповідно до затвердженої Концепції з її побудови.

Аналізом виконання Наказу № 99 встановлено таке.

➤ Розроблену Адміністратором № 1 **Концепцію побудови ЄСІТС** було затверджено наказом ДСА України від 13.04.2018 № 168 (втратив чинність 07.11.2019, далі – Концепція ЄСІТС № 1) і погоджено Державним агентством з питань електронного урядування України (лист від 25.04.2018 № 1/06-1-684).

Довідково. Згідно із Концепцією ЄСІТС № 1 основними складовими ЄСІТС є 5 взаємопов'язаних підсистем, кожна з яких додатково містить окремі модулі, 1) Загальна підсистема містить 6 модулів (офіційна електронна адреса (Електронний кабінет); офіційний вебпортал «Судова влада України»; Єдиний державний реєстр судових рішень (ЄДРСР); ЄДРВД; модуль «Відкриті набори даних»; модуль «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»); 2) Єдина підсистема електронного діловодства судів, органів та установ системи правосуддя налічує 5 модулів (Електронний суд; Електронне діловодство; модуль

«Автоматизований розподіл»; модуль «Електронний архів»; модуль «Судова статистика»); 3) **Єдиний контакт-центр судової влади України**; 4) **Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами** об'єднує основний модуль «Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком» та інші додаткові модулі, такі як: Облік договорів, Калькуляція витрат і собівартості, Управління автотранспортом та інші; 5) **Комплексна система захисту інформації (далі – КСЗІ)**). Принципом побудови ЄСІТС є «хмарні технології», які передбачають віддалену обробку та зберігання даних та надають користувачам мережі Інтернет доступ до обчислювальних ресурсів і програмного забезпечення як до онлайн-сервісу. Для потреб ЄСІТС створюється сервіс хмарного зберігання та обробки інформації, який складається з декількох центрів оброблення даних (щонайменше двох), що містять власне апаратне забезпечення, системне програмне забезпечення з інструментами віртуалізації, системи керування базами даних, програмно-апаратний комплекс захисту інформації та резервовані канали зв'язку необхідної швидкості.

Розділом VII Концепції ЄСІТС № 1 для побудови ЄСІТС передбачалися такі етапи: **Етап 1** (I півріччя 2018 року) – створення, розробка, модернізація й впровадження відповідних модулів та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС; **Етап 2** (II півріччя 2018 року) – розробка підсистеми, створення модулів, придбання програмного забезпечення Системи керування базами даних та налаштування її під потреби ЄСІТС, модернізація основного та побудова резервного центру обробки даних, впровадження у промислову експлуатацію відповідних підсистем та модулів та запуск ЄСІТС в тестову експлуатацію; **Етап 3** (2019 рік) – завершення робіт з побудови резервного центру обробки даних, розробка та впровадження підсистем, які було розроблено, але не впроваджено в попередніх етапах, створення комплексної системи захисту інформації та отримання атестату відповідності. Наступні етапи життєвого циклу ЄСІТС (після 2019 року).

➤ Адміністратором № 1 надіслано до ДСА України **звіт за результатами аудиту прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які використовуються судами, державними органами та установами системи правосуддя** (лист від 18.04.2018 № 1559/18-вих 2018, далі – Звіт адміністратора № 1). Згідно з узагальненими даними вказаного аудиту **органами та установами системи правосуддя для здійснення судочинства використовується: 1 371 од. серверів різних конфігурацій; 37 951 од. персональних комп'ютерів (14 297 од. придбані до 2015 року); 6 451 од. мережевого комунікаційного обладнання різного класу та апаратних засобів інформаційної безпеки; 25 485 од. периферійного обладнання для сканування, друку, копіювання та розмноження документів.**

Довідково. У Звіті адміністратора № 1 зазначалося, що існуючий парк апаратного інформаційно-технічного забезпечення органів системи правосуддя значною мірою не відповідає цілям розбудови ЄСІТС як централізовано-консолідованого хмарного комплексу для автоматизації інструментів правосуддя, включаючи ті, що забезпечують фінансові, майнові, організаційні, кадрові та інформаційно-телекомунікаційні потреби органів судової влади; потрібне сучасне серверне обладнання та сховища даних рівня центру обробки даних; близько 70 відс. наявних персональних комп'ютерів та периферійного обладнання потребують модернізації, після проведення якої вони можуть бути пристосовані для забезпечення роботи внутрішніх користувачів ЄСІТС. Близько 30 відс. комп'ютерної техніки та периферійного обладнання потребує заміни на сучасне. Крім того, в рамках

впровадження ЄСІТС згідно з Концепцією ЄСІТС № 1 необхідна заміна всього різноманітного прикладного програмного забезпечення на єдине, яке забезпечить централізоване виконання всіх функціональних завдань, закладених в концепції.

З огляду на те, що Технічне завдання ЄСІТС на момент проведення цього аудиту не було затверджено, робити висновок щодо можливості пристосування персональних комп'ютерів та периферійного обладнання для забезпечення роботи внутрішніх користувачів ЄСІТС було передчасно.

На виконання вимог Наказу № 99, для початку розробки підсистем (модулів) ЄСІТС, ДСА України затвердило основний документ – **Технічне завдання ЄСІТС**, розроблене ДП «ІСС»⁵ (далі – Технічне завдання № 1 (наказ від 27.07.2018 № 368) та **отримало погодження Державного агентства з питань електронного урядування України** (лист від 13.08.2018 № 1/06-1 - 1546). Технічне завдання КСЗІ ЄСІТС (затверджено Головою ДСА України 04.10.2018 та погоджено Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України 22.10.2018).

У листопаді 2018 року на запит ДСА України щодо стану готовності підсистем (модулів), передбачених Концепцією ЄСІТС № 1 для запровадження їх у тестову експлуатацію, Адміністратор № 1 повідомив ДСА України про **готовність з 01.01.2019 запровадити в тестову експлуатацію 7 підсистем та модулів ЄСІТС**: Підсистема «Офіційна електронна адреса (Електронний кабінет)»; Єдиний державний реєстр судових рішень; Підсистема «Електронний суд»; Модуль «Автоматизований розподіл»; Модуль «Судова статистика»; Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами; Підсистема «Управління єдиним контакт-центром судової влади України» (лист від 15.11.2018 № 4206/0/2-18вих).

На підтвердження здійснених заходів щодо розробки та доопрацювання підсистем (модулів) ЄСІТС Адміністратор № 1 на виконання Наказу № 99 щомісячно надсилав ДСА України відповідні звіти⁶.

ДСА України здійснювала аналіз наданих звітів на відповідність виконаних робіт з розробки та доопрацювання підсистем (модулів) ЄСІТС з Концепцією ЄСІТС № 1 та Технічним завданням № 1. Проте, як встановлено аудитом, ДСА України здійснювало аналіз звітів про хід виконання робіт з

⁵ Підтвердженням цього є лист ДП «ІСС» від 16.05.2018 № 1892/18-вих, яким надіслано до ДСА України проєкт Технічних умов та Технічного завдання ЄСІТС, а також окреслено функціональні й технічні вимоги та вимоги до КСЗІ.

⁶ Листи про хід виконання робіт з побудови ЄСІТС: від 21.09.2018 № 15-18025/18; 24.10.2018 № 15-21041/18; 28.11.2018 № 15-24915/18; 21.12.2018 № 15-27089/18; від 03.01.2019 № 15/0/2-19, 23.01.2019 № 15-1444/19, 05.02.2019 № 836/0/2-19, 07.02.2019 № 898/0/2-19, 05.03.2019 № 1406/0/2-19, 15.03.2019 № 1555/0/2-19, 01.04.2019 № 1821/0/2-19, 17.04.2019 № 2031/0/2-19, 02.05.2019 № 2223/0/2-19, 17.05.2019 № 2481/0/2-19, 05.06.2019 № 2810/0/2-19, 17.07.2019 № 3379/0/2-19, 18.07.2019 № 3406/0/2-19, 05.08.2019 № 3818/0/2-19, 16.08.2019 № 4016/0/2-19, 19.08.2019 № 4079/0/2-19, 20.08.2019 № 4083/0/2-19, 04.09.2020 № 4249/0/2-19, 18.09.2019 № 4393/0/2-19, 27.09.2019 № 4697/0/2-19, 01.10.2019 № 4759/0/2-19, 03.10.2019 № 4781/0/2-19, 07.10.2019 № 4810/0/2-19, 24.12.2019 № 15-33891/19 – містяться в матеріалах аудиту.

побудови ЄСІТС поверхово та не забезпечило системного аналізу і належного контролю за виконанням Наказу № 99 щодо впровадження ЄСІТС згідно з визначеними етапами її розробки.

Надалі **Адміністратор № 1** поінформував ДСА України про аналіз положень **Технічного завдання № 1**, і що зазначені в документі технології та архітектура ЄСІТС (при цьому, концепція ЄСІТС та Технічне завдання №1 були розроблені ним же) в цілому **не можуть** належним чином забезпечити конфіденційність, цілісність, доступність інформаційних ресурсів на всіх стадіях їх оброблення, передачі та зберігання, оскільки архітектурно-технічні рішення **не відповідають** діючим нормативним вимогам з технічного захисту інформації (лист від 24.07.2019 № 3490/0/2-19 вих).

Довідково. У листі зазначено, що загальна архітектура ЄСІТС має бути змінена з урахуванням забезпечення розмежування інформаційних ресурсів відповідно до категорії інформації, а програмна архітектура системи має включати центральне сховище та централізовану систему управління базами даних, а також територіальний розподіл регіональних компонентів, що забезпечують повністю автономне функціонування органів системи правосуддя у разі втрати зв'язку з центром. Отже, працівниками Адміністратора №1 було розроблено нове архітектурне рішення ЄСІТС (рисунок 1), яке за їх твердженням дозволяє виправити всі недоліки існуючої архітектури, але при цьому забезпечити виконання всіх функцій ЄСІТС, які визначені в Законі № 2147.

Крім того, вказаним листом Адміністратором №1 поінформовано ДСА України про те, що станом на липень 2019 року з усіх підсистем ЄСІТС був розроблений та готовий до введення в тестову експлуатацію лише модуль «Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком» Єдиної підсистеми управління фінансово-господарськими процесами. Інші підсистеми або не розроблялись взагалі, або потребували значного доопрацювання та глибокої модернізації. Зазначене свідчить про недостовірність попередньо наданої ДП «ІСС» листом від 15.11.2018 № 4206/0/2-18вих інформації щодо стану розробки підсистем та модулів.

Таким чином, аудитом встановлено, що за відсутності дієвого контролю з боку керівництва ДСА України під час проєктування підсистем ЄСІТС, їх побудови та впровадження Адміністратором №1 були допущені суттєві помилки⁷, що призвели до нерезультативного використання бюджетних коштів.

Цей висновок аудиту також підтверджують і пояснення, надані ДСА України під час аудиту⁸. Так, в поясненнях зазначено: «за кожним договором, укладеним між ДП «ІСС» та сторонніми організаціями з розробки (доопрацювання) підсистем (модулів) ЄСІТС, необхідно було забезпечити перевірку відповідності: реалізації функцій програмного продукту, передбаченим у технічному завданні на його розробку; складу та

⁷ Лист ДП «ІСС» та ДП «ЦСС» від 08.04.2021 № 1650/1/03-00-21/08042021-2.

⁸ Пояснення викладені у запереченнях (зауваженнях) до акта про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету ДСА України на забезпечення заходів з інформатизації від 19.04.2021 № 01-07-10/26.

змісту технічної документації, що надавалася сторонніми організаціями, вимогам, встановленим у відповідних договорах; фактів наявних помилок у програмному продукті, які перешкоджають його використанню за призначенням.

Проведення такої експертизи потребує від фахівців спеціальних знань як в сфері проведення перевірки, так і досконалих знань сфери застосування. Отже, для здійснення перевірки за окремими підсистемами (модулями) ЄСІТС необхідно закріпити осіб з відповідними знаннями та рівнем кваліфікації.

У положенні про управління інформатизації та судової статистики ДСА України та положенні відділу інформатизації у складі управління та посадових інструкціях працівників здійснення заходів, пов'язаних із проведенням комп'ютерно-технічних або інших експертиз програмного забезпечення, не передбачено.

ДСА України не може здійснити заходи щодо введення до штату працівників з відповідним рівнем кваліфікації у зв'язку з відсутністю у штатному розписі не лише фахівців відповідної кваліфікації, але й відповідних штатних посад, на заміщення яких можна було б оголосити конкурс».

➤ На виконання Плану заходів № 2147 ДСА України розробила та направила до Вищої ради правосуддя **проект Положення про ЄСІТС** (лист від 26.02.2019 № 15-4672/19). Водночас, з огляду на те, що на адресу Вищої ради правосуддя надійшли численні зауваження⁹ від місцевих та апеляційних судів, Касаційного адміністративного суду Верховного Суду, Касаційного кримінального суду Верховного Суду, Верховного Суду, Генеральної прокуратури України, Міністерства юстиції України щодо змісту цього проекту, **Вища рада правосуддя прийняла рішення від 28.02.2019 № 624/0/15-19 про повернення проекту Положення про ЄСІТС на доопрацювання** та запропонувала ДСА України відкликати оголошення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС.

Керуючись пунктом 2 рішення Вищої ради правосуддя, **ДСА України відкликала** опубліковане в газеті «Голос України» від 01.12.2018 № 229 (6984) оголошення про запровадження ЄСІТС та поінформувала суди про **відтермінування початку функціонування ЄСІТС** (листи від 28.02.2019 № 15-4937/19 і № 15-4999/19).

⁹ Відповідно до рішення Ради суддів України від 19.11.2018 № 79, узагальнений зміст зауважень судів зводився, зокрема, до того, що в областях у судів відсутнє достатнє методичне, матеріально-технічне та кадрове забезпечення для виконання поставлених завдань: не завершено облаштування робочих місць суддів в залах судових засідань (персональні комп'ютери або ноутбуки/планшети, а також засоби повного фіксування судового процесу); не проведені навчання суддів з роботи в підсистемі «Електронний суд» ЄСІТС; залишилося невирішеним питання щодо забезпечення судів додатковими працівниками апарату, до функціональних обов'язків яких було б віднесено технічне наповнення баз даних ЄСІТС та робота з цією системою тощо.

Повторно проєкт Положення про ЄСІТС ДСА України направила до Вищої ради правосуддя 12.06.2020 (лист № 15-11701/20). Станом на дату завершення проведення аудиту інформація щодо його затвердження або повернення у ДСА України була відсутня.

➤ ДСА України наказом від 07.11.2019 № 1096 (із змінами та доповненнями, далі – Наказ № 1096) затверджено Концепцію побудови ЄСІТС у новій редакції¹⁰ (далі – Концепція побудови ЄСІТС № 2), якою змінено загальну архітектуру (рис. 1) і терміни побудови ЄСІТС.

Таким чином, незважаючи на те, що Концепція ЄСІТС № 1 і Технічне завдання № 1 були погоджені Державним агентством з питань електронного урядування України як такі, що відповідають пріоритетним напрямкам державної політики у сфері інформатизації, сучасному стану та тенденціям розвитку інформатизації в світі (листи від 25.04.2018 № 1/06-10684 і від 13.08.2018), а Технічне завдання комплексної системи захисту інформації (КСЗІ¹¹) ЄСІТС погоджене 22.10.2018 Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Адміністратором № 1 ініційовано та ДСА України змінено концепцію побудови ЄСІТС і відтерміновано її впровадження.

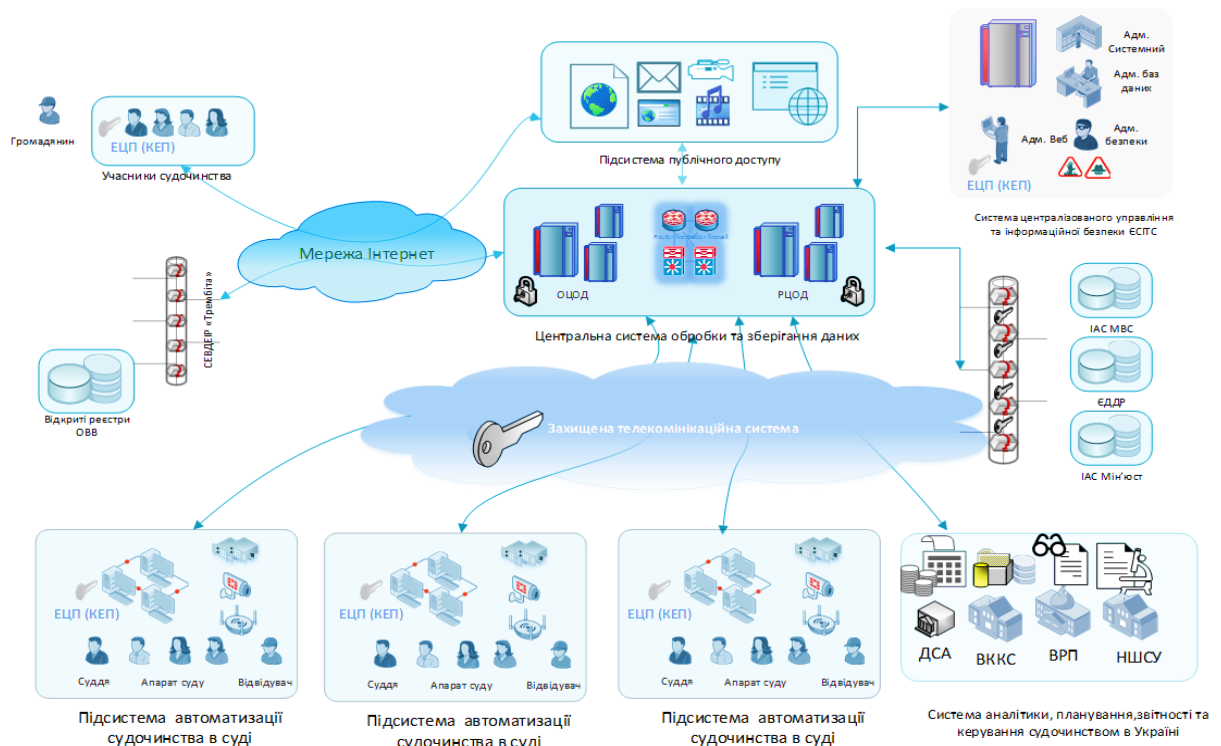

Рис. 1. Цільова архітектура ЄСІТС

Довідково. Однією з ключових новацій Концепції побудови ЄСІТС № 2 є гібридна архітектура побудови ЄСІТС, яка передбачає розмежування її інформаційних

¹⁰ Погоджено рішенням Ради суддів України від 11.11.2019 № 97.

¹¹ Комплексна система захисту інформації – взаємопов'язана сукупність організаційних та інженерно-технічних заходів, засобів і методів захисту інформації (Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах».

середовищ на відкрите (підключене до мережі Інтернет) та захищене (фізично відокремлене середовище від мережі Інтернет та інших незахищених мереж). Захищене інформаційне середовище призначене для обміну інформацією між судами та іншими органами/установами системи правосуддя, а відкрите інформаційне середовище – для розміщення публічно доступних даних та доступу віддалених інших користувачів ЄСІТС, зокрема учасників судового процесу (рис. 2).

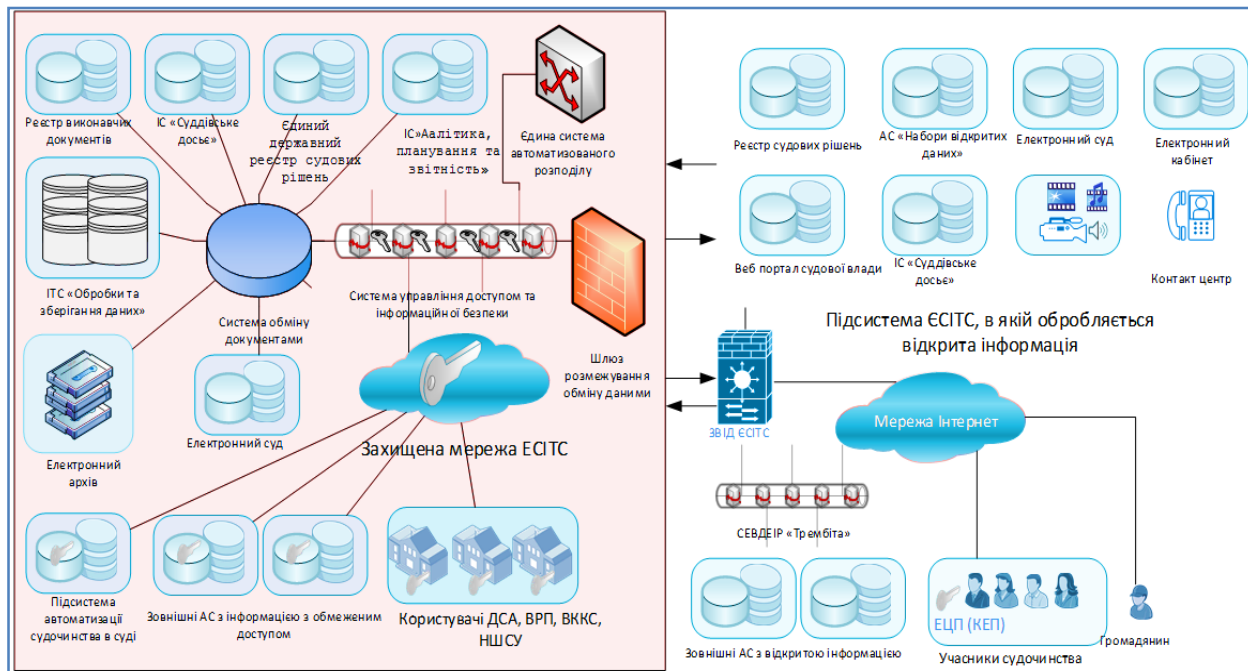

Рис. 2. Загальна схема побудови ЄСІТС

При цьому Наказом № 1096 ДСА України зобов'язує **Адміністратора № 1 заново підготувати та надати на затвердження план заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, на період 2020–2023 років**, із визначенням етапів її створення та впровадження; **провести аудит прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які використовуються судами, Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Службою судової охорони, ДСА України, їх органами та підрозділами, підготувати та подати звіт; провести аудит поточного стану розробки та наявних функціональних можливостей прикладного програмного забезпечення, яке створювалось Адміністратором № 1 відповідно до договорів з побудови компонентів ЄСІТС у 2018–2019 роках, за результатами якого подати звіт; розробити та надати на затвердження техніко-економічне обґрунтування з визначенням очікуваної вартості побудови ЄСІТС та експлуатаційних витрат.**

Таким чином, ДСА України Наказом № 1096 доручила **Адміністратору № 1 провести аудит прикладного програмного забезпечення, розробленого ним же відповідно до Концепції ЄСІТС № 1, і не очікуючи його результатів, щодо встановлення фактичного стану справ із реалізації попередньої концепції побудови ЄСІТС, за відсутності**

обґрунтованого висновку щодо необхідності зміни концепції її побудови, керуючись винятково пропозицією Адміністратора № 1, затвердила нову Концепцію побудови ЄСІТС № 2. Зазначене свідчить про відсутність у ДСА України системних управлінських рішень щодо розробки та створення ЄСІТС та відсутність ефективного контролю за виконанням прийнятих рішень.

Під час проведення аудиту Рахунковою палатою для надання експертних висновків щодо доцільності зміни концепції побудови ЄСІТС до складу контрольної групи було залучено працівників Міністерства цифрової трансформації України (далі – Мінцифри).

Довідково.** В експертному висновку зазначається, що «**нестворена у рекомендовані терміни ЄСІТС, згідно з Концепцією ЄСІТС № 1, є результатом відсутності у ДСА України дієвого контролю за виконанням Наказу № 99 в частині впровадження ЄСІТС у відповідності до визначених етапів її розробки, недостатній рівень зацікавленості застосування в територіальних органах новостворених та модернізованих систем та підсистем ЄСІТС, відсутність провідної ролі ДСА України в процесі впровадження проєкту. Зміст Концепції побудови ЄСІТС № 2 тотожний змісту Концепції ЄСІТС № 1, опис стану і проблеми інформаційного забезпечення в обох концепціях збігаються, ключові поняття, кінцева мета та завдання незмінні, а головна ідея щодо побудови з використанням гібридних розподілених хмарних технологій не знайшла змістовного і ґрунтового пояснення в розділі III «Аналіз стану і проблеми інформаційного забезпечення». Переконливих і беззаперечних аргументів щодо використання саме такої технології, прикладів того, що побудова на засадах хмарних технологій виявилась хибною, неефективною та вразливою, розробником Концепції побудови ЄСІТС № 2 не наведено. Зважаючи на те, що станом на листопад 2019 року результуючий звіт з висновками про стан побудови та впровадження ЄСІТС відповідно до Концепції ЄСІТС № 1 не був складений, як і аналіз про ступінь впровадження та поточну проблематику, прийняття Концепції побудови ЄСІТС № 2 в листопаді 2019 року можна вважати передчасним, а об'єктивні причини для зміни технології побудови – відсутніми».

План заходів № 99-2020

На виконання вимог Наказу № 1096 ДП «ІСС» підготувало та надало на затвердження ДСА України План заходів № 99-2020 з визначенням етапів її створення та впровадження на період 2020 – 2023 років¹², та за результатами проведеного аудиту прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури надіслало до ДСА України, з затримкою у 24 дні, звіт разом з додатками (лист від 24.01.2020 № 448/1/10- 00-20).

***Довідково.** Згідно з даними технічного аудиту прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які експлуатуються органами та установами системи правосуддя, зазначалося, що значна частина техніки, яка була обстежена, є фізично та морально застарілою. На понад 25 відс. серверів встановлені операційні системи, які не мають дійсної ліцензії. Із загальної кількості серверів 45 відс. введені в експлуатацію до 2014 року і близько 70 відс. загальної кількості*

¹² Лист від 29.11.2019 № 5677/0/2-19 вих.

серверів мають завершений термін гарантійного обслуговування – автоматично потрапляють у зону ризику: зношеність обладнання в будь-який момент може призвести до втрат інформації, зупинки роботи з подальшим тривалим їх відновленням.

Аналізом виконання Плану заходів № 99-2020 встановлено, що зі 133 заходів, передбачених у 58 пунктах, станом на вересень 2020 року повністю виконано 6 заходів, частково – 4, не виконано – 116 (111 – термін не настав) (інформація про виконання Плану заходів № 99-2020 наведена у додатку 2).

➤ У зв'язку з затвердженням Концепції побудови ЄСІТС № 2, а також для забезпечення якісної комунікації між судами та учасниками судового процесу, ДСА України прийнято рішення про необхідність розмежування не тільки функцій з обслуговування користувачів ЄСІТС, а й самих інформаційних середовищ, у яких вони перебуватимуть, між двома державними підприємствами, що належать до сфери управління ДСА України.

Так, ДСА України наказом від 12.02.2020 № 64 змінила найменування державне підприємство «Автопідприємство Державної судової адміністрації» на державне підприємство «Центр судових сервісів» та затвердила його статут у новій редакції.

В подальшому, згідно з наказом від 28.02.2020 № 98, ДСА України розділило функції адміністратора ЄСІТС між державними підприємствами «Інформаційні судові системи» та «Центр судових сервісів». Так, адміністратором відкритого середовища ЄСІТС визначено Державне підприємство «Центр судових сервісів», далі – Адміністратор № 2).

➤ Планом заходів № 99-2020, зокрема, передбачалося створення в ДСА України нового структурного підрозділу щодо координації заходів з побудови ЄСІТС – Центру управління проектами ЄСІТС, до структури якого пропонувалося включити Керівний комітет та групи проектів. Пропонувалося у складі управління інформатизації та судової статистики утворити відділ створення та супроводження ЄСІТС (начальник – одна особа і головні спеціалісти – 5 осіб).

Довідково. За результатами дослідження стану розробки ЄСІТС, проведеного «Право-Justice»¹³ у листопаді 2019 року, зокрема зазначено, що «наразі організація проекту не є стратегічно послідовною в довгостроковій перспективі, і не слід виділяти ресурси на проєкт, поки не буде покращено структуру управління проєктом» (публікація «Unified Judiciary Information Telecommunication System Development Strategy», November 2019).

У визначений Планом заходів № 99-2020 термін (лютий-березень 2020 року) структурного підрозділу щодо координації заходів з побудови ЄСІТС не створено, при цьому План заходів № 418, затверджений у вересні 2020 року, такого заходу вже не містить.

¹³ Проєкт ЄС «Право-Justice» сприяє розвитку верховенства права в Україні відповідно до європейських стандартів та кращого порівнюваного практичного досвіду.

При цьому варто зазначити, що в структурі ДСА України діяло управління інформатизації та судової статистики, положення про яке затверджено наказом ДСА України від 07.11.2016 № 228. До основних завдань цього управління було віднесено, зокрема: організація комп'ютеризації судів, забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи; забезпечення судів необхідними технічними засобами фіксування судового процесу; організація роботи з ведення судової статистики, діловодства та архіву; забезпечення ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб; забезпечення впровадження електронного суду тощо. Водночас згідно з наданими ДСА України поясненнями, *«положенням про відділ інформатизації у складі управління та посадовими інструкціями працівників здійснення заходів, пов'язаних із проведенням комп'ютерно-технічних або інших експертиз програмного забезпечення, не передбачено. ДСА України не може здійснити заходи щодо введення до штату працівників з відповідним рівнем кваліфікації у зв'язку з відсутністю у штатному розписі не лише фахівців відповідної кваліфікації, але й відповідних штатних посад, на заміщення яких можна було б оголосити конкурс».*

Отже, враховуючи, що згідно з законодавством ДСА України забезпечує належну організацію функціонування ЄСІТС, зазначений факт вкотре вказує на неналежне виконання ДСА України функцій контролю за виконанням Плану заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС і відсутність системних підходів при прийнятті управлінських рішень щодо створення та впровадження ЄСІТС.

➤ У рамках виконання Плану заходів № 99-2020 наказом ДСА України від 31.03.2020 № 149 прийнято рішення – програмне забезпечення підсистем «Офіційний вебпортал судової влади України», «Офіційна електронна адреса (Електронний кабінет)» і «Електронний суд» передати від Адміністратора № 1 до ДП «ЦСС» (Адміністратор № 2).

Тестування отриманих підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет» виявило непридатність їх для впровадження. Лише після доопрацювання станом на 25.05.2020 ДП «ЦСС» підтвердило їх готовність до дослідної експлуатації з 1 червня 2020 року.

➤ З огляду на систематичні порушення ДП «ІСС» встановлених термінів виконання заходів та невиконання керівником ДП «ІСС» обов'язків, покладених на нього контрактом, наказом ДСА України від 29.04.2020 № 206 (із змінами) утворено комісію із службового розслідування діяльності керівництва ДП «ІСС» (Адміністратор № 1) за 2019 рік.

За наслідками проведених службових перевірок діяльності ДП «ІСС» за 2019 рік були виявлені факти, які можуть свідчити про зловживання службовим становищем службовими особами з метою отримання неправомірної вигоди на користь інших осіб. До Головного слідчого

управління Національної поліції України подано повідомлення про злочин щодо колишніх генерального директора, першого заступника генерального директора та технічного директора. Головним слідчим управлінням Національної поліції України 24.07.2020 відкрито кримінальне провадження № 1202000000000720 за частиною другою статті 364 КК України та здійснюється відповідне досудове розслідування.

Згідно з Актом службового розслідування від 22.06.2020, Комісією, серед іншого, встановлено невиконання Наказу № 1096 в частині проведення аудиту поточного стану розробки та наявних функціональних можливостей прикладного програмного забезпечення, яке створювалось Адміністратором № 1 відповідно до договорів з побудови компонентів ЄСІТС у 2018–2019 роках.

Згідно з актами службових розслідувань (ДСА України та ДП «ІСС») комісіями було встановлено, що документ під назвою «Аудиторський звіт за результатами аудиту поточного стану розробки та наявних функціональних можливостей прикладного програмного забезпечення, яке створювалось Адміністратором № 1 відповідно до договорів з побудови компонентів ЄСІТС у 2018-2019 роках», направлений до ДСА України, не є результатом роботи робочої групи, створеної наказом генерального директора від 08.11.2019 № 242-ОД, фактична участь членів робочої групи у проведенні цього аудиту не підтверджена і не відповідає вимогам цього наказу.

Зважаючи на відсутність належно оформленого аудиторського звіту, ДП «ІСС» на проведення відповідного аудиту незаконно витрачено бюджетних коштів у загальній сумі 3 505,8 тис. гривень.

У листопаді 2020 року ДП «ІСС» повідомило ДСА України, що вказаний аудит не здійснено, оскільки його проведення потребує значних фінансових витрат і обсягу робіт із залученням значної кількості працівників підприємства, при цьому залученим експертом були проведені комп'ютерно-технічні експертні дослідження програмних продуктів, що розроблялись на замовлення підприємства. На підставі отриманих експертних висновків щодо можливостей і стану функціонування прикладного програмного забезпечення ДП «ІСС» проведено додаткове вивчення розробленого у 2018–2019 роки програмного забезпечення підсистем управління «Єдиний контакт-центр», «Електронний документообіг» «Електронний суд» і «Електронний кабінет», а також ЄДРВД, «Офіційний вебпортал судової влади України» на предмет його працездатності, відповідності укладеним договорам та відповідності Концепції ЄСІТС № 1 і Технічному завданню № 1, та зроблено висновки щодо його непридатності для впровадження у промислову експлуатацію.

План заходів № 418

План заходів № 418 налічує 59 заходів, окремі з яких з приміткою щодо наявності обов'язкової умови виконання – внесення змін до законодавства

стосовно можливості поетапного впровадження ЄСІТС та необхідних джерел фінансування, в іншому разі – відлік термінів виконання починається з дати виділення необхідних асигнувань.

Із загальної кількості **заходів – 59**, передбачених у 37 пунктах Плану заходів № 418, на момент проведення аудиту відповідальними виконавцями **виконано – 12, або 20,3 відс., частково виконано 2, або 3,4 відс., невиконаними залишаються – 41, або 69,5 відс. (31, або 52,5 відс. – термін виконання не настав)** (інформація про виконання Плану заходів № 418 наведена у додатку 3).

Довідково. За інформацією ДСА України, виконання Плану заходів було неможливим, зокрема через відсутність джерел фінансування у 2020 році.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» бюджетні призначення на подальшу побудову ЄСІТС та придбання засобів інформатизації також не передбачені.

У результаті часткового виконання окремих заходів: з 01.06.2020 згідно з наказами ДСА України впроваджено до дослідної експлуатації підсистеми «Електронний кабінет» та «Електронний суд»; з 01.11.2020 ДП «ІСС» впроваджено до експлуатації оновлене програмне забезпечення підсистеми «Контакт-центр судової влади» (наказ ДП «ІСС» від 30.10.2020 № 304-ОД); у судах з 01.04.2021 запроваджено систему захищеного відеоконференцз'язку, яка забезпечує можливість дистанційної участі сторін у судових засіданнях в режимі відеоконференції; ДСА України листом від 05.02.2021 № 15-2229/21 надіслано до Ради суддів України для розгляду та пропозицій проєкт Нормативів забезпечення судів засобами інформатизації.

На виконання Плану заходів № 418 ДП «ІСС» і ДП «ЦСС» розроблено та надіслано до ДСА України проєкти техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС та технічного завдання на її створення (спільний лист від 30.11.2020 № 6101/1/14-30-20/3011/2020-2).

Концепцію побудови ЄСІТС № 2, технічне завдання разом із техніко-економічним обґрунтуванням ДСА України надіслано до Мінцифри на погодження (лист від 31.12.2020 № 15- 24336/20).

Мінцифри листом від 16.02.2021 № 1/04-2-1557 **повернуло матеріали на доопрацювання** з такими зауваженнями:

«концепція побудови ЄСІТС та проєкт Техніко-економічного обґрунтування (далі – проєкт ТЕО) не містять аргументів, які вказують на нові цілі чи напрями, ніж ті, які були вказані у затвердженій Концепції ЄСІТС № 1, як і не містять обґрунтувань та результатів технічних аудитів за період з квітня 2018 року по листопад 2019 року існуючих прикладних програмних систем та інформаційної інфраструктури, що спонукали б державного замовника до коригування концепції та завдань.

Проєкт ТЕО: не відображає інформації щодо запланованих закупівель для забезпечення розробки та впровадження системи за напрямками відповідних статей видатків бюджетної програми замовника; не містить показників розрахунків визначення фінансових складників проєкту з

урахуванням послуг аналітиків та розробників програмного забезпечення, систем захисту інформації, серверного обладнання, ліцензій на право використання програмного забезпечення, що доступні у відкритих джерелах інформації; аналізу обсягів робіт та інформації про аналогічні закупівлі; даних інформаційних відкритих ресурсів мережі Інтернет, відповідно до яких були отримані результати розрахунків, із урахуванням курсу долара та середньої комерційної ціни людино-години у сфері інформаційних технологій у відповідному році та рекомендацій примірної методики розрахунків, затвердженої наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 18.02. 2020 № 275. Технічне завдання потребує доопрацювання відповідно до Загальних вимог до програмних продуктів, які закуповуються та створюються на замовлення державних органів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 869 зі змінами та доповненнями».

Слід зазначити, що вартість програмного забезпечення ЄСІТС відповідно до Концепції побудови ЄСІТС № 2, порівняно з Концепцією ЄСІТС № 1, збільшилася у 5,5 раза (з 125 670,0 тис. грн до 695 240,2 тис. гривень).

Концепція побудови ЄСІТС № 2 передбачає початок робіт із впровадження ЄСІТС практично «з нуля», оскільки перший етап встановлює необхідність проєктування ЄСІТС, розробку техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС, визначення системної архітектури, вибір технологій проєктування та розробки, побудови апаратно-комплексних компонентів ЄСІТС, визначення переліку та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС тощо. Водночас ці етапи вже фінансувались протягом 2018–2019 років під час реалізації Концепції ЄСІТС № 1.

ДСА України зазначені проєкти документів надіслано до Вищої ради правосуддя з пропозицією винесення їх на розгляд Постійної комісії Вищої ради правосуддя з питань ЄСІТС (лист від 04.01.2021 № 15-53/21).

Таким чином, затвердження ДСА України Концепції ЄСІТС № 1 та Технічного завдання № 1 давали можливість приступити до початку розробки програмного забезпечення ЄСІТС, її побудови та впровадження. Однак через непослідовні управлінські рішення та відсутність належного контролю з боку ДСА України за створенням і впровадженням ЄСІТС, у рекомендований Законом № 2147 термін (до 31.12.2018) ЄСІТС не створено.

Крім того, до встановлення об'єктивного стану справ щодо реалізації Концепції ЄСІТС № 1, за відсутності обґрунтованого висновку щодо зміни концепції її побудови, керуючись виключно пропозицією Адміністратора № 1, у листопаді 2019 року ДСА України затверджено Концепцію побудови ЄСІТС № 2, якою змінено загальну архітектуру побудови ЄСІТС. У результаті зміни концепції побудови ЄСІТС її

впровадження відтерміновано до грудня 2023 року, а вартість її побудови, порівняно з Концепцією № 1, збільшилася у 5,5 раза (з 125 670,0 тис. грн до 695 240,2 тис. гривень).

При цьому розроблене у 2018–2019 роках програмне забезпечення підсистем управління «Єдиний контакт-центр», «Електронний документообіг» «Електронний суд» і «Електронний кабінет», а також ЄДРВД, «Офіційний вебпортал судової влади України» виявилось непридатним для впровадження у промислову експлуатацію.

2. ОЦІНКА СТАНУ ПЛАНУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, СПРЯМОВАНИХ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХОДІВ З ІНФОРМАТИЗАЦІЇ

2.1. Загальна оцінка стану планування та використання коштів державного бюджету, спрямованих на забезпечення заходів з інформатизації.

Згідно із частинами першою та третьою статті 146 Закону № 1402 держава забезпечує фінансування та належні умови для функціонування судів і діяльності суддів відповідно до Конституції України. Видатки на утримання судів визначаються з урахуванням пропозицій Вищої ради правосуддя.

Аудитом встановлено, що видатки державного бюджету, спрямовані на забезпечення заходів з інформатизації, у 2018–2020 роках планувались та здійснювались в межах бюджетної програми за КПКВК 0501020.

Законами України від 07.12.2017 № 2246 «Про Державний бюджет України на 2018 рік», від 23.11.2018 № 2629 «Про Державний бюджет України на 2019 рік», від 14.11.2019 № 294 «Про Державний бюджет України на 2020 рік» ДСА України як головному розпоряднику коштів державного бюджету за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» (2018 рік), КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» передбачалися бюджетні призначення у загальному обсязі **43 286 397,8 тис. грн** (за загальним фондом – 34 486 397,8 тис. грн, за спеціальним фондом – 8 800 000,0 тис. грн), у тому числі:

2018 рік – 13 482 337,2 тис. грн (за загальним фондом – 10 682 337,2 тис. грн, що становить 73,6 відс. потреби згідно з бюджетними запитами (14 505 808,5 тис. грн); за спеціальним фондом – 2 800 000,0 тис. грн);

2019 рік – 14 107 265,5 тис. грн (за загальним фондом – 11 107 265,5 тис. грн, або 59,1 відс. потреби згідно з бюджетними запитами (18 780 501,5 тис. грн); за спеціальним фондом – 3 000 000,0 тис. грн);

2020 рік – 15 696 795,1 тис. грн (за загальним фондом – 12 696 795,1 тис. грн, або 35,2 відс. потреби згідно з бюджетними запитами

(36 108 033,5 тис. грн); за спеціальним фондом – 3 000 000,0 тис. гривень).

Цілями державної політики, на досягнення яких спрямовувалася реалізація бюджетної програми за КПКВК 0501020, визначалися: формування ефективної системи правосуддя; підвищення якості правосуддя.

Мета бюджетної програми: забезпечення належних умов здійснення судочинства для повного та своєчасного розгляду судових справ.

Завдання бюджетної програми: забезпечення належного розгляду судових справ; створення умов для безперешкодного здійснення правосуддя.

ДСА України визначено головним розпорядником бюджетних коштів, де застосовуються нові методики планування на основі результату з метою їх адаптації до стандартів Європейського союзу (лист Мінфіну від 17.11.2015 № 31-08020-08-18/35210).

Довідково. З урахуванням рішення Ради суддів України від 25.02.2016 № 17 «Щодо нормативів фінансування судів» та рекомендацій міжнародних експертів ДСА України розроблено Положення про порядок планування видатків судів на основі очікуваного результату (далі – Положення).

Відповідно до Положення планування інших видатків споживання на забезпечення судочинства здійснюється за таким порядком: плановий обсяг видатків поточного року на зазначені цілі в цілому за судами множиться на індекс інфляції споживчих цін на цю категорію видатків, доведений інструктивним листом Міністерства фінансів України щодо бюджетного запиту.

Згідно з пунктом 3.9. Порядку взаємодії між ДСА України та розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня на всіх стадіях бюджетного процесу, затвердженого наказом ДСА України від 02.02.2018 року № 38, формування потреби у капітальних видатках для всіх розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня на плановий бюджетний рік та наступні за плановим два бюджетні періоди здійснюється відповідальними структурними підрозділами ДСА України.

Для визначення єдиної політики при плануванні видатків на здійснення заходів з інформатизації судами та іншими органами й установами системи правосуддя, ДСА України затверджені відповідні **Нормативи забезпечення засобами інформатизації.**

Проведений аудит засвідчив, що у 2019–2020 роках окремими судами (Сьомим апеляційним адміністративним судом (м. Вінниця), Південно-західним апеляційним господарським судом (м. Одеса), Закарпатським апеляційним судом (м. Ужгород)) при складанні проєктів кошторисів (обсяг затверджених видатків на 2019 рік – 1 813,4 тис. грн, на 2020 рік – 1 355,5 тис. грн) не дотримувались вимоги **Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228) (пункт 22), а саме **показники видатків державного бюджету на оплату послуг з інформатизації** належним чином не були деталізовані за видами та кількістю товарів (робіт, послуг).

Аудитом встановлено, що відповідно до звітів про виконання

паспортів бюджетної програми (КПКВК 0501020) за 2018, 2019, 2020 роки, видатки державного бюджету, спрямовані на забезпечення заходів з інформатизації, здійснювалися у межах бюджетної програми за двома напрямками, а саме, на «Заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)» та «Легалізація комп'ютерних програм» (таблиця 1).

Таблиця 1

Планування та використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 0501020, зокрема спрямованих на забезпечення заходів з інформатизації у 2018–2020 роках

тис. грн

Показники	Рік	Всього за бюджетною програмою		у тому числі:			
				заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)		легалізація комп'ютерних програм	
		загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд	загальний фонд	спеціальний фонд
Повна потреба згідно з бюджетними запитами	2018	14 505 808,5	2 800 000,0	842 865,3	-	63 483,9	-
	2019	18 780 501,5	3 000 000,0	646 511,5	-	45 110,4	-
	2020	36 108 033,5	3 000 000,0	836 872,7	-	84 712,7	-
	всього	69 394 343,5	8 800 000,0	2 326 249,5	-	193 307,0	-
Затверджено у паспорті бюджетної програми	2018	10 682 337,2	3 653 097,5	0,0	395 439,8	0,0	20 748,6
	2019	11 107 265,5	3 000 000,0	26 950,0	181 318,3	0,0	10 457,6
	2020	12 696 795,1	3 000 000,0	22 987,0	147 066,6	0,0	9 661,1
	всього	34 486 397,8	9 653 097,5	49 937,0	723 824,7	0,0	40 867,3
Затверджено у кошторисах розпорядників нижчого рівня	2018	-	-	27929,0	517 776,2	8 987,2	23 359,8
	2019	-	-	1699,1	203 935,2	328,6	15 944,7
	2020	-	-	71951,4	141 211,5	771,8	10 965,8
	всього	-	-	101 579,5	862 922,9	10 087,6	50 270,3
Касові видатки	2018	10 588 379,5	2 447 539,5	27 734,4	486 089,4	8 905,7	19 102,6
	2019	11 004 801,5	4 537 032,1	1 673,5	199 831,5	32,4	14 188,3
	2020	12 669 937,9	3 034 243,5	71 927,8	139 763,8	749,3	10 919,6
	всього	34 263 118,9	10 018 815,1	101 335,7	825 684,7	9 687,4	44 210,5

Дані, наведені в табл. 1, свідчать, що **касові видатки** у 2018–2020 роках за бюджетною програмою **КПКВК 0501020** становили **44 281 934,0 тис. грн** (за загальним фондом – 34 263 118,9 тис. грн (99,4 відс. плану), спеціальним – 10 018 815,1 тис. грн (88,5 відс. плану)).

На заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації) та легалізацію комп'ютерних програм у 2018–2020 роках використано коштів державного бюджету у сумі 980 918,3 тис. грн, що становить лише 2,2 відс. загального обсягу касових видатків за бюджетною програмою, а саме:

- на заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації) – 927 020,4 тис. грн (за загальним фондом – 101 335,7 тис. грн, спеціальним – 825 684,7 тис. гривень);

- на легалізацію комп'ютерних програм – 53 897,9 тис. грн (за загальним фондом – 9 687,4 тис. грн, за спеціальним – 44 210,5 тис. гривень).

Аналіз затверджених у 2018–2020 роках видатків державного бюджету, з урахуванням змін (загального і спеціального фондів), засвідчив, що потреба у бюджетних коштах на виконання заходів з інформатизації забезпечена на **64,7 відс.** (842 865,3 тис. грн), **31,8 відс.** (646 511,5 тис. грн) та **25,5 відс.** (836 872,7 тис. грн); на легалізацію комп'ютерних програм – на **51,0 відс.** (63 483,9 тис. грн), **36,1 відс.** (45 110,4 тис. грн) та **13,9 відс.** (84 712,7 тис. грн) відповідно. Отже, такий низький рівень забезпечення потреби у бюджетних коштах не сприяє належному виконанню заходів з інформатизації та, як наслідок, впровадженню інформаційних технологій у діяльність судів.

Аудитом встановлено, що відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми за 2018, 2019, 2020 роки на заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації) та легалізацію комп'ютерних програм за загальним фондом державного бюджету здійснювались касові видатки в межах бюджетної програми за КПКВК 0501020 при відсутності затверджених у цих паспортах обсягів бюджетних асигнувань за цими напрямками, а саме:

- у 2018 році: касові видатки за загальним фондом на заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації) становили **27 734,4 тис. грн**, на легалізацію комп'ютерних програм – **8 905,7 тис. грн**; обсяги бюджетних асигнувань у паспорті не затверджувалися;

- у 2019 році: касові видатки на легалізацію комп'ютерних програм – **32,4 тис. грн**; обсяги бюджетних асигнувань у паспорті за загальним фондом не затверджувалися;

- у 2020 році: касові видатки за загальним фондом на заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації) становили **71 927,8 тис. грн**, що на 48 940,8 тис. грн перевищує затверджені обсяги бюджетних асигнувань (22 987,0 тис. грн); на легалізацію комп'ютерних програм – **749,3 тис. грн**, обсяги бюджетних асигнувань за загальним фондом у паспорті за цим напрямком не затверджувалися.

Розбіжності між обсягами бюджетних асигнувань, затвердженими у паспортах бюджетної програми та касовими видатками, обумовлені здійсненими перерозподілами видатків між розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня у системі ДСА України у межах загального обсягу бюджетних призначень за КПКВК 0501020 (відповідно до пункту 4⁻¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» БК України). Підстав для внесення змін до паспортів бюджетної програми, визначених у пункті 10 розділу I Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну 29.12.2002 № 1098, за

вказаними напрямками не було. Водночас ці зміни враховані у відповідних індивідуальних кошторисах розпорядників нижчого рівня, на підставі довідок про внесення змін.

Зазначені перерозподіли здійснено на підставі відповідних звернень розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня, реєстрів змін розподілу показників зведених кошторисів¹⁴, перерозподілів асигнувань загального та спеціального фондів державного бюджету¹⁵, погоджених з Вищою радою правосуддя¹⁶.

Аудитом встановлено, що у 2018–2020 роках кошти державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 0501020, спрямовані на виконання заходів з інформатизації та легалізації комп'ютерних програм, використовувались: ДСА України у сумі 144 324,1 тис. грн, її територіальними управліннями та судами – 672 595,3 тис. грн, Національною школою суддів України – 8 290,3 тис. грн, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України – 14 435,6 тис. грн, Службою судової охорони – 52 624,6 тис. грн та ДП «ІСС» – 88 648,4 тис. гривень.

Рух коштів державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 0501020, спрямованих на заходи з інформатизації (засоби та послуги інформатизації) у 2018–2020 роках, наведено на рис. 3.

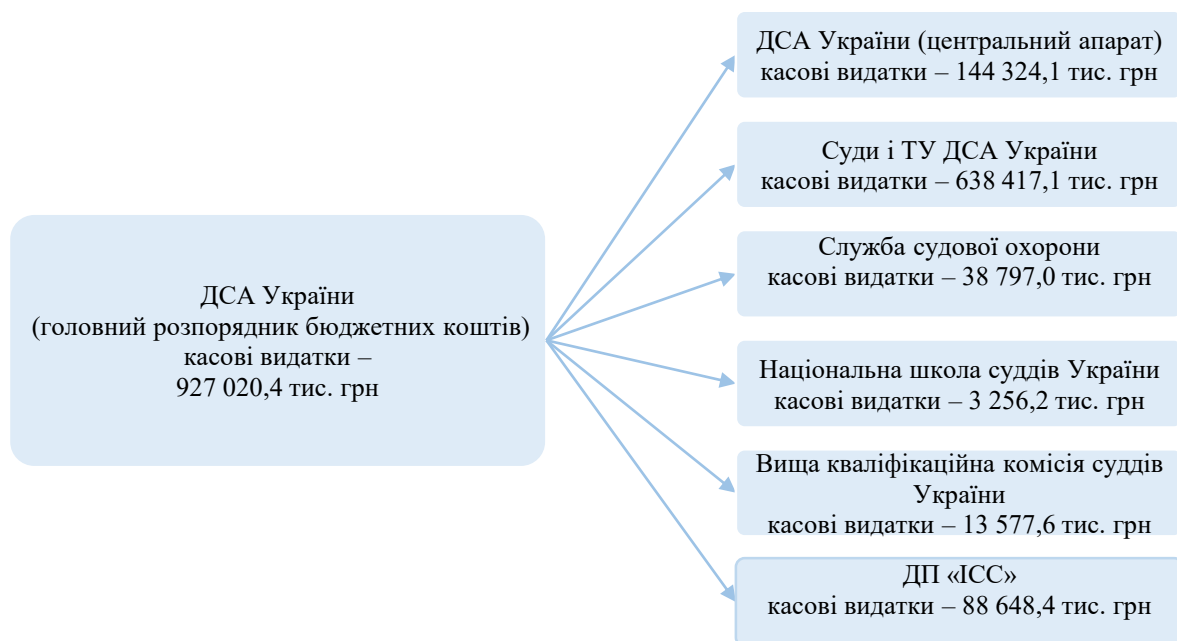

Рис. 3. Рух коштів на заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги інформатизації) у 2018–2020 роках

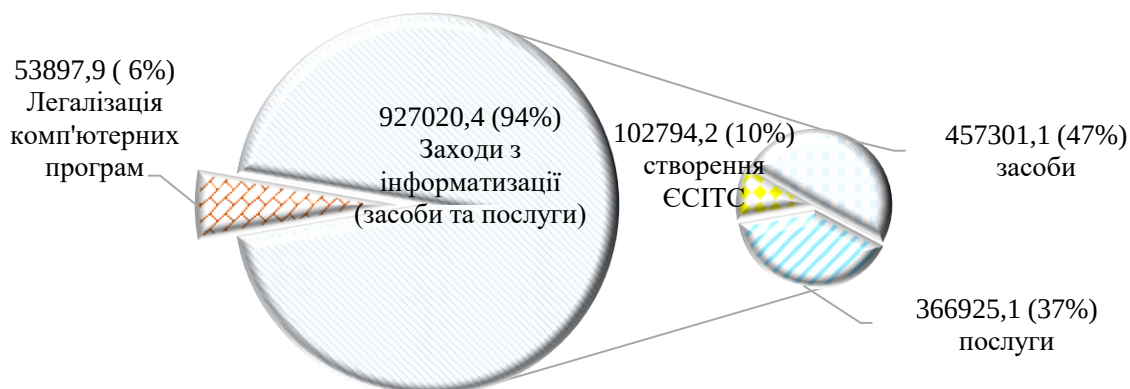
Інформація про структуру касових видатків державного бюджету на виконання заходів з інформатизації наведена на діаграмі 1.

¹⁴ Від 17.08.2018 № 103 (згідно з довідкою головного розпорядника від 17.08.2018 № 10).

¹⁵ За КПКВК 0501020 додаток до листа ДСА України від 12.03.2019 № 11-6129/19.

¹⁶ Рішення Вищої ради правосуддя від 26.03.2019 № 955/0/15-19.

Діограма 1. Структура касових видатків на забезпечення заходів з інформатизації у 2018-2020 роках, тис. грн

Відповідно до інформації ДСА України, у 2018–2020 роках органами судової влади кошти державного бюджету, спрямовані **на виконання заходів з інформатизації та легалізації комп'ютерних програм**, використано на:

- придбання **засобів інформатизації** загальною вартістю **457 301,1 тис. грн**, зокрема: комп'ютерного обладнання у кількості 19 622 од. загальною вартістю 134 402,6 тис. грн; оргтехніки (принтер, багатофункціональний пристрій, копіювальний апарат, сканер), серверного обладнання тощо в загальній кількості 15 182 од. загальною вартістю 322 898,5 тис. гривень;

- **послуги з інформатизації** на загальну суму **366 925,1 тис. грн**, зокрема: експлуатації ЄДРСР – 87 602,1 тис. грн; супроводження підсистеми «Електронний суд» – 3 078,6 тис. грн; експлуатації єдиної бази даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень та ведення офіційного вебпорталу судової влади – 3 167,3 тис. грн; організації системи відеоконференцзв'язку та аудіо-, відеофіксації судових засідань (послуг з супроводження систем відеоконференцзв'язку) – 68 144,9 тис. грн; програмно-технічного захисту, комплексу забезпечення заданого рівня захисту інформаційних активів системи правосуддя – 206,0 тис. грн; інші – 204 726,2 тис. грн (забезпечення доставки абонентам судових повісток в електронному вигляді засобами автоматизованої системи документообігу суду (електронні судові повістки, доступ до електронних юридичних баз даних, модернізація локальної комп'ютерної мережі, підключення до мережі Інтернет, обслуговування каналів зв'язку тощо);

- створення та побудову ЄСІТС адміністраторами – **102 794,2 тис. гривень**;

- придбання ліцензійного програмного забезпечення в кількості 15 401 од. загальною вартістю **53 897,9 тис. гривень**.

Рух коштів державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 0501020, спрямованих на заходи з легалізації комп'ютерних програм

(придбання ліцензійного програмного забезпечення) у 2018–2020 роках, наведено на рис. 4.

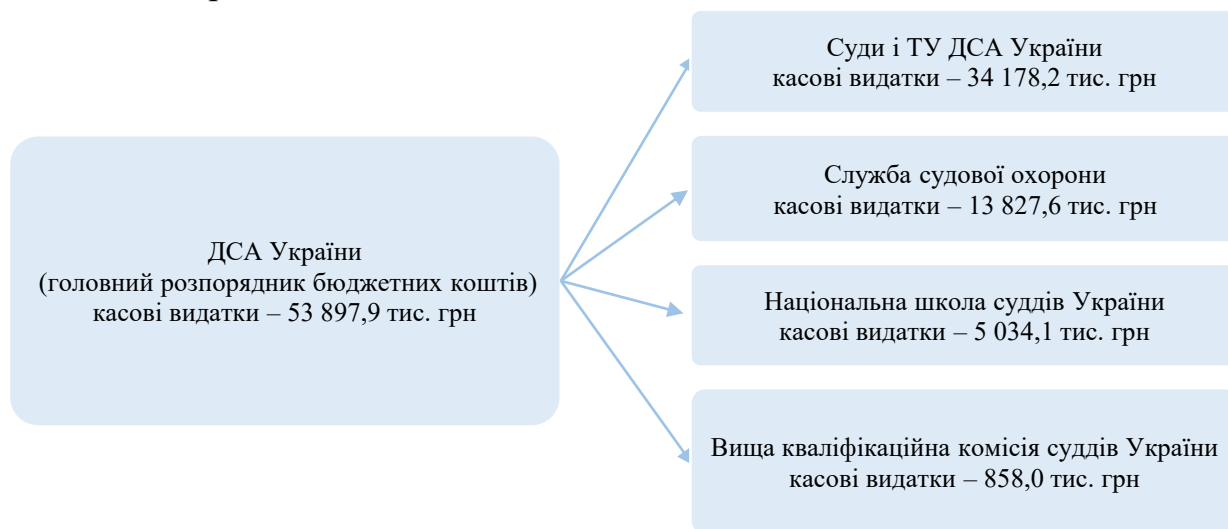

Рис. 4. Рух коштів на заходи з легалізації комп'ютерних програм у 2018–2020 роках

Аналіз виконання результативних показників відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми за КПКВК 0501020 станом на 01.01.2019 засвідчив, що у 2018 році за рахунок коштів державного бюджету **придбано:**

- **269 од. серверів** (загальний фонд – 1 од., спеціальний – 268 од.), що на 81 од. (загальний фонд – 1 од., спеціальний – 80 од.) більше запланованої кількості (188 од., спеціальний фонд);

- **5 092 од. персональних комп'ютерів** (загальний фонд – 262 од., спеціальний – 4830 од.), що на 2670 од. (загальний фонд – 262 од., спеціальний – 2408 од.) більше запланованої кількості (2422 од., спеціальний фонд);

- **14 503 од. ліцензійних програмних продуктів** (загальний фонд – 3049 од., спеціальний – 11454 од.), що на 6379 од. (загальний фонд – 3049 од., спеціальний – 3330 од.) більше запланованої кількості (8124 од., спеціальний фонд).

У 2018 році рівень забезпечення серверами становив 86,4 відс. при запланованому – 82,3 відс.; персональними комп'ютерами – 85,3 відс. при запланованому – 87,2 відс.; ліцензійними програмними продуктами – 66,1 відс. при запланованому 53,5 відсотка.

Слід зазначити, що у 2019–2020 роках **ДСА України** як головним розпорядником коштів державного бюджету при визначенні результативних показників бюджетної програми за КПКВК 0501020 **не дотримано пункту 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм**, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648. Так, у затверджених паспортах цієї бюджетної програми та звітах про його виконання за 2019–2020 роки не **передбачено жодних результативних**

показників, які б використовувалися для оцінки ефективності бюджетної програми за напрямками використання бюджетних коштів «Заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)» та «Легалізація комп'ютерних програм». Отже, зважаючи на дані, наведені у затверджених паспортах бюджетної програми за КПКВК 0501020 та звітах про їх виконання, оцінити ефективність використання коштів державного бюджету за цими напрямками використання, визначити процес реалізації бюджетної програми, результат виконання її завдань, ступінь досягнення мети та цілей фактично неможливо.

Аудитом встановлено, що у 2018 році ДСА України за результатами проведення відкритих торгів укладено договір з ТОВ ««КОМПАНІЯ КИТ» на придбання серверного та мережевого обладнання для функціонування ЄСІТС від 23.07.2018 № 79/18 на суму 58 340,0 тис. гривень.

Відповідно до типових технічних вимог для закупівлі (Додаток 2 до типового Договору), погоджених з Державним агентством з питань електронного урядування України (лист від 01.03.2018 № 1/04-1-383), корпус для монтажу в стандартну серверну шафу з комплектом кріплень повинен мати можливість встановлення не менше 8 жорстких дисків (пункт 7), а строк дії гарантії на сервер та всі його компоненти повинен бути не менше 60 місяців (пункт 11).

Водночас за результатами аналізу технічних вимог тендерної документації (Додаток 3 до тендерної документації «Технічні вимоги до предмета закупівлі») встановлена невідповідність цих вимог типовим (Додаток 2 до типового Договору), а саме: не передбачена можливість встановлення 8 жорстких дисків, а тільки 4, тобто в два рази менше та термін гарантії вказаний не менше 36 місяців, тобто менше на 2 роки. Отже, **технічні вимоги тендерної документації** (Додаток 3 до тендерної документації «Технічні вимоги до предмета закупівлі»), як в частині кількості комплектів кріплень в стандартній серверній шафі для жорстких дисків, так і в частині строку дії гарантії на сервер та всі його компоненти, **не відповідають** типовим технічним вимогам для закупівлі (Додаток 2 до типового договору), які погоджувалися з Державним агентством з питань електронного урядування України.

Таким чином, зміни щодо зменшення встановлення жорстких дисків не були погоджені з Державним агентством з питань електронного урядування України.

Проведений аудит також засвідчив, що у квітні 2019 року Державне агентство з питань електронного урядування України погодило ДСА України черговий Типовий договір на закупівлю засобів інформатизації (лист від 09.04.2019 № 1/06-1-760).

У зв'язку із зміною Концепції та Технічного завдання на побудову ЄСІТС ДП «ІСС» проаналізувало технічні вимоги щодо закупівлі серверного обладнання та запропонувало ДСА України внести зміни до технічних вимог, зокрема збільшити об'єм сховища даних у 20 разів та змінити програмне забезпечення. Також підприємство надало ДСА України перелік серверного обладнання та

відповідного програмного забезпечення для формування розділу «Технічні вимоги» до Тендерної документації та надіслало їх листом від 16.07.2019 № 3364/о-19 до ДСА України.

ДСА України зазначені зміни, зокрема можливість встановлення 4 жорстких дисків замість 8, тобто в два рази менше, врахувало під час підготовки тендерної документації при проведенні закупівлі серверів та мережевого обладнання для функціонування ЄСІТС за договором з ТОВ «БІЛНТЕХ УКРАЇНА» від 22.11.2019 № 121-19 на загальну суму 118 229,9 тис. грн, однак не погодила з Державним агентством з питань електронного урядування України, як це передбачено пунктом 2 Порядку проведення експертизи Національної програми інформатизації та окремих її завдань (проектів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1048.

Крім того, було зменшено вимоги до терміну гарантії з 60 місяців до 36.

Таким чином, ДСА України закупівля серверного та мережевого обладнання здійснена за відсутності погодженого нового Технічного завдання та за відсутності погодженого відповідного договору на закупівлю, як проекту інформатизації, з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації (експертиза договору закупівлі проводилася за матеріалами Технічного завдання, розробленого на підставі старої редакції Концепції ЄСІТС).

Отже, ДСА України в порушення вимог абзацу першого частини першої статті 48 Бюджетного кодексу України, як розпорядник бюджетних коштів, взяла бюджетні зобов'язання та здійснила платежі при закупівлі засобів інформатизації без відповідного погодження з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації у загальній сумі 176 569,9 тис. гривень.

Проведеним аудитом також встановлено, що у період 2018–2020 років заходи з легалізації комп'ютерних програм ДСА України здійснені лише частково. Так, аудит засвідчив, що у вказаний період в діяльності Орджонікідзевського районного суду м. Харкова, Залізничного районного суду м. Львова, Печерського районного суду міста Києва та Сьомого апеляційного адміністративного суду (м. Вінниця) використовувалися неліцензійні програмні продукти. Це є не лише порушенням авторського права, у розумінні вимог підпункту «а» статті 50 Закону України від 23.12.1993 № 3792 «Про авторське право і суміжні права», а також свідченням присутності ризиків незабезпечення належного рівня безпеки, у тому числі шляхом відповідного оновлення такого програмного забезпечення.

Аудитом встановлено, що внаслідок незабезпечення належного внутрішнього контролю, ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів та розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня при використанні коштів державного бюджету, спрямованих на заходи з інформатизації та легалізації комп'ютерних програм, допущено:

нерезультативне використання коштів державного бюджету у загальній сумі 103 620,6 тис. грн; неекономне використання коштів державного бюджету – 4 758,9 тис. грн; використання бюджетних коштів з порушенням норм чинного законодавства у загальній сумі – 191 686,9 тис. гривень. Не забезпечено правильності та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку, бюджетній та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій – 12 065,8 тис. гривень. Не дотримувалися також вимоги законодавства у сфері публічних закупівель.

Інформація про порушення та факти щодо оцінки ефективності використання бюджетних коштів, встановлені під час проведення аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації, наведена у додатку 4.

Аналіз забезпечення органів судової влади засобами інформатизації

Аудитом встановлено, що станом на 1 січня 2021 року в органах судової влади обліковується 76 189 од. засобів інформатизації: 39 825 персональних комп'ютерів, 1 624 серверного обладнання, 28 576 оргтехніки, 6 164 технічних засобів фіксування аудіо-, відеозапису та відеоконференцзв'язку (далі – ВКЗ).

Інформація про стан забезпечення органів судової влади засобами інформатизації наведена у таблиці 2 (за даними ДСА України).

Таблиця 2

Стан забезпечення органів судової влади засобами інформатизації

од.

Органи судової влади	Фактична наявність засобів інформатизації, од.				Підлягає списанню				Потреба			
	Сервер	Персональний комп'ютер, ноутбук, програмно-апаратний комплекс	Оргтехніка	Технічні засоби фіксування судового процесу	Сервер	Персональний комп'ютер, ноутбук, програмно-апаратний комплекс	Оргтехніка	Технічні засоби фіксування судового процесу	Сервер	Персональний комп'ютер, ноутбук, програмно-апаратний комплекс	Оргтехніка	Технічні засоби фіксування судового процесу
Станом на 01.01.2021												
ДСА України (Апарат)	20	228	152	0	2	26	5	0	1	29	17	0
ТУ ДСА України	53	571	415	4	8	78	51	0	15	58	25	0
Служба судової охорони	3	1 692	508	0	0	0	0	0	0	163	387	0
Школа суддів України	5	712	152	0	0	20	0	0	7	0	0	0
Вища кваліфікаційна комісія суддів України	15	408	202	6	2	181	34	0	0	42	0	0
Суди	1528	36214	27147	6154	270	2531	2470	859	485	4118	1384	4159
Разом	1624	39825	28576	6164	282	2836	2560	859	508	4410	1813	4159

Стан наявності засобів інформатизації у місцевих, апеляційних судах наведений на діаграмі 2.

Станом на 1 січня 2021 року рівень забезпечення місцевих та апеляційних судів персональними комп'ютерами становить 89,8 відс., серверним обладнанням – 75,9 відс. та оргтехнікою – 95,1 відсотка.

Інформація щодо забезпеченості окремих судів засобами інформатизації наведена у додатку 5.

Таким чином, стан планування та використання коштів державного бюджету, спрямованих у 2018–2020 роках на проведення заходів з інформатизації, недостатньо сприяв їх результативному та економному використанню.

У 2019–2020 роках окремими судами (Сьомим апеляційним адміністративним судом (м. Вінниця), Південно-західним апеляційним господарським судом (м. Одеса), Закарпатським апеляційним судом (м. Ужгород) при складанні проєктів кошторисів (обсяг затверджених видатків на 2019 рік – 1 813,4 тис. грн, на 2020 рік – 1 355,5 тис. грн) не дотримувались вимоги пункту 22 Порядку № 228, а саме показники видатків державного бюджету на оплату послуг з інформатизації належним чином не деталізовані за видами та кількістю товарів (робіт, послуг).

У 2018–2020 роках на заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації) та легалізацію комп'ютерних програм використано коштів державного бюджету у сумі 980 918,3 тис. грн, що становить лише 2,2 відс. загального обсягу касових видатків за бюджетною програмою.

Низький рівень фінансового забезпечення не сприяв належному виконанню заходів з інформатизації та, як наслідок, впровадженню інформаційних технологій у діяльність судів. Потреба у бюджетних

коштах у 2018–2020 роках для реалізації заходів з інформатизації забезпечена лише на 64,7 відс., 31,8 відс. та 25,5 відс.; на легалізацією комп'ютерних програм – на 51,0 відс., 36,1 відс. та 13,9 відс., відповідно.

Неефективними були також окремі управлінські рішення учасників бюджетного процесу у частині складання, затвердження, виконання бюджету та контролю за дотриманням бюджетного законодавства, що створювало передумови для використання бюджетних коштів на проведення заходів з інформатизації з недотриманням вимог законодавчих актів.

У 2019–2020 роках ДСА України як головним розпорядником коштів державного бюджету, з недотриманням пункту 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536, у паспортах цієї бюджетної програми та звітах про їх виконання не передбачено жодних результативних показників, які характеризували б напрями використання бюджетних коштів «Заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)» та «Легалізація комп'ютерних програм», що ускладнювало надання належної оцінки ефективності використання коштів державного бюджету, визначення результату виконання бюджетної програми та ходу її реалізації, а також виконання завдань бюджетної програми та ступінь досягнення її мети, цілей.

Внаслідок неналежного внутрішнього контролю з боку ДСА України як головного розпорядника бюджетних коштів, розпорядниками бюджетних коштів нижчого рівня при використанні коштів державного бюджету, спрямованих на заходи з інформатизації та легалізацію комп'ютерних програм, допущено: нерезультативне використання коштів державного бюджету у загальній сумі 103 620,6 тис. грн; неекономне використання коштів державного бюджету – 4 758,9 тис. грн; використання бюджетних коштів з порушенням норм чинного законодавства у загальній сумі – 191 686,9 тис. гривень. Не дотримувалися також вимоги законодавства у сфері публічних закупівель.

2.2. Оцінка стану планування та використання коштів державного бюджету, спрямованих ДП «ІСС» на створення та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (підсистем та модулів)

Аудитом встановлено, що наказами ДСА України від 02.03.2018 № 99 «Про забезпечення створення і функціонування ЄСІТС» та від 14.12.2018 № 618 «Про визначення одержувача бюджетних коштів на 2019 рік зі створення та забезпечення належного функціонування ЄСІТС»

ДП «ІСС» було визначено одержувачем бюджетних коштів на 2018 і 2019 роки зі створення ЄСІТС за бюджетною програмою КПКВК 0501020.

Довідково. Пунктом 38 частини першої статті 2 Бюджетного кодексу України визначено, що **одержувач бюджетних коштів** – це суб'єкт господарювання, громадська чи інша організація, яка не має статусу бюджетної установи, уповноважена розпорядником бюджетних коштів на здійснення заходів, передбачених бюджетною програмою, та отримує на їх виконання кошти бюджету.

Згідно з частиною шостою статті 22 Бюджетного кодексу України розпорядник бюджетних коштів може уповноважити одержувача бюджетних коштів на виконання заходів, передбачених бюджетною програмою, та надати йому кошти бюджету (на безповоротній чи поворотній основі) в межах відповідних бюджетних асигнувань. Одержувач бюджетних коштів використовує такі кошти на підставі плану використання бюджетних коштів, що містить розподіл бюджетних асигнувань, затверджених у кошторисі цього розпорядника бюджетних коштів.

Критерії визначення одержувача бюджетних коштів встановлюються Кабінетом Міністрів України з урахуванням напрямів, досвіду і результатів діяльності, фінансово-економічного обґрунтування виконання заходів бюджетної програми та застосування договірних умов.

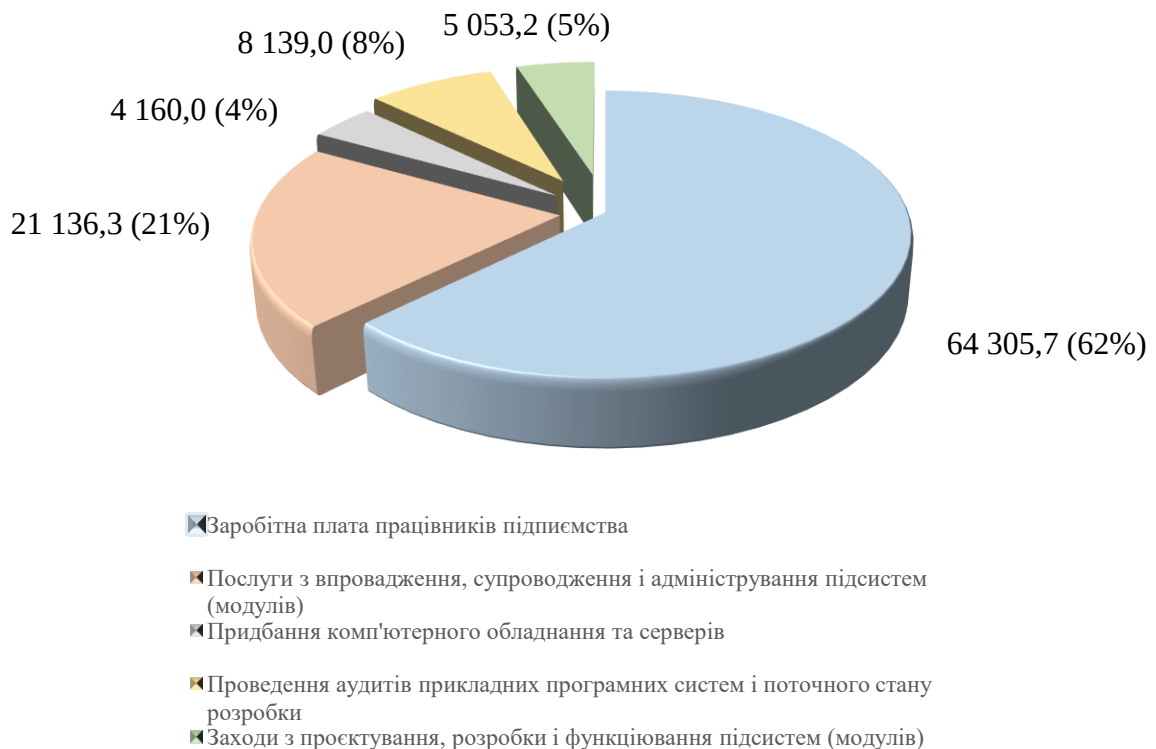
Аудитом встановлено, що у порушення вимог пункту 9 Порядку № 228 визначення ДП «ІСС» одержувачем бюджетних коштів на 2018 та 2019 роки здійснювалося без фінансово-економічного розрахунку (обґрунтування) здійснення заходів бюджетної програми, інформації про співвідношення вартості робіт, послуг та їх якості, а також застосування договірних умов з ДСА України.

Довідково. Пунктом 9 Порядку № 228 встановлено, що критеріями визначення одержувача бюджетних коштів для здійснення заходів бюджетної програми, зокрема, є: виробничий потенціал і показники виробничої діяльності, науково-технічної бази (у разі потреби); наявність бездефіцитного фінансового плану на поточний рік, **фінансово-економічного розрахунку (обґрунтування) здійснення заходів бюджетної програми; незбиткова діяльність одержувача за останні два роки, відсутність простроченої заборгованості за наданими банками кредитами; співвідношення вартості робіт, послуг та їх якості; застосування договірних умов.**

Аудитом встановлено, що у 2018–2020 роках на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС використано кошти державного бюджету у загальній сумі 102 794,2 тис. грн, з яких 88 648,5 тис. грн (2018 рік – 42 795,9 тис. грн; 2019 рік – 45 852,6 тис. грн) використано ДП «ІСС» як одержувачем бюджетних коштів; 14 145,7 тис. грн (2020 рік) – відповідно до трьох договорів, укладених між ДСА України та ДП «ІСС». Предметом цих договорів було надання послуг із супроводження та адміністрування підсистем ЄСІТС «Електронний кабінет» та «Електронний суд».

Інформація щодо структури касових видатків у 2018–2020 роках за бюджетною програмою КПКВК 0501020, витрачених на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС, наведена на діаграмі 3.

Діаграма 3. Структура касових видатків (102 794,2 тис. грн) за КПКВК 0501020, витрачених на побудову, впровадження та супроводження ЄСІТС, тис. грн

Відповідно до інформації ДСА України у 2018–2020 роках кошти державного бюджету, спрямовані на **побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС**, використано на:

- оплату праці працівників ДП «ІСС» – **64 305,7 тис. грн**, або 62,0 відс.;
- послуги з впровадження, супроводження і адміністрування підсистем (модулів) – **21 136,3 тис. грн** або 21 відс.;
- проведення двох аудитів: поточного стану розробки та наявних функціональних можливостей прикладного програмного забезпечення, яке створювалось; прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які використовуються – **8 139,0 тис. грн** або 8,0 відс.;
- розробку заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, з визначенням етапів її створення і впровадження, проектування переліку та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС – **5 053,2 тис. грн**, або 5,0 відс.;
- придбання комп'ютерного обладнання та серверів для розробки та тестування програмного забезпечення ЄСІТС – **4 160,0 тис. грн**, або 4,0 відсотка.

Інформація щодо обсягів запланованих та використаних коштів державного бюджету ДП «ІСС» як одержувачем бюджетних коштів на побудову та впровадження ЄСІТС наведена у таблиці 3.

Таблиця 3

**Обсяги видатків державного бюджету, спрямовані у 2018–2019 роках
ДП «ІСС» як одержувачу бюджетних коштів на побудову та впровадження ЄСІТС**
тис. грн

Показники	2018 рік			2019 рік		
	загальний фонд	спеціальний фонд	разом	загальний фонд	спеціальний фонд	разом
План з урахуванням змін	0,0	105 899,0	105 899,0	26 950,0	21 970,0	48 920,0
Відкрито асигнувань	0,0	44 160,4	44 160,4	24 063,3	21 798,2	45 861,5
Касові видатки	0,0	42 795,9	42 795,9	24 055,6	21 797,0	45 852,6
Залишки невикористаних відкритих асигнувань	0,0	1 364,5	1 364,5	7,7	1,2	8,9

Аналізом даних, наведених у таблиці 3, встановлено, що у 2018–2019 роках **касові видатки на побудову та впровадження ЄСІТС** становили **88 648,5 тис. грн** (за загальним фондом – 24 055,6 тис. грн, за спеціальним — 64 592,9 тис. грн), у тому числі:

- 2018 рік – 42 795,9 тис. грн (за спеціальним фондом), що становить 96,9 відс. відкритих асигнувань, або 40,4 відс. плану, з урахуванням змін;

- 2019 рік – 45 852,6 тис. грн (загальний фонд – 24 055,6 тис. грн, спеціальний – 21 797,0 тис. грн), що становить майже 100 відс. відкритих асигнувань, або 93,7 відс. плану, з урахуванням змін.

При цьому аудитом встановлено, що у 2018–2019 роках внаслідок неналежного планування видатків державного бюджету, спрямованих на побудову та впровадження ЄСІТС, з боку ДСА України як **головного розпорядника бюджетних коштів та ДП «ІСС»** як одержувача бюджетних коштів допущено **неефективне управління коштами державного бюджету** у загальній сумі **66 170,5 тис. грн** (2018 рік – 63 103,1 тис. грн, 2019 рік – 3 067,4 тис. гривень), зокрема:

- **64 797,1 тис. грн** (за загальним фондом – 2 886,7 тис. грн, за спеціальним – 61 910,4 тис. грн) – невикористані відкриті бюджетні асигнування через неподання ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів розподілів відкритих асигнувань, у зв'язку з відсутністю бюджетних фінансових зобов'язань ДП «ІСС»;

- **1 373,4 тис. грн** (за загальним фондом – 7,7 тис. грн, за спеціальним – 1 365,7 тис. грн) – повернено до державного бюджету як невикористані, безпосередньо з рахунків ДП «ІСС» як одержувача бюджетних

коштів, у зв'язку із закриттям рахунків, відкритих у поточному бюджетному періоді для виконання бюджету згідно із статтею 57 Бюджетного кодексу України.

Аналіз структури касових видатків за бюджетною програмою за КПКВК 0501020, спрямованих ДП «ІСС» на побудову та впровадження ЄСІТС, засвідчив, що кошти державного бюджету використані таким чином:

- **26,1 відс.** (23 178,7 тис. грн) – на загальну підсистему (офіційна електронна адреса (електронний кабінет), офіційний вебпортал «Судова влада України», ЄДРСР, ЄДРВД, модуль «Відкриті набори даних», модуль «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»);

- **25,5 відс.** (22 617,4 тис. грн) – на Єдину підсистему електронного діловодства судів, органів та установ системи правосуддя (електронний суд, електронне діловодство, модуль «Автоматизований розподіл», модуль «Електронний архів», модуль «Судова статистика»);

- **15,6 відс.** (13 840,5 тис. грн) – на Єдину підсистему управління фінансово-господарськими процесами;

- **10,9 відс.** (9 633,5 тис. грн) – на Єдиний контакт-центр судової влади України;

- **2,3 відс.** (2 026,3 тис. грн) – на комплексну систему захисту інформації;

- **4,7 відс.** (4 160,0 тис. грн) – на придбання комп'ютерного обладнання та серверів для розробки та тестування програмного забезпечення ЄСІТС;

- **0,2 відс.** (220,6 тис. грн) – на розробку заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, з визначенням етапів її створення та впровадження на період 2020 – 2023 років;

- **4,2 відс.** (3 714,5 тис. грн) – на проведення аудиту поточного стану розробки та наявних функціональних можливостей прикладного програмного забезпечення, яке створювалось Адміністратором №1 відповідно до договорів з побудови компонентів ЄСІТС у 2018 – 2019 роках;

- **5,5 відс.** (4 832,5 тис. грн) – на проєктування ЄСІТС (визначення системної архітектури, вибір технологій проєктування та розробки, побудови апаратно-програмних компонент ЄСІТС. Визначення переліку та придбання необхідного обладнання, апаратних засобів та програмного забезпечення для функціонування ЄСІТС);

- **5,0 відс.** (4 424,5 тис. грн) – на проведення аудиту прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які використовуються судами, Вищою радою правосуддя, Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, Службою судової охорони, Державною судовою адміністрацією України, їх органами та підрозділами.

Аудитом встановлено, що у 2018–2019 роках роботи із створення ЄСІТС, як цілісної системи, здійснювалися ДП «ІСС» як власними силами (65 543,8 тис. грн), так і з залученням сторонніх організацій

(23 104,7 тис. грн), що є недотриманням **вимог пункту 2.1 розділу II Порядку** казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Мінфіну від 24.12.2012 № 1407 (далі – Порядок № 1407), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.01.2013 за № 130/22662, відповідно до якого **одержувач бюджетних коштів не може бути одночасно замовником і виконавцем робіт (надавачем послуг, постачальником товарів) при виконанні бюджетної програми за рахунок коштів державного бюджету.**

Слід зазначити, що ДП «ІСС» було визначене одержувачем бюджетних коштів з метою здійснення комплексу заходів із побудови ЄСІТС, що потребує **участі працівників з відповідною кваліфікацією у сфері інформаційних технологій чи залучення послуг субпідрядних організацій.**

Переважну частину бюджетних коштів за КПКВК 0501020 ДП «ІСС» спрямувало на оплату праці власних працівників, зокрема: у 2018 році – **30 244,7 тис. грн**, що становить 68,5 відс. загальної суми отриманих бюджетних коштів та у 2019 році – **34 061,0 тис. грн** (74,3 відсотка).

Водночас, як засвідчив аудит, у 2018 та 2019 роках тільки **82 (41,0 відс.)** та **136 (38,0 відс.)** осіб, відповідно, від загальної чисельності працівників ДП «ІСС» мали кваліфікаційний рівень, **що дозволяв брати участь у процесах із побудови ЄСІТС.** Фактично до побудови ЄСІТС було залучено працівників із кваліфікацією **психолога, юриста, економіста, вчителя, еколога, металурга, будівельника, водія.** У розділі «Кваліфікаційні вимоги» посадових інструкцій вказаних працівників зазначалося про необхідність наявності повної вищої освіти відповідного напрямку підготовки.

Отже, як засвідчив аудит, ще на етапі планування, зокрема визначення одержувача бюджетних коштів ДП «ІСС» із створення ЄСІТС та в подальшому залучення до процесів розробки ЄСІТС працівників з невідповідною освітою, закладались передумови незабезпечення створення та функціонування ЄСІТС у встановлені строки та нерезультативного використання бюджетних коштів.

Аудитом встановлено, що здебільшого розроблені підсистеми та модулі ЄСІТС непрацездатні та не введені в дослідну або промислову експлуатацію. Причинами цього були як зміна без належних обґрунтувань Концепції ЄСІТС № 1, так і неодноразові зміни керівництва ДП «ІСС» (тричі впродовж 2019–2020 років) й відповідальних осіб, розірвання діючих договорів в односторонньому порядку на підставі умов договору про застосування оперативно-господарських санкцій щодо розробки програмних продуктів, отримання програмних продуктів неналежної якості внаслідок невиконання умов договорів щодо надання гарантійної підтримки, а також відсутність належного контролю за створенням ЄСІТС з боку ДСА України як головного розпорядника коштів і державного замовника розробки та побудови ЄСІТС.

Стан впровадження підсистем (модулів) ЄСІТС, які входять до складу цільової архітектури відповідно до затвердженої **Наказом № 1096 Концепції побудови ЄСІТС № 2**, згідно з наданими ДСА України до аудиту наказами про впровадження, наведені у таблиці 4.

Таблиця 4

Стан впровадження підсистем (модулів) ЄСІТС на час проведення аудиту

№	Назва підсистеми (модуля)	Стан впровадження	Документ щодо впровадження
1	Електронний кабінет	З 01.06.2020 дослідна експлуатація	Наказ ДСА України від 01.06.2020 № 247
2	ЄДРСР	—	—
3	ЄДРВД	—	—
4	Підсистема «Суддівське досьє»	—	—
5	Підсистема «Електронний архів»	—	—
6	Підсистема аналітики, статистики, планування, звітності	—	—
7	Підсистема «Судова практика»	—	—
8	Підсистема автоматизованого розподілу справ	—	—
9	Підсистема обміну електронними документами	—	—
10	Підсистема управління доступом та інформаційною безпекою	—	—
11	Підсистема електронного документообігу	—	—
12	Підсистема управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю	—	—
13	Підсистема захищеного відеоконференцзв'язку	З 01.04.2021 дослідна експлуатація	Наказ ДСА України від 31.03.2021 № 98
14	Контакт-центр судової влади України	З 01.11.2020 промислова експлуатація	Наказ ДП «ІСС» від 30.10.2020 № 304-од
15	Підсистема «Електронний суд»	З 01.06.2020 дослідна експлуатація	Наказ ДСА України від 01.06.2020 № 247
16	Вебпортал судової влади України	—	—
17	Підсистема «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»	—	—
18	Підсистема доступу до мережі Інтернет	—	—
19	КСЗІ	—	—

Таким чином, з **19 підсистем (модулів)** передбачених Концепцією побудови ЄСІТС № 2, **введено у дослідну експлуатацію – 3, а в промислову – 1**, тобто **21,1 відс.** загальної кількості.

Довідково. Ситуація, що склалась у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19) та введенням карантинних обмежень в 2020 році, стала поштовхом для початку активного застосування інструментів дистанційної участі сторін судового процесу в судових засіданнях. Протягом 2020 року проведено 25 відс. судових засідань у режимі відеоконференції від загальної кількості сеансів за вісім років.

З початку квітня 2020 року по 04.04.2021 в системі ВКЗ зареєстровано 24 946 користувачів, із них 8185 працівників апарату суду; проведено 123866 судових засідань з можливістю дистанційної участі сторін процесу, з них 25735 із слідчими ізоляторами та установами виконання покарань.

У підсистемі «Електронний суд» загалом з початку запровадження (з 22.12.2018) по 04.04.2021 зареєстровано 67451 осіб, з них 18244 – користувачі судової системи, якими надіслано до судів 214539 заяв, з яких зареєстровано судами лише 194652, або 90,8 відс., тобто кожна дев'ята заява, що надсилається зареєстрованими користувачами, судами ігнорується.

2.2.1. Створення підсистеми «Єдиний контакт-центр судової влади України»

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на створення програмного забезпечення підсистеми **«Єдиний контакт-центр судової влади України»** (далі – ПЗ «Контакт-центр») ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі **9 633,5 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 6 476,3 тис. грн, у 2019 році – 3 157,2 тис. грн, зокрема:

3 083,3 тис. грн – на оплату послуг з доопрацювання підсистеми **«Єдиний контакт-центр судової влади України»** згідно з договором від 21.11.2018 № 21/11-2018-2 ДП «ІСС», укладеним ДП «ІСС» із дочірнім підприємством «Е-Консалтинг» та актом приймання-передачі наданих послуг від 17.12.2018;

6 550,2 тис. грн (2018 рік – 3 393,0 тис. грн, 2019 рік – 3 157,2 тис. грн) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у створенні ПЗ «Контакт-центр».

Слід зазначити, що відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 31.12.2020 ПЗ «Контакт-центр» **обліковується на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю 2 569,4 тис. грн, тобто, ДП «ІСС» у порушення вимог пункту 17 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» (далі – П(С)БО 8), затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 № 242, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02.11.1999 за № 750/4043, не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансовій звітності.**

Крім того, як встановлено аудитом, у 2019 році ДП «ІСС» за результатами проведення переговорної процедури закупівлі укладено з дочірнім підприємством «Е-Консалтинг» договір від 05.03.2019 № 05/02-2019 щодо доопрацювання ПЗ «Контакт-центр» на суму 6 600, 2 тис. гривень. Проте, в подальшому, згідно із додатковою угодою № 1 від 25.11.2019, цей договір ДП «ІСС» розірваний з 25.11.2019 в односторонньому порядку на підставі умов договору про застосування оперативно-господарських санкцій. При цьому до аудиту не надано будь-яких документів, які б свідчили про об'єктивні причини розірвання цього договору (службові записки, акти щодо невиконання робіт за договором тощо).

Відповідно до рішення Господарського суду міста Києва за позовом дочірнього підприємства «Е-Консалтинг» до ДП «ІСС» (справа № 910/14467/19) про стягнення 6 652,3 тис. грн та за зустрічним позовом ДП «ІСС» до дочірнього підприємства «Е-Консалтинг» про стягнення 1 523,8 тис. грн штрафу, з ДП «ІСС» на користь дочірнього підприємства «Е-Консалтинг» **стягнуто 6 600, 2 тис. грн** заборгованості з

основного боргу, **52,1 тис. грн** (три відсотки річних) та **99,8 тис. грн** судового збору.

Розірвання в односторонньому порядку договору від 05.03.2019 № 05/02-2019 створило ризик завдання істотної шкоди державним інтересам, враховуючи винесене судове рішення за зверненням дочірнього підприємства «Е-Консалтинг».

ДП «ІСС» було подано апеляційну скаргу на вказане рішення, станом на 01.01.2021 справа № 910/14467/19 перебуває у Північному апеляційному господарському суді (м. Київ).

Слід зазначити, що відповідно до листа ДП «ІСС» від 28.01.2021 № 454/1/14-40-21 (відповідь на лист ДСА України від 16.11.2020 № 15- 20794/20) **підприємство повідомило про непрацездатність програмного забезпечення підсистеми «Єдиний контакт-центр судової влади України», прийнятого підприємством від підрядної організації в рамках одного з етапів робіт, оплачених згідно з договором від 21.11.2018 № 21/11-2018-2.**

Разом з тим, згідно з поданими звітами про хід побудови ЄСІТС, ДП «ІСС» протягом **2019 року, тобто вже після прийняття в грудні 2018 року непрацездатного програмного забезпечення, самостійно продовжувало виконувати роботи з доопрацювання цієї підсистеми.** Так наприклад, у звіті, поданому станом на 01.09.2019 (через 8 місяців після прийняття непрацездатного програмного забезпечення – лист ДП «ІСС» від 04.09.2019 № 4249/0/2-19), підприємство звітує, що в серпні 2019 року **на виконання робіт з побудови ЄСІТС працівниками підприємства витрачено 14613 людино/годин, з яких 4498,75 на побудову підсистеми «Єдиний контакт-центр судової влади України».** Отже, майже 88 фахівців підприємства цілий місяць працювали над доопрацюванням програмного забезпечення, **тобто протягом року ДП «ІСС» доопрацьовувало програмне забезпечення, яке було непрацездатним.**

У зв'язку з непридатністю ПЗ «Контакт-центр» для експлуатації, Підприємство за рахунок власних коштів **придбало альтернативне програмне забезпечення з функціональністю, що задовольняє потребам при організації аудіовізуальної комунікації, загальною вартістю 92,1 тис. грн та ввело його у промислову експлуатацію з 01.11.2020.** Однак частина цього програмного забезпечення непрацездатна та потребує доопрацювань. При цьому вихідні коди альтернативного програмного продукту та права інтелектуальної власності на продукт у ДП «ІСС» відсутні (лист ДП «ІСС» від 28.01.2021 № 454/1/14-40-21).

Слід також зазначити, що непрацездатне програмне забезпечення перебувало в тестовій експлуатації протягом 2019–2020 років, тобто спеціалізованому підприємству з надання послуг у сфері інформаційних технологій (ДП «ІСС») знадобилося два роки для того, щоб зрозуміти, що це програмне забезпечення непрацездатне. **Зазначені дії свідчать про покриття**

витрат з оплати праці працівників ДП «ІСС» коштом державного бюджету, небажання останнього завершити роботи з розробки підсистем і модулів ЄСІТС та зацікавленість у постійному отриманні бюджетних призначень на побудову ЄСІТС.

За результатами оцінки підсистеми ПЗ «Контакт-центр» залученими до аудиту Рахункової палати працівниками Мінцифри встановлено, що вона має лише базовий функціонал, який потребує доопрацювання для повноцінного промислового запуску та інтеграції з іншими підсистемами ЄСІТС, та на цей час для промислової експлуатації непридатна.

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на доопрацювання ПЗ «Контакт-центр» за договором з дочірнім підприємством «Е-Консалтинг» від 21.11.2018 № 21/11-2018-2 у сумі 3 083,3 тис. грн та на оплату праці працівників у сумі 6 550,2 тис. грн було нерезультативним.

2.2.2. Створення комп'ютерної програми «Офіційний вебпортал «Судова влада України».

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на створення комп'ютерної програми «Офіційний вебпортал «Судова влада України» ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі 3 300,4 тис. грн, у тому числі: у 2018 році – 2 180,1 тис. грн, у 2019 році – 1 120,3 тис. грн, зокрема:

3 016,9 тис. грн (2018 рік – 1 896,6 тис. грн, 2019 рік – 1 120,3 тис. грн) – на оплату послуг з доопрацювання комп'ютерної програми «Вебпортал «Судова влада України», а саме створення підсистеми «Офіційний вебпортал судової влади України» згідно з договором від 27.11.2018 № 27/11-2018-2, укладеним ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології»;

283,5 тис. грн (2018 рік) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у створенні програмного забезпечення.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2020 програмне забезпечення «Офіційний вебпортал «Судова влада України» (далі – підсистема «Вебпортал «Судова влада України»)) обліковується на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю 2 514,0 тис. гривень. Отже, ДП «ІСС» у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Слід зазначити, що у 2019 році ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» укладено договір від 05.03.2019 № 05/01-2019 вартістю 1 600,4 тис. грн, предметом якого є закупівля послуг з

доопрацювання підсистеми «Вебпортал «Судова влада України», за яким ДП «ІСС» фактично оплачено **1 120, 3 тис. гривень**. Проте, в подальшому, згідно із додатковою угодою № 1, договір від 05.03.2019 № 05/01-2019 ДП «ІСС» розірваний з 26.12.2019 в односторонньому порядку на підставі умов договору про застосування оперативно-господарських санкцій. При цьому до аудиту не надано будь-яких документів, які б свідчили про об'єктивні причини розірвання цього договору (службові записки, акти щодо невиконання робіт за договором тощо).

Як наслідок, такі дії заступника генерального директора ДП «ІСС» щодо розірвання в односторонньому порядку договору не забезпечили отримання програмного забезпечення належної якості.

Аудитом встановлено, що на виконання наказу ДСА України від 31.03.2020 № 149 майнові права інтелектуальної власності комп'ютерної програми «Вебпортал «Судова влада України» відповідно до акта приймання-передачі від 08.04.2020 ДП «ІСС» передано на баланс державного підприємства ДП «ЦСС» як незавершені капітальні інвестиції у сумі 2 514,0 тис. грн та витрати на оплату праці працівників у сумі 283,5 тис. гривень.

Слід зазначити, що за інформацією, отриманою від ДП «ЦСС», в результаті тестування та порівняння програмного забезпечення «Вебпортал судової влади України» (версія, що використовується зараз) та «Офіційний вебпортал судової влади України (нова розробка) зроблено висновки, **що нова розробка має обмежену функціональність та непридатна до промислової експлуатації**. Разом з тим у працюючому старому програмному забезпеченні Вебпорталу діють усі функції, визначені Концепцією та Технічним завданням, тому впровадження нового програмного забезпечення є недоцільним.

Такі ж висновками зробили й залучені до аудиту працівники Мінцифри, які підтвердили, що підсистема «Вебпортал Судова влада України» потребує доопрацювання для введення у промислову експлуатацію.

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на доопрацювання програмного забезпечення «Вебпортал «Судова влада України» у загальній сумі 3 016,9 тис. грн та на оплату праці працівників у сумі 283,5 тис. грн було нерезультативним.

2.2.3. Створення підсистеми «Електронний суд»

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на створення **підсистеми «Електронний суд»** ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі **2 378,5 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 1 331,6 тис. грн, у 2019 році – 1 046,9 тис. грн, зокрема:

198,0 тис. грн (2018 рік) – на оплату послуг з доопрацювання підсистеми «Електронний суд» згідно з договором від 26.09.2018 № 26/09 - 18, укладеним ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні

технології» та актами приймання-передачі наданих послуг № 1 (за етапом I) та № 2 (за етапом II) від 26.11.2018;

2 180,5 тис. грн (2018 рік – 1 133,6 тис. грн, 2019 рік – 1 046,9 тис. грн) – **на виплату заробітної плати власним працівникам**, які були задіяні у розроблені (доопрацюванні) цієї підсистеми.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2020 підсистема «Електронний суд» обліковувалась на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю **165,0 тис. гривень**. При цьому ДП «ІСС» у порушення пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Слід зазначити, що згідно з пунктами 3.4 та 3.5 договору від 26.09.2018 № 26/09-18 гарантійна підтримка підсистеми «Електронний суд» становить 1 рік після підписання акта приймання-передачі майнових прав інтелектуальної власності на підсистему «Електронний суд». Гарантійна підтримка містить **виправлення будь-яких недоліків та/або здійснення необхідних доопрацювань** підсистеми «Електронний суд» за рахунок ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології». Зауваження з боку ДП «ІСС» до ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» щодо неналежного виконання цього договору відсутні. Проте, за результатами оцінки розробленого функціоналу підсистеми «Електронний суд», залученими до аудиту працівниками Мінцифри встановлено, що продемонстрована система потребує доопрацювань для введення у промислову експлуатацію.

Отже, невжиття керівництвом ДП «ІСС» дієвих заходів у частині застосування передбачених умовами договору від 26.09.2018 № 26/09 - 18 положень щодо гарантійної підтримки призвело до отримання програмного забезпечення неналежної якості та нерезультативного використання коштів державного бюджету.

Аудитом також встановлено, що на виконання наказу ДСА України від 31.03.2020 № 149 ДП «ІСС» майнові права інтелектуальної власності підсистеми «Електронний суд» відповідно до акта приймання-передачі від 08.04.2020 передано на баланс ДП «ІСС» як незавершені капітальні інвестиції у сумі 165,0 тис. грн та витрати на оплату праці працівників у сумі 2 180,5 тис. гривень. Проте, за інформацією, отриманою від ДП «ІСС» листом від 03.12.2020 № 03-12-2020-3, тестуванням підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет», на момент передачі від ДП «ІСС» до ДП «ІСС», встановлено **непридатність вказаного програмного забезпечення для впровадження.**

В подальшому ДП «ІСС» здійснено доопрацювання програмного забезпечення підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет» власними силами та за наказом ДСА України від 01.06.2020 № 247 підсистеми введено у дослідну експлуатацію в усіх місцевих та апеляційних судах

України (крім Київського апеляційного суду) а також у Касаційному господарському суді та Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду. Зазначена подія відбулась через два місяці після передання майнових прав інтелектуальної власності та права адміністратора підсистеми «Електронний суд» з балансу Підприємства на баланс ДП «ІСС».

Водночас залишається невирішеною проблема підключення до модуля «Електронний суд» Верховного Суду (Великої Палати, Касаційних кримінального та цивільного судів) та Київського апеляційного суду, у зв'язку з використанням судами власних специфічних автоматизованих систем діловодства, а саме: «Діловодство спеціалізованого суду» та «Апеляція» відповідно. **Вказані програмні продукти неможливо інтегрувати до ЄСІТС без значних доопрацювань.**

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на доопрацювання програмного забезпечення «Електронний суд» у загальній сумі 2 378,5 тис. грн було нерезультативним.

2.2.4. Створення підсистеми для управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком ЄСІТС

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на створення ***підсистеми для управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком ЄСІТС*** ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі **13 840,5 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 6 721,2 тис. грн, у 2019 році – 7 119,3 тис. грн, зокрема:

6 629,8 тис. грн (2018 рік – 3 579, 0 тис. грн, 2019 рік – 3 050,8 тис. грн) – на оплату послуг з доопрацювання Підсистеми для управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком ЄСІТС згідно з укладеними ДП «ІСС» з ТОВ «ІНТЕЛЕКТ-СЕРВІС» двома договорами: від 21.11.2018 № 21/11- 2018-1 та від 04.03.2019 № 04/03- 2019;

7 210,7 тис. грн (2018 рік – 3 142,2 тис. грн, 2019 рік – 4 068,5 тис. грн) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у розробленні цієї підсистеми.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2021 Підсистема для управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком ЄСІТС обліковується на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю **5 524,8 тис. гривень**. Проте ДП «ІСС» у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Аудитом встановлено, що станом на 31.12.2020 ця підсистема до промислової експлуатації не введена. Водночас залученими до аудиту працівниками Мінцифри встановлено, що Підсистема для управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком ЄСІТС технічно

готова до впровадження в судах, зі слів відповідальних працівників ДП «ІСС», деякі суди мають доступ до підсистеми та працюють з нею, однак накази ДСА України про введення її в експлуатацію відсутні.

Довідково. За інформацією ДСА України (лист від 03.03.2021 № 15-4192/21), зазначення ДП «ІСС» про можливість дослідної експлуатації підсистеми «Управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю» не узгоджується з результатами проведеної 20.01.2021 в ДСА України наради з цього приводу за участю представників підприємства. У поданій підприємством інформації відсутні відомості щодо вирішення питання підтримки дослідної експлуатації підсистеми, а також забезпечення періодичного оновлення програмного забезпечення з урахуванням змін законодавства у сфері фінансів, кадрового забезпечення та бухгалтерського обліку. Відсутні відомості щодо усунення підприємством обговорюваних на нараді проблем використання «централізованої» версії програми.

Можливість початку дослідної експлуатації також не узгоджується з листом підприємства від 20.01.2021 № 309/1/19-00-21, надісланим Луганському апеляційному суду, щодо відсутності на підприємстві достатньої кількості кваліфікованих спеціалістів, які мають забезпечити процес впровадження та супроводу підсистеми «Управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю».

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на доопрацювання Підсистеми для управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком ЄСІТС у загальній сумі 6 629,8 тис. грн, а також на оплату праці працівників – 7 210,7 тис. грн було нерезультативним.

2.2.5. Створення підсистеми «Єдиний державний реєстр виконавчих документів»

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на створення **підсистеми ЄДРВД** ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі **5 313,0 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 19,8 тис. грн, у 2019 році – 5 293,2 тис. грн, зокрема:

2 890,8 тис. грн (2019 рік) – на оплату послуг зі створення і доопрацювання підсистеми ЄДРВД згідно з укладеним ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» договором від 11.02.2019 № 11/02-2019;

2 422,2 тис. грн (2018 рік – 19,8 тис. грн, 2019 рік – 2 402,4 тис. грн) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у створенні підсистеми ЄДРВД.

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2021 підсистема ЄДРВД обліковується на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю **2 457,8 тис. гривень**. При цьому ДП «ІСС» у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Аудитом встановлено, що станом на 01.01.2021 підсистема ЄДРВД до промислової експлуатації не введена. Залученими до аудиту працівниками

Мінцифри зазначено, що підсистема ЄДРВД має лише базовий функціонал, який потребує доопрацювання для промислового запуску та інтеграції з іншими підсистемами ЄСІТС.

Водночас за інформацією, отриманою у ДСА України (лист ДП «ІСС» від 28.01.2021 № 454/1/14-40-21), розроблене за договором від 11.02.2019 № 11/02-2019 ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» програмне забезпечення ЄДРВД є **фактично лише прототипом системи ведення ЄДРВД**, яке не здійснює основних функцій Реєстру, визначених Концепцією побудови ЄСІТС та проектом Порядку ведення ЄДРВД. У зв'язку з браком технічної та експлуатаційної документації у Підприємства **відсутня можливість самостійного доопрацювання вказаного програмного забезпечення**. Крім того, ДП «ІСС» не пояснило причин, які призвели до браку технічної та експлуатаційної документації на прийнятий від підрядної організації прототип програмного забезпечення підсистеми ЄДРВД. Відсутні відомості щодо вжитих керівництвом підприємства заходів з виправлення такої ситуації.

Слід зазначити, що у 2019 році ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» 23.05.2019 був укладений новий договір № 23/05- 2019 з доопрацювання підсистеми «ЄДРВД» ЄСІТС з переданням усіх майнових прав інтелектуальної власності на доопрацьоване програмне забезпечення. Через несплату коштів Підприємством роботи ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» за зазначеним договором не виконувались (лист ДП «ІСС» від 28.01.2021 № 454/1/14-40-21). Згідно із додатковою угодою № 1 від 25.11.2019 цей договір ДП «ІСС» розірваний з 25.11.2019 в односторонньому порядку на підставі умов договору про застосування оперативно-господарських санкцій. Водночас, до аудиту не надано будь-яких документів, які б свідчили про об'єктивні причини розірвання цього договору (службові записки, акти невиконання робіт за договором тощо).

Підприємство також не прозвітувало про результати робіт, проведених штатними працівниками підприємства з розроблення ЄДРВД, на що підприємством **витрачено 2 422,2 тис. грн**, а також про реалізований додатковий функціонал програмного забезпечення в результаті робіт, виконаних безпосередньо підприємством.

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на доопрацювання підсистеми ЄДРВД у сумі 2 890,8 тис. грн та на оплату праці працівників у сумі 2 422,2 тис. грн було нерезультативним.

2.2.6. Створення підсистеми «Електронне діловодство»

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на **Доопрацювання підсистеми «Електронне діловодство»** (далі – підсистема «Електронне діловодство») ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі **11 796,5 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 5 256,9 тис. грн, у 2019 році –

6 539,6 тис. грн, зокрема:

2 826,0 тис. грн (2019 рік) – на оплату послуг доопрацювання підсистеми «Електронне діловодство» згідно з договором від 17.01.2019 № 17/01-2019, укладеним ДП «ІСС» з ТОВ «ТРАНСЛІНК КОНСАЛТИНГ»;

8 970,5 тис. грн (2018 рік – 5 256,9 тис. грн, 2019 рік – 3 713,6 тис. грн) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у створенні підсистеми «Електронне діловодство».

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2021 підсистема «Електронне діловодство» обліковується на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю **2 355,0 тис. гривень**. При цьому ДП «ІСС» у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Станом на 01.01.2021 підсистема «Електронне діловодство» у промислову експлуатацію не введена, що також підтверджено висновком залучених до аудиту працівників Мінцифри, згідно з яким підсистема «Електронне діловодство» має лише базовий функціонал, який потребує доопрацювання для промислового запуску та інтеграції з іншими підсистемами ЄСІТС.

Невжиття керівництвом ДП «ІСС» дієвих заходів у частині застосування передбачених умовами договору від 17.01.2019 №17/01 - 2019 положень щодо гарантійної підтримки призвело до отримання програмного забезпечення неналежної якості та нерезультативного використання коштів державного бюджету. Разом з тим, за інформацією, отриманою у ДСА України (лист ДП «ІСС» від 28.01.2021 № 454/1/14-40-21), Технічні вимоги, визначені в договорі від 17.01.2019 № 17/01-2019, з самого початку не відповідали Концепції побудови ЄСІТС та Технічному завданню, які визначали необхідність створення ВЕБ-орієнтованого програмного забезпечення. Натомість, був укладений договір на закупівлю «Деск-Топ» версії програмного забезпечення Документообігу.

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на розробку підсистеми «Електронне діловодство» у сумі **2 826,0 тис. грн** та на оплату праці працівників – **8 970,5 тис. грн** було нерезультативним.

2.2.7. Створення підсистеми «Офіційна електронна адреса ЄСІТС (Електронний кабінет)»

Проведений аудит засвідчив, що у 2018–2019 роках на доопрацювання підсистеми «Офіційна електронна адреса ЄСІТС (Електронний кабінет)» (далі – підсистема «Електронний кабінет») ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі **3 208,7 тис. грн**, у тому числі: у 2018 році – 2 161,8 тис. грн, у 2019 році – 1 046,9 тис. грн, зокрема:

300,0 тис. грн (2018 рік) – на оплату послуг щодо доопрацювання підсистеми «Електронний кабінет» згідно з договором від 27.11.2018 № 27 /11-2018-1, укладеним ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології»;

2 908,7 тис. грн (2018 рік – 1 861,8 тис. грн, 2019 рік – 1 046,9 тис. грн) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у створенні підсистеми «Електронний кабінет».

Відповідно до даних бухгалтерського обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2020 підсистема «Електронний кабінет» обліковувалась на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів» вартістю **398,0 тис. гривень**. При цьому ДП «ІСС» у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Аудитом встановлено, що станом на 01.01.2021 підсистема «Електронний кабінет» у промислову експлуатацію не введена. За результатами оцінки підсистеми «Електронний кабінет» залученими до аудиту працівниками Мінцифри встановлено, що вона має лише базовий функціонал та потребує доопрацювання для введення у промислову експлуатацію.

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на розробку підсистеми «Електронний кабінет» у сумі 300,0 тис. грн та на оплату праці працівників – 2 908,7 тис. грн було нерезультативним.

2.2.8. Створення модуля «Автоматизований розподіл»

У 2018–2019 роках для розробки модуля «Автоматизований розподіл» на оплату праці власних працівників ДП «ІСС» використано бюджетні кошти у сумі **873,0 тис. гривень**. Доопрацювання модуля здійснювалося на підставі наказу ДП «ІСС» від 20.08.2018 № 138/6-ОД на виконання Наказу № 99.

Аудитом встановлено, що ДП «ІСС» станом на 01.01.2021 вартість вказаного програмного продукту у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку, зокрема і на рахунок з обліку незавершених капітальних інвестицій в нематеріальні активи, що призвело до викривлення фінансової звітності.

Слід зазначити, що створене програмне забезпечення під час аудиту не продемонстровано через його фактичну відсутність у ДП «ІСС». Підтвердження фактів понесення витрат зі створення модуля «Автоматизований розподіл» на загальну суму 873,0 тис. грн не надано.

Таким чином, здійснення видатків на оплату праці за відсутності розробленого програмного продукту має ознаки кримінального правопорушення, а кошти державного бюджету для розробки модуля

«Автоматизований розподіл» у сумі 873,0 тис. грн використано нерезультативно.

Довідково. Станом на 29.12.2017 у бухгалтерському обліку ДП «ІСС» на субрахунку 1542 відображено вартість системи авторозподілу КП «Єдина підсистема централізованого автоматизованого розподілу справ» вартістю 1 556,4 тис. грн, яка функціонує у тестовому режимі в Верховному Суді (серверна версія).

2.2.9. Створення модуля «Електронний архів»

У 2019 році для розробки модуля «Електронний архів» на оплату праці власних працівників ДП «ІСС» використано бюджетні кошти у сумі **2 072,7 тис. гривень.**

Аудитом встановлено, що станом на 01.01.2021 вартість вказаного програмного продукту у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку ДП «ІСС», що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Слід зазначити, що станом на 01.01.2021 модуль у промислову експлуатацію не введений. За інформацією, наданою залученими до аудиту працівниками Мінцифри, модуль «Електронний архів» виконує поточне бекапіювання образу бази та документів, що не відповідає заявленому принципу реалізації підсистеми Концепцій ЄСІТС № 1, 2 і потребує доопрацювання та подальшої інтеграції з підсистемами ЄСІТС.

Таким чином, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на розроблення модуля «Електронний архів» у сумі 2 072,7 тис. грн є нерезультативним.

2.2.10. Створення модуля «Судова статистика»

У 2018–2019 роках для розробки модуля «Судова статистика» на оплату праці власних працівників ДП «ІСС» використано бюджетні кошти у сумі **5 496,8 тис. гривень.**

Аудитом встановлено, що станом на 01.01.2021 вартість вказаного програмного продукту в порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку ДП «ІСС», що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Станом на 01.01.2021 модуль у промислову експлуатацію не введений, тобто використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на розроблення модуля «Судова статистика» у сумі 5 496,8 тис. грн було нерезультативним.

2.2.11. Створення «Єдиного державного реєстру судових рішень»

У 2018–2019 роках ДП «ІСС» для розробки ЄДРСР на оплату праці власних працівників використано бюджетні кошти у сумі **8 553,2 тис. гривень**.

Вартість вказаного програмного продукту відображена у бухгалтерському обліку ДП «ІСС» станом на 01.01.2020 та 01.01.2021 у сумі **6 425, 0 тис. грн**, яка складається з витрат, понесених на його створення до 2018 року.

ДП «ІСС» у порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 не відображено у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріального активу витрати на оплату праці, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності.

Аудитом встановлено, що станом на 01.01.2021 новий реєстр не введено в дію, використовується стара версія. Отже, **використання ДП «ІСС» бюджетних коштів на розробку «Єдиного державного реєстру судових рішень» у сумі 8 553,2 тис. грн було нерезультативним.**

Стан впровадження підсистем (модулів) ЄСІТС, які входять до складу цільової архітектури відповідно до Концепції побудови ЄСІТС, затвердженої наказом ДСА України від 07.11.2019 № 1096, наведено у додатку 6.

Аудитом встановлено, що внаслідок неналежного внутрішнього контролю ДСА України як головного розпорядника бюджетних коштів, при використанні коштів державного бюджету, спрямованих на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС, допущено: нерезультативне та неекономне використання коштів державного бюджету відповідно у сумі 103 413,7 тис. грн та 4 645,1 тис. грн; використання бюджетних коштів з порушенням норм чинного законодавства – 12 830,5 тис. грн; неефективне управління коштами державного бюджету – 66 170,5 тис. грн та неефективне управління майном загальною вартістю 4 160,0 тис. гривень. Не забезпечено правильності та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку, бюджетній та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій – 47 522,0 тис. гривень. Не дотримувалися також вимоги законодавства при проведенні закупівлі товарів, робіт і послуг.

Крім того, бюджетні кошти у сумі 873,0 тис. грн використано ДП «ІСС» на оплату праці власних працівників за розробку модуля «Автоматизований розподіл», який фактично відсутній на підприємстві, а підтвердження фактів надання послуг зі створення цього модуля до аудиту не надано. Отже, здійснення видатків на оплату праці за відсутності розробленого програмного продукту має ознаки кримінального правопорушення.

Перелік порушень та фактів щодо оцінки ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих ДП «ІСС» на розробку та впровадження ЄСІТС та управління майном, наведено у додатку 4.

Отже, за результатами оцінки використання ДП «ІСС» коштів державного бюджету на розробку підсистем ЄСІТС встановлено, що комплексне цілісне функціонування підсистем в рамках ЄСІТС не забезпечене, системи та підсистеми функціонують або автономно, або із частковою взаємодією. Розроблене програмне забезпечення є непрацездатним або має обмежену функціональність, потребує доопрацювання та на цей час для промислової експлуатації не придатне.

Як наслідок, головна мета створення ЄСІТС – яка мала стати інструментом підвищення ефективності діяльності та зростання довіри до органів правосуддя, який забезпечуватиме функціонування органів судової влади в режимі реального часу і робитиме звернення до них максимально простим і доступним для громадян, юридичних осіб, інших установ і організацій, не досягнута. З 19 підсистем (модулів), передбачених Концепцією побудови ЄСІТС № 2, введено у дослідну – 3 та промислову експлуатацію – лише 1, тобто 21,1 відс. загальної кількості.

Кошти державного бюджету, виділені на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС, використано: нерезультативно та неекономно у сумі 103 413,7 тис. грн та 4 645,1 тис. грн відповідно; з порушенням норм чинного законодавства – 12 830,5 тис. гривень.

Не забезпечено ефективного управління коштами державного бюджету у сумі 66 170,5 тис. грн та майном загальною вартістю 4 160,0 тис. грн, а також правильності та своєчасності відображення в бухгалтерському обліку, бюджетній та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій, що призвело до заниження вартості активів та викривлення фінансової звітності на загальну суму 47 522,0 тис. гривень.

Не дотримувалися також вимоги законодавства при проведенні закупівлі товарів, робіт і послуг.

Крім того, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів у сумі 873,0 тис. грн на оплату праці власних працівників за розробку модуля «Автоматизований розподіл», який фактично відсутній на підприємстві, має ознаки кримінального правопорушення.

3. ОЦІНКА СТАНУ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ

Частиною третьою статті 26 Бюджетного кодексу України встановлено, що розпорядники бюджетних коштів в особі їх керівників організовують внутрішній контроль і внутрішній аудит та забезпечують їх здійснення у своїх установах і на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери управління таких розпорядників бюджетних коштів (діє з 11.01.2019).

Вимоги до здійснення внутрішнього контролю визначені в Основних засадах здійснення внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.12.2018 № 1062 «Про затвердження Основних засад здійснення внутрішнього

контролю розпорядниками бюджетних коштів та внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 1001» (із змінами, далі – Постанова № 1062).

Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 № 995 (із змінами), визначають рекомендовану схему організації внутрішнього контролю в установах.

Постановою Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 № 1001 «Деякі питання утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та проведення такого аудиту в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, їх територіальних органах та бюджетних установах, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних органів виконавчої влади» затверджено Порядок здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту (далі – Порядок № 1001), яким визначено механізм утворення структурних підрозділів внутрішнього аудиту та регламентовано питання їх діяльності.

У державному органі для здійснення внутрішнього аудиту утворюється як самостійний підрозділ – структурний підрозділ внутрішнього аудиту, основним завданням якого є, зокрема, надання керівникові державного органу та бюджетної установи об'єктивних і незалежних висновків та рекомендацій щодо: функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення; удосконалення системи управління; запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та інших активів; запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності державного органу, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління (пункти 3 та 4 Порядку № 1001).

Пунктом 6 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19, передбачено, що ДСА України відповідно до визначених завдань, зокрема, **організовує внутрішній контроль і внутрішній аудит і забезпечує їх здійснення в ДСА України, її територіальних управліннях, на державних підприємствах, в установах і організаціях, що належать до сфери управління ДСА України.**

В ДСА України функціонує **відділ аудиту (8 осіб) як самостійний структурний підрозділ**, підпорядкований безпосередньо Голові ДСА України, який спрямовує, координує та контролює діяльність відділу.

Під час аудиту діяло Положення про відділ аудиту Державної судової адміністрації України, затверджене наказом Голови ДСА України від 20.07.2020 № 327.

Довідково. Основними завданнями цього відділу є надання Голові ДСА України та/або керівникам об'єктів контролю за результатами проведених відповідних аудитів (фінансового, відповідності, ефективності) рекомендацій щодо, зокрема: запобігання

фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та інших активів об'єктами контролю; ефективності діючої системи управління і контролю (внутрішнього контролю) об'єктів аудиту за різними аспектами функціонування; забезпечення дотримання нормативно-правових актів України, рішень органів суддівського самоврядування, розпорядчих документів ДСА України, у тому числі щодо організації функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи в судах; ризиків, які негативно впливають на виконання функцій і завдань об'єктів контролю.

Наказом ДСА України від 04.07.2016 № 131 затверджено Положення про облікову політику місцевих та апеляційних судів загальної юрисдикції, Державної судової адміністрації України та її територіальних управлінь, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Національної школи суддів України, Служби судової охорони.

Наказом ДСА України від 22.12.2017 № 1124 затверджено Порядок планування та проведення внутрішніх аудитів відділом аудиту Державної судової адміністрації України, документування й реалізації їх результатів (із змінами, внесеними наказом ДСА України від 05.06.2019 № 538, далі – Порядок № 1124).

На виконання Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки, схваленої Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015, Головою ДСА України 13.02.2018 затверджено План заходів щодо забезпечення виконання стратегічних цілей та поставлених завдань на 2019–2021 роки.

Порядок управління ризиками в Державній судовій адміністрації України затверджено наказом ДСА України від 21.03.2018 № 126.

***Довідково.** Відповідно до пункту 2 розділу VI вказаного Порядку учасники внутрішнього контролю (уповноважені посадові особи ДСА України) відповідно до їх повноважень та відповідальності: визначають перелік ризиків і класифікують їх за категоріями та видами; здійснюють оцінку ризиків за критеріями ймовірності їх виникнення і впливом на спроможність ДСА України досягати визначених цілей та завдань; визначають способи реагування на ризики, здійснюють заходи внутрішнього контролю та/або приймають рішення в межах повноважень з урахуванням визначених числових значень ризиків.*

Згідно з пунктами 3, 4 розділу VI вказаного Порядку раз на рік, до 15 грудня року, що спливає, учасники внутрішнього контролю складають та подають до відділу аудиту Інформацію з ідентифікації та оцінки ризиків за формою, наведеною в додатку № 2, та Пропозиції до Плану контролю за реагуванням та управлінням ризиками, затверджені заступниками Голови ДСА України відповідно до розподілу функціональних обов'язків.

Відділ аудиту, протягом 15 робочих днів, узагальнює подану інформацію та формує зведений План контролю за реагуванням та управлінням ризиками і подає на затвердження Голові ДСА України.

Наказом ДСА України від 26.02.2019 № 206 затверджено Порядок здійснення внутрішньої оцінки якості внутрішнього аудиту в Державній судовій адміністрації України.

Внутрішня оцінка якості внутрішнього аудиту реалізується двома основними методами: на першому рівні – шляхом постійного моніторингу та підтримки реалізації функції внутрішнього аудиту безпосередньо в ході організації, проведення та реалізації результатів аудиторських досліджень; на

другому рівні – шляхом проведення періодичних внутрішніх оцінок діяльності відділу аудиту відповідно до вимог зазначеного Порядку.

Наказом ДСА України від 26.02.2019 № 208 затверджено Стратегічний план діяльності з внутрішнього аудиту Державної судової адміністрації України на 2019–2021 роки.

Операційні плани діяльності з внутрішнього аудиту ДСА України затверджені на 2019 рік наказом ДСА України від 27.02.2019 № 213, на 2020 рік – наказом ДСА України від 16.01.2020 № 16 (із змінами, внесеними наказом від 12.05.2020 № 219, шляхом викладення його в новій редакції).

Відповідно до пункту 8 розділу III Порядку № 1124, стратегічний та операційний плани та зміни до них оприлюднюються на офіційному вебпорталі ДСА України.

На виконання вимог пункту 16 Порядку № 1001 ДСА України надає Міністерству фінансів України Звіт про результати діяльності підрозділу внутрішнього аудиту в ДСА України (за 2019 рік – листом від 05.03.2020 № 6- 4580/20, за 2020 рік – листом від 28.01.2021 № 6-1707/21).

На виконання вимог наказу ДСА України від 04.03.2019 № 228 «Про проведення аудиту» (зі змінами), пункту 10 Наказу № 99, згідно з Операційним планом діяльності з внутрішнього аудиту ДСА України на 2019 рік, ДСА України проведено аудит ефективності, відповідності та фінансовий аудит в ДП «ІСС», яким встановлено низку порушень при веденні фінансово-господарської діяльності, використанні бюджетних коштів і державного майна, правильності ведення бухгалтерського обліку, складанні фінансової звітності.

Довідково. У Звіті про результати аудиту від 12.07.2019 № 6-15/8 (далі – Звіт) зокрема, зазначено, що: прямі витрати на оплату праці працівникам ДП «ІСС» (бюджетні кошти), які безпосередньо пов'язані із створенням ЄСІТС, у загальній сумі 31 226,2 тис. грн (2018 рік – 30 046,7 тис. грн, I квартал 2019 року – 1 179,5 тис. грн) не відображено на субрахунку 154 «Придбання (створення) нематеріальних активів», чим порушено вимоги пункту 17 П(С)БО № 8 «Нематеріальні активи», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 18.10.1999 № 242, і не дотримано вимоги пункту 2.11 Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку нематеріальних активів, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 16.11.2009 № 1327, що призвело до викривлення фінансової звітності; у результаті відсутності внутрішнього контролю за виконанням умов договорів про закупівлю послуг з розробки програмного забезпечення на замовлення (доопрацювання підсистем, комп'ютерні програми) та незаконних управлінських рішень керівництва ДП «ІСС» не передано майнових прав інтелектуальної власності на доопрацьоване програмне забезпечення замовнику, що є ризиком втрати майнових прав власності на об'єкти інтелектуальної власності загальною вартістю 9 854,3 тис. грн; прийняття необґрунтованих управлінських рішень щодо закупівлі товарів призвело до нерезультативного використання бюджетних коштів у загальній сумі 829,9 тис. гривень. Так, частина придбаного за бюджетні кошти у грудні 2018 року комп'ютерного обладнання та приладдя (копіювальний багатофункціональний пристрій – 68,8 тис. грн і 43 персональних комп'ютери – 761,1 тис. грн) станом на 31.03.2019 не використовується за призначенням і більше ніж три місяці зберігається на складі.

У Звіті також зазначено, що прийняття необґрунтованих управлінських рішень щодо використання комп'ютерної техніки фактично призвело до нецільового використання бюджетних коштів на суму 53,1 тис. гривень. Так, бюджетні асигнування ДП «ІСС» відкрито безпосередньо для використання на цілі, спрямовані на забезпечення створення і функціонування ЄСІТС (Наказ № 99), **наказом ДП «ІСС» № 23/1-ОД, зокрема, створено робочу групу для здійснення забезпечення створення і функціонування ЄСІТС (визначено відповідальних осіб). Проте 3 персональних комп'ютери загальною вартістю 53,1 тис. грн передано для використання працівникам ДП «ІСС», які не мають жодного відношення до забезпечення створення і функціонування ЄСІТС, що підтверджується їх відсутністю у списку відповідальних осіб (затверджений наказом № 23/1-ОД) і завданнями та обов'язками, які відображені в їх посадових інструкціях, а саме: начальнику господарського відділу; начальнику транспортного відділу; експерту відділу досліджень об'єктів інтелектуальної власності відокремленого структурного підрозділу ДП «ІСС» «Центру судової експертизи та експертних досліджень».**

Відсутність внутрішнього контролю за використанням державних коштів призводить до ризиків незаконного витрачання бюджетних коштів у сумі 39,2 тис. грн на покриття витрат орендодавця, які фактично ДП «ІСС» не отримано; внаслідок наявних недоліків у веденні бухгалтерського обліку, недостатнього внутрішнього контролю за використанням бюджетних коштів, а саме **відсутність чіткого переліку робіт, які здійснюють працівники ДП «ІСС», відповідальні за організацію забезпечення створення, впровадження та функціонування ЄСІТС, і відсутність розподілу джерел видатків на оплату праці,** виникають ризики нецільового використання бюджетних коштів, а саме здійснення оплати праці бюджетними коштами працівникам за виконання завдань, пов'язаних з госпрозрахунковою діяльністю ДП «ІСС». Розрахункова відомість у ДП «ІСС» ведеться одна, без розподілу нарахувань за джерелами видатків (бюджет і госпрозрахунок). До списку відповідальних осіб за організацію забезпечення створення, впровадження та функціонування ЄСІТС, визначених наказом ДП «ІСС» № 23/1-ОД, внесено в різні місяці від 108 до 209 осіб, що становить у середньому 41 відс. загальної фактичної чисельності працівників (від 35 до 46 відсотків.).

Водночас посадовими обов'язками цих осіб передбачені завдання не виключно з організації забезпечення створення, впровадження та функціонування ЄСІТС, а також здійснення інших робіт, пов'язаних з госпрозрахунковою діяльністю підприємства. При цьому, оплата праці працівникам підприємства за рахунок бюджетних коштів у середньому становить 44 відс. загального фонду оплати праці (від 28 відс. у червні 2018 року до 70 відс. у грудні 2018 року).

У Звіті також зазначено, що недостовірні інформація про стан розробки підсистем (модулів) ЄСІТС, надіслана від Адміністратора № 1 протягом 2018 року, призвела до відкликання ДСА України 1 березня 2019 року оголошення, опублікованого в газеті «Голос України» від 01.12.2018 (№ 229 (6984)), щодо створення та забезпечення функціонування ЄСІТС. Крім того, через численні зауваження судів та учасників судового процесу щодо якості роботи тестових підсистем (модулів) ЄСІТС, неможливість визначення реального стану їх розробки та впровадження, визначити кінцеву (або орієнтовну) дату створення та належного функціонування ЄСІТС неможливо.

Про результати цього аудиту ДСА України поінформувало Національне агентство з питань запобігання корупції про можливі ознаки правопорушень, пов'язаних із корупцією у діях в. о. генерального директора ДП «ІСС» (лист від 28.08.2019 № 6-21892/19).

Головою ДСА України 14.08.2019 затверджено рекомендації до звіту, які були надіслані до ДП «ІСС» для усунення недоліків і порушень (лист від 14.08.2019 № 6-21028/19).

Відповідно до листа, надісланого ДСА України до ДП «ІСС», станом на 01.03.2020 із **49 рекомендацій Адміністратором № 1 не виконано 26, що становить 53 відс.**, виконання рекомендацій здійснюється несвоєчасно, повна інформація про стан виконання рекомендацій відсутня або ж не надано підтверджуючих документів (лист від 05.03.2020 № 6-4567/20).

Повторний лист щодо усунення виявлених недоліків, зазначених у Звіті від 12.07.2019 № 6-15/8, ДСА України надіслано ДП «ІСС» лише під час проведення аудиту Рахунковою палатою (майже через рік), що свідчить про неналежний стан внутрішнього контролю та аудиту в системі ДСА України.

Під час проведення аудиту Рахунковою палатою встановлено, що відповідно до ухвали Печерського районного суду м. Києва від 18.07.2019 № 757/36865/19-к (кримінальне провадження № 62019100000000265), **«розроблена «ЄСІТС» не відповідає вимогам Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», постанови Кабінету Міністрів України від 12.04.2002 № 522 «Про затвердження порядку підключення до глобальних мереж передачі даних», НД ТЗІ 2.5-010-03 «Вимоги до захисту інформації WEB-сторінки від несанкціонованого доступу», затвердженим наказом ДСТСЗІ СБУ від 02.04.2003 № 33, і має численні уразливості для несанкціонованого доступу. Вказані дії/бездіяльність відповідальних посадових осіб ДП «ІСС» по відношенню до забезпечення нормативно затверджених вимог безпеки функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем і «ЄСІТС» призвели до блокування, знищення та виведення з ладу у період з 24.12.2018 по 25.01.2019 судової системи України».**

Довідково. В ухвалі також зазначається, що службовими особами ДКІБ СБУ на підставі листа ДСА України від 27.12.2018 № 10-27571/18 у центрі обробки даних ДП «ІСС» **проведено огляд комп'ютерного та серверного обладнання** (акти огляду від 17.01.2019), яким виявлено:

- шкідливе програмне забезпечення «MinerGate», яке було інстальовано на FTP-сервері та починаючи з 01.01.2018, використовуючи потужності і електроенергію ДСА України, здійснювало видобуток електронних грошей (криптовалюти);
- незаконне використання серверного обладнання ДСА України для роботи ряду приватних ресурсів;
- інсталяційний файл шкідливого програмного забезпечення з функцією спеціального технічного засобу негласного отримання інформації.

Зазначене програмне забезпечення було встановлено на низку ноутбуків ДП «ІСС», які використовувались для налаштування серверів, ПЕОМ ДСА України та судів м. Києва та тривалий час здійснювало приховані аудіозаписи.

Листом від 03.09.2019 № 15-22159/19 ДСА України на додаток до листа від 16.07.2019 № 15-18385/19 (щодо надання копій документів, пов'язаних з питаннями ЄСІТС за кримінальним провадженням № 62019100000000265)

надіслало Прокуратурі міста Києва завірену копію аудиторського звіту від 12.07.2019 № 6-15/8.

Таким чином, система внутрішнього контролю ДСА України нормативно закріплена у локальних нормативних актах і створює правову основу для надання керівництву неупередженої інформації з проблемних питань для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Разом з тим результати проведених контрольних заходів в ДП «ІСС» свідчать про неналежний стан внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету на створення і функціонування ЄСІТС та придбаним за ці кошти комп'ютерним обладнанням.

Існуюча система внутрішнього контролю ДСА України не забезпечує реалізації превентивної функції, результативного та законного використання бюджетних коштів.

Через неналежну організацію внутрішнього контролю, ДСА України не забезпечено дієвого контролю за своєчасним і повним вжиттям об'єктами аудиту ефективних заходів для усунення порушень і недоліків та запобігання їм надалі.

ВИСНОВКИ

1. Державною судовою адміністрацією України як головним розпорядником бюджетних коштів у 2018 році за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними та вищими спеціалізованими судами» та впродовж 2019–2020 років за КПКВК 0501020 «Забезпечення здійснення правосуддя місцевими, апеляційними судами та функціонування органів і установ системи правосуддя» на виконання заходів з інформатизації використано 980 918,3 тис. грн, або 2,2 відс. загального обсягу касових видатків за цією бюджетною програмою (44 281 934,0 тис. гривень).

Видатки та виконання заходів з інформатизації здійснювалися за двома напрямками, а саме: заходи з інформатизації (придбання засобів інформатизації та послуг з інформатизації) та легалізація комп'ютерних програм, на які використано 927 020,4 тис. грн та 53 897,9 тис. грн відповідно.

Потреба у бюджетних коштах органів судової влади за напрямом заходи з інформатизації була забезпечена у 2018 році – на 64,7 відс., у 2019 – на 31,8 відс. та у 2020 – лише на 25,5 відс., а потреба у бюджетних коштах за напрямом легалізація комп'ютерних програм була забезпечена ще в меншому обсязі, відповідно на 51,0 відс., 36,1 відс. та 13,9 відсотка.

Використання зазначеного обсягу бюджетних коштів сприяло лише частковому забезпеченню потреби органів судової влади у засобах інформатизації, у тому числі і для побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Водночас аудит засвідчив, що стан внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету, спрямованих на забезпечення заходів з інформатизації з боку їх головного розпорядника, був неналежним. Несвоєчасними та неефективними були і окремі управлінські рішення учасників бюджетного процесу при використанні у вказаний період коштів державного бюджету на заходи з інформатизації, зокрема на створення та впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. При цьому окремі з них містили ознаки кримінальних правопорушень.

Як наслідок, Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система у законодавчо рекомендований термін не створена та не впроваджена, а отже, невпровадженням є також механізм підвищення ефективності діяльності та зростання довіри до органів правосуддя.

2. Планування та використання коштів державного бюджету на заходи з інформатизації у період 2018–2020 років, як головним розпорядником бюджетних коштів (Державною судовою адміністрацією України), так і органами судової влади та підпорядкованим їй державним підприємством «Інформаційні судові системи», здійснено неефективно та з недотриманням норм чинного законодавства, зокрема:

2.1. ДСА України, підпорядкованим їй підприємством та органами судової влади при плануванні та використанні у 2018–2020 роках коштів державного бюджету на заходи з інформатизації допущено:

- нерезультативне та неекономне використання бюджетних коштів у сумі 103 620,6 тис. грн та 4 758,9 тис. грн, з яких державним підприємством «Інформаційні судові системи» – 89 268,0 тис. грн та 4 645,1 тис. грн, відповідно;

- використання бюджетних коштів з порушенням норм чинного законодавства – 191 686,9 тис. грн (з них з порушенням Закону № 922 – 14 476,4 тис. грн), з яких державним підприємством «Інформаційні судові системи» – 12 830,5 тис. грн;

- неефективне управління бюджетними коштами – 66 170,5 тис. грн (державним підприємством «Інформаційні судові системи»);

- неефективне управління майном загальною вартістю 4 160,0 тис. грн (державним підприємством «Інформаційні судові системи»);

- порушення норм бюджетного законодавства при плануванні видатків державного бюджету в обсязі 3 168,9 тис. грн;

- несвоєчасне та неправильне відображення в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій на суму 59 587,8 тис. грн, з яких державним підприємством «Інформаційні судові системи» – 47 522,0 тис. гривень.

Крім того, ДП «ІСС» допущено використання бюджетних коштів у сумі 873,0 тис. грн на оплату праці власних працівників за розробку модуля «Автоматизований розподіл», який фактично відсутній на підприємстві, що має ознаки кримінального правопорушення.

ДСА України також не забезпечено належний контроль за виконанням рекомендацій проведеного у 2019 році внутрішнього аудиту ефективності, відповідності та фінансового аудиту в Державному підприємстві «Інформаційні судові системи», що свідчить про неналежну організацію внутрішнього контролю.

2.2. З недотриманням пункту 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 17.12.2010 за № 1353/18648, ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів у 2019–2020 роках при визначенні результативних показників у паспортах бюджетної програми та звітах про їх виконання за КПКВК 0501020 не передбачено жодних результативних показників, які б використовувалися для оцінки ефективності бюджетної програми за напрямками використання бюджетних коштів «Заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)» та «Легалізація комп'ютерних програм». Як наслідок, оцінити ефективність використання коштів державного бюджету за цими напрямками, визначити результат та хід реалізації бюджетної програми, а також виконання її завдань та ступінь досягнення мети, цілей є ускладненим.

З огляду на проблеми та недоліки при плануванні та використанні коштів державного бюджету, виявлені під час проведення аудиту, потребує нормативно-правового врегулювання питання щодо встановлення порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 0501020 та внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо погодження перерозподілу видатків за цією програмою з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

3. У результаті використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 0501020 у 2018–2020 роках при виконанні заходів з інформатизації, за напрямками:

- інформатизація (засоби інформатизації та послуги інформатизації) (обсяг касових видатків 927 020,4 тис. грн):

придбано засобів інформатизації загальною вартістю 457 301,1 тис. грн (комп'ютерне обладнання у кількості 19 622 од. загальною вартістю 134 402,6 тис. грн; оргтехніки (принтер, багатофункціональний пристрій, копіювальний апарат, сканер), серверного обладнання тощо, в загальній кількості 15 182 од. загальною вартістю 322 898,5 тис. грн);

надано послуги з інформатизації на загальну суму 366 925,1 тис. грн (з експлуатації ЄДРСР – 87 602,1 тис. грн; супроводження підсистеми «Електронний суд» – 3 078,6 тис. грн; експлуатації єдиної бази даних електронних адрес, номерів факсів (телефаксів) суб'єктів владних повноважень та ведення офіційного вебпорталу судової влади – 3 167,3 тис. грн; організації системи відеоконференцз'язку та аудіо-, відеофіксації судових засідань (послуг з супроводження систем ВКЗ) –

68 144,9 тис. грн; програмно-технічного захисту, комплексу забезпечення заданого рівня захисту інформаційних активів системи правосуддя – 206,0 тис. грн; інші – 204 726,2 тис. грн (забезпечення доставки абонентам судових повісток в електронному вигляді засобами автоматизованої системи документообігу суду (електронні судові повістки, доступ до електронних юридичних баз даних, модернізація локальної комп'ютерної мережі, підключення до мережі Інтернет, обслуговування каналів зв'язку тощо);

використано на створення та побудову Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи – 102 794,2 тис. грн;

- легалізація комп'ютерних програм (касові видатки 53 897,9 тис. грн):

придбано ліцензійне програмне забезпечення в кількості 15 401 одиниця.

Як наслідок, станом на 1 січня 2021 року рівень забезпечення місцевих та апеляційних судів персональними комп'ютерами становив 89,8 відс., серверним обладнанням – 75,9 відс. та оргтехнікою – 95,1 відсотка. За рахунок доукомплектування наявних засобів фіксування з функцією аудіо- та відеозапису збільшився і середній рівень забезпечення залів судового засідання системами ВКЗ – 59,7 відсотків. Проте аудит засвідчив, що в органах судової влади і надалі обліковується значна кількість застарілого обладнання (приданого до 2010 року), яке потребує заміни.

Проведеним аудитом також встановлено, що у період 2018–2020 років заходи з легалізації комп'ютерних програм ДСА України здійснені лише частково. Так, аудит засвідчив, що у вказаний період в діяльності Орджонікідзевського районного суду м. Харкова, Залізничного районного суду м. Львова, Печерського районного суду міста Києва та Сьомого апеляційного адміністративного суду (м. Вінниця) використовувалися неліцензійні програмні продукти. Це є не лише порушенням авторського права, у розумінні вимог підпункту «а» статті 50 Закону України від 23.12.1993 № 3792 «Про авторське право і суміжні права», а є свідченням присутності ризиків незабезпечення належного рівня безпеки, у тому числі шляхом отримання відповідних оновлень для такого програмного забезпечення.

4. Державною судовою адміністрацією України на виконання планів заходів здійснено низку організаційних заходів для створення Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, а саме: визначено її адміністраторів та перелік організаційних заходів, необхідних для забезпечення створення і належного функціонування; переглянуто та затверджено нормативно-правові акти, пов'язані з її функціонуванням; розроблено проекти спільних нормативно-правових актів з органами влади в частині забезпечення доступу суддів до відповідних реєстрів.

Водночас Державною судовою адміністрацією України не було забезпечено належну організацію функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи відповідно до вимог частини

першої статті 151 Закону № 1402, згідно з якою організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом, здійснює ДСА України.

Так, у зв'язку з невіршенням Державною судовою адміністрацією України питання щодо створення Центру управління проєктами ЄСІТС та незважаючи на те, що відповідальність за належну організацію функціонування цієї системи законодавством покладено на неї, впродовж 2018–2020 років вона цю функцію передала до адміністраторів – Державних підприємств «Інформаційні судові системи» та «Центр судових сервісів» та не забезпечила здійснення належного контролю за виконанням всіх вимог до підсистем (модулів) ЄСІТС відповідно до затвердженої Концепції з її побудови.

5. Державною судовою адміністрацією України у порушення вимог пункту 9 Порядку № 228, управлінські рішення щодо визначення Державного підприємства «Інформаційні судові системи» одержувачем бюджетних коштів на 2018 та 2019 роки прийнято без фінансово-економічного розрахунку (обґрунтування) заходів бюджетної програми, інформації про співвідношення вартості робіт, послуг та їх якості, а також документів, які підтверджують застосування договірних умов з ДСА України.

Державною судовою адміністрацією України не здійснювався належний контроль, як державного замовника, за проєктуванням та розробкою Державним підприємством «Інформаційні судові системи» підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Проведений аудит засвідчив:

5.1. З 19 підсистем (модулів), передбачених Концепцією побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, на момент проведення аудиту (перше півріччя 2021 року), введено у дослідну – 3 та промислову експлуатацію – 1, тобто 21,1 відс. загальної кількості. При цьому в промислову експлуатацію (з 01.11.2020) введено лише одну підсистему, а саме – «Єдиний контакт-центр судової влади України».

5.2. Виконання робіт із створення підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи Державним підприємством «Інформаційні судові системи» здійснювалося несвоєчасно та не відповідно до технічних вимог.

До роботи тестових підсистем (модулів), які розроблені підприємством самостійно, або іншим підрядником на його замовлення, висувались численні зауваження з боку судів та учасників судового процесу. Нemoжливим було визначення реального стану розробки та впровадження таких підсистем (модулів).

До процесів розробки Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи Державним підприємством «Інформаційні судові системи» залучалися працівники підприємства без відповідної освіти та кваліфікації у сфері інформаційних технологій, що порушувало вимоги як посадових

інструкцій, так і впливало на якість програмних продуктів та результативність використання бюджетних коштів.

Так, зокрема, аудитом встановлено, що до придбання Державним підприємством «Інформаційні судові системи» за власні кошти (92,1 тис. грн) підсистеми «Єдиний контакт-центр судової влади України», яку введено в промислову експлуатацію (з 01.11.2020), підприємство здійснювало розробку аналогічного власного програмного продукту, який виявився в процесі тестування непридатним до використання. При цьому витрати на оплату праці працівникам, які брали участь у такій розробці, лише у 2019 році становили 3 157,2 тис. грн, а загальні – майже в три рази більші. Отже, вартість придбання Державним підприємством «Інформаційні судові системи» за власні кошти програмного забезпечення, яке введено в промислову експлуатацію, майже в сотню разів є нижчою, ніж обсяг витрат, понесених підприємством на створення аналогічного непрацездатного власного програмного продукту.

5.3. Державне підприємство «Інформаційні судові системи» фактично самостійно приймало рішення щодо формування Концепції побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, її технічного завдання та техніко-економічного обґрунтування. Такі рішення адміністратора формально погоджувалися Державною судовою адміністрацією України. Як наслідок, при проектуванні та розробленні підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи допускалися суттєві помилки, які призвели, зокрема, до необ'єктивного визначення як строків, так і вартості її розробки.

Так, аудит засвідчив, що лише у зв'язку зі змінами Концепції та її технічного завдання (протягом фактично одного року), які підготовлені адміністратором та схвалені державним замовником (листопад 2019 року), проте не погоджені Міністерством цифрової трансформації України, вартість програмного забезпечення за новою Концепцією побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, у порівнянні з попередньою, збільшилася у 5,5 раза (з 125 670,0 тис. грн до 695 240,2 тис. гривень).

Цим змінам передувало рішення Державної судової адміністрації України щодо відкликання у лютому 2019 року Державною судовою адміністрацією України оголошення, опублікованого в газеті «Голос України», щодо створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, а отже, відтермінування строків її розробки.

Таким чином, прийняті рішення Державної судової адміністрації України, як державного органу, на який законодавчо покладено відповідальність за належну організацію функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи і яка є безпосереднім державним замовником проєктів інформатизації для всієї судової системи, а також рішення адміністратора цієї системи, призвели до фактичного блокування

побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи у законодавчо рекомендовані терміни.

5.4. Протягом 2018 та 2019 років для розробки модуля «Автоматизований розподіл» на оплату праці власних працівників Державним підприємством «Інформаційні судові системи» використано бюджетні кошти у сумі 873,0 тис. гривень. Однак створене програмне забезпечення під час аудиту не продемонстровано через його фактичну відсутність у ДП «ІСС», документальне підтвердження фактів надання послуг зі створення модуля «Автоматизований розподіл» відсутнє.

Здійснення видатків на оплату праці за відсутності розробленого програмного продукту має ознаки кримінального правопорушення.

5.5. Проведеним аудитом ідентифіковано ряд інших чинників, які мали негативний вплив на стан створення у період 2018 – 2020 років Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, а саме:

- неодноразові зміни керівництва Державного підприємства «Інформаційні судові системи» (тричі впродовж 2019–2020 років) та відповідальних за її створення осіб;
- розірвання адміністратором діючих договорів в односторонньому порядку на підставі умов договору про застосування оперативно-господарських санкцій щодо розробки програмних продуктів;
- отримання програмних продуктів неналежної якості внаслідок невиконання умов договорів щодо надання гарантійної підтримки.

6. Стан нормативно-правового забезпечення в цілому є достатнім для належного виконання Державною судовою адміністрацією України повноважень та функцій з організаційного та матеріального забезпечення заходів з інформатизації органів судової влади.

Водночас аудит засвідчив необхідність внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, затвердження Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему та/або положень, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів), Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів та Протоколу про технічну взаємодію щодо забезпечення можливості отримання суддями даних з Єдиного державного демографічного реєстру Державної міграційної служби України.

7. Система внутрішнього контролю ДСА України нормативно закріплена у локальних нормативних актах і створює правову основу для надання керівництву неупередженої інформації з проблемних питань для подальшого прийняття відповідних управлінських рішень.

Разом з тим результати проведених контрольних заходів в ДП «ІСС» свідчать про неналежний стан внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету на створення і функціонування ЄСІТС.

ДСА України також не забезпечено належний контроль за виконанням рекомендацій проведеного у 2019 році внутрішнього аудиту ефективності, відповідності та фінансового аудиту в Державному підприємстві «Інформаційні судові системи», що свідчить про неналежну організацію внутрішнього контролю.

ПРОПОЗИЦІЇ

1. Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації та рішення Рахункової палати надіслати Верховній Раді України протягом 15 днів із дня затвердження цього Звіту.

2. Відомості про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України та рекомендувати:

- підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у частині забезпечення надання суддям повного доступу до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та інших баз даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування;

- підготувати та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України у частині доповнення абзацу четвертого пункту 4-1 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» нормою щодо погодження відповідного перерозподілу видатків з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету;

- доручити Міністерству фінансів України спільно з Державною судовою адміністрацією України опрацювати питання щодо розробки Порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 0501020 та внести на розгляд Кабінету Міністрів України в установленому порядку відповідні пропозиції;

- вжити заходів щодо вирішення питання забезпечення надання суддям даних з Єдиного державного демографічного реєстру засобами єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ у порядку, визначеному спільно з ДСА України.

3. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати **Державній судовій адміністрації України** та рекомендувати:

- підготувати та подати на розгляд Міністерству фінансів України пропозиції щодо розробки Порядку використання коштів державного бюджету за бюджетною програмою за КПКВК 0501020;

- розробити план заходів із розробки та впровадження ЄСІТС з урахуванням Закону України від 27.04.2021 № 1416 «Про внесення змін до

деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи»;

- забезпечити продовження розробки та впровадження ЄСІТС з урахуванням вимог Закону України від 27.04.2021 № 1416 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення поетапного впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи» шляхом проведення відкритих та прозорих публічних закупівель;

- внести на розгляд Вищої ради правосуддя подання щодо граничної чисельності працівників ДСА України для створення Центру управління проєктами Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи;

- доопрацювати модуль «Електронний суд» для можливості підключення Касаційного кримінального суду, Касаційного цивільного суду, Великої Палати у складі Верховного Суду та Київського апеляційного суду до підсистем ЄСІТС;

- забезпечити результативне, економне та продуктивне використання коштів Державного бюджету України, виділених на забезпечення заходів з інформатизації, посиливши внутрішній контроль за плануванням потреби у фінансових ресурсах та ефективним використанням бюджетних коштів;

- при визначенні результативних показників бюджетної програми за КПКВК 0501020 дотримуватись Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536, зокрема в частині визначення показників за напрямками використання бюджетних коштів «Заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)» та «Легалізація комп'ютерних програм»;

- вжити заходів щодо усунення виявлених в ході аудиту недоліків і порушень та запобігання їм надалі, розглянути питання щодо притягнення до відповідальності винних осіб.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати **Вищій раді правосуддя** та рекомендувати затвердити нову граничну чисельність працівників ДСА України з урахуванням створення Центру управління проєктами Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та прискорити розгляд Положення про ЄСІТС та/або положень, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів).

5. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту надіслати Дніпровському районному суду міста Києва; Вінницькому міському суду Вінницької області; Сьомому апеляційному адміністративному суду (м. Вінниця); Жовтневому районному суду м. Дніпропетровська; Дніпровському апеляційному суду; Залізничному районному суду м. Львова; Восьмому апеляційному адміністративному суду (м. Львів); Південно-західному апеляційному господарському суду (м. Одеса); Київському районному суду м. Одеси; Другому апеляційному адміністративному суду (м. Харків); Орджонікідзевському районному суду м. Харкова; Шостому

апеляційному адміністративному суду (м. Київ); Печерському районному суду міста Києва; Ужгородському міськрайонному суду Закарпатської області; Закарпатському апеляційному суду (м. Ужгород); державним підприємствам «Інформаційні судові системи» та «Центр судових сервісів» і рекомендувати розглянути рішення Рахункової палати та вжити заходів щодо усунення виявлених порушень та недоліків.

6. Повідомити Національну поліцію України про виявлені під час проведення аудиту ознаки кримінального правопорушення.

Член Рахункової палати

В. П. Богун

Інформація про виконання Плану заходів № 2147 (втратив чинність 18.09.2020)

№ з/п	Положення відповідного закону	Зміст заходу з реалізації положення відповідного закону	Термін виконання	Стан виконання
1	Пункт 10 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Рекомендувати Державній судовій адміністрації України привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом	Привести накази (порядки обміну електронними документами, порядки надсилання електронних документів, тимчасові регламенти та інші документи) у відповідність із законом після введення в дію Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	до 31.12.2017	Виконано
2	Пункт 10 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Рекомендовано Державній судовій адміністрації України до 31 грудня 2017 року спільно з Міністерством юстиції України затвердити спільним нормативно-правовим актом Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів	Спільно з Мін'юстом розробити та затвердити Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів	до 15.01.2018	Виконано частково Проект Положення про ЄДРВД було розроблено ДСА України та направлено на погодження до Мін'юсту ще у 2018 році. З урахуванням останніх пропозицій Мін'юсту, які надійшли в жовтні 2020 року, ДСА України доопрацювала цей проект і надіслала 03.11.2020 до Мін'юсту та Державної казначейської служби України для розгляду. Однак, на момент проведення аудиту, відповіді не отримано та Положення про ЄДРВД не затверджено.
3	Пункт 10 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Спільно з Міністерством юстиції України до 31 грудня 2018 року вжити заходів щодо створення Єдиного державного реєстру виконавчих документів Частина друга статті 3 Закону України «Про доступ до судових рішень» Єдиний державний реєстр судових рішень функціонує в межах Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	Створити Єдиний державний реєстр виконавчих документів в межах Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	до 31.12.2018	Не виконано ДП «ІСС», як одним із адміністраторів ЄСІТС, розроблено першу чергу програмного забезпечення ЄДРВД, яке на сьогодні тестується. Відповідно до плану заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, затвердженого у новій редакції наказом ДСА України від 18.09.2020 № 418, доопрацювання програмного забезпечення ЄДРВД та його впровадження заплановано на березень-серпень 2021 року (за наявності відповідних бюджетних призначень та затвердження проєкту Положення про ЄДРВД спільно з Мін'юстом).

№ з/п	Положення відповідного закону	Зміст заходу з реалізації положення відповідного закону	Термін виконання	Стан виконання
4	Частини сьома статті 15¹ Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему затверджується Вищою радою правосуддя за поданням Державної судової адміністрації України та після консультацій з Радою суддів України. Пункт 10 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Рекомендовано Державній судовій адміністрації України до 31 грудня 2018 року забезпечити створення та належне функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система починає функціонувати через 90 днів з дня опублікування Державною судовою адміністрацією України у газеті «Голос України» та на вебпорталі судової влади оголошення про створення та забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	Розробити План заходів і Технічні умови на створення та впровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	до 28.02.2018	Виконано
		Передбачити видатки державного бюджету на створення та належне функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	у терміни, визначені у формах показників бюджету	Виконано
		Розробити проект Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему, провести консультації з Радою суддів України та подати на затвердження до Вищої ради правосуддя	до 28.02.2018	Виконано
		Розробити Технічні умови на створення підсистем «Документообіг», «Кадри» та «Фінанси», як складових підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	Лютий 2018 року	Виконано
		Розпочати функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	Січень 2019 року	Не виконано

№ з/п	Положення відповідного закону	Зміст заходу з реалізації положення відповідного закону	Термін виконання	Стан виконання
5	Частина друга статті 327 Господарського процесуального кодексу України, частина друга статті 431 Цивільного процесуального кодексу України, частина друга статті 373 Кодексу адміністративного судочинства України Підставою для виконання суб'єктом державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань судового рішення, що набрало законної сили, є його примірник в електронній формі, надісланий суб'єкту державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань у порядку інформаційної взаємодії між Єдиним державним реєстром судових рішень та Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, затвердженому Міністерством юстиції України спільно з Державною судовою адміністрацією України	Спільно з Мін'юстом розробити та затвердити наказ щодо порядку надсилання судами державним реєстраторам відповідних електронних копій судових рішень та забезпечити технічну реалізацію цього обміну	Березень 2018 року	Виконано частково На виконання вимог статті 31¹ Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» від 01.07.2004 № 1952 Мін'юстом та ДСА України підписано спільний наказ від 29.01.2019 № 270/5/94 «Про інформаційну взаємодію між Державним реєстром речових прав на нерухоме майно, Єдиним державним реєстром юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань і Єдиним державним реєстром судових рішень». Відповідно до пункту 2 цього наказу Державне підприємство «Національні інформаційні системи», яке належить до сфери управління Мін'юсту (далі – ДП «НІС»), та ДП «ІСС», яке належить до сфери управління ДСА України, підписали спільний Протокол про інформаційну взаємодію від 14.08.2019 № 1 (далі – Протокол). В рамках цього Протоколу, ДП «ІСС», станом на жовтень 2019 року були завершені роботи для можливості реалізації такої взаємодії. Проте, до серпня 2020 року з боку ДП «НІС», тестування та впровадження доопрацьованого програмного забезпечення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно так і не було розпочато. Фактично, ДП «НІС» вказані роботи були завершені в кінці жовтня 2020 року та з 23.10.2020 розпочато здійснення промислової експлуатації реалізованого функціоналу, що забезпечує передачу електронних примірників судових рішень з Єдиного державного реєстру судових рішень лише до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно за запитами державних реєстраторів речових прав на нерухоме майно. Водночас, функціонал щодо передачі електронних примірників судових рішень до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань Державним підприємством «Національні інформаційні системи» ще не реалізований.

№ з/п	Положення відповідного закону	Зміст заходу з реалізації положення відповідного закону	Термін виконання	Стан виконання
6	Частина третя статті 11 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» Суддя при здійсненні судочинства має доступ до інформації Реєстру в обсязі, необхідному для ідентифікації учасників судового процесу. Адміністратор Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи має доступ до інформації Реєстру в обсязі, необхідному для ідентифікації осіб, які звернулися для здійснення реєстрації офіційних електронних адрес учасників судового процесу в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі	Підготувати відповідно до Порядку ведення Єдиного державного демографічного реєстру та надання з нього інформації, взаємодії між уповноваженими суб'єктами, а також здійснення ідентифікації та верифікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 784, проєкт регламенту технічної взаємодії/регламенту технічного доступу з Державною міграційною службою України з метою забезпечення можливості направлення судами запитів та надання відповідними органами реєстрації відповіді на них в електронній формі щодо інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) фізичних осіб у строки, передбачені відповідним процесуальним законом та супроводжувати його до повного забезпечення суддів таким доступом	Лютий 2018 року	Виконано частково ДСА України неодноразово порушувала перед Державною міграційною службою України (далі – ДМС) та МВС України питання врегулювання порядку технічного доступу до Єдиного державного демографічного реєстру (листи від 31.01.2018 № 15-2626/18, від 16.09.2019 № 15- 23113/19, від 30.01.2020 № 15-2237/20 та від 30.09.2020 № 15-18040/20, від 01.12.2020 № 15-21948/20). Однак питання забезпечення отримання судьями інформації з Єдиного демографічного реєстру ДМС не вирішено, Протокол про технічну взаємодію не затверджено.
7	Пункт 6 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Кабінету Міністрів України до 31 грудня 2017 року спільно з Державною судовою адміністрацією України забезпечити можливість направлення судами запитів та надання відповідними органами реєстрації відповіді на них в електронній формі щодо інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) фізичних осіб у строки, передбачені відповідним процесуальним законом в редакції цього Закону	Підготувати відповідно до Порядку ведення Єдиного державного демографічного реєстру та надання з нього інформації, взаємодії між уповноваженими суб'єктами, а також здійснення ідентифікації та верифікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 784, проєкт регламенту технічної взаємодії/регламенту технічного доступу з Державною міграційною службою України з метою забезпечення можливості направлення судами запитів та надання відповідними органами реєстрації відповіді на них в електронній формі щодо інформації про зареєстроване місце проживання (перебування) фізичних осіб у строки, передбачені відповідним процесуальним законом та супроводжувати його до повного забезпечення суддів таким доступом		Однак питання забезпечення отримання судьями інформації з Єдиного демографічного реєстру ДМС не вирішено, Протокол про технічну взаємодію не затверджено.

№ з/п	Положення відповідного закону	Зміст заходу з реалізації положення відповідного закону	Термін виконання	Стан виконання
8	Пункт 6 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Забезпечити доступ суддів до інформації з Єдиного державного демографічного реєстру в обсязі, необхідному для ідентифікації учасників судового процесу			
9	Пункт 7 § 2 «Прикінцеві положення» розділу 4 Закону № 2147 Державні органи, органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання державного та комунального сектору економіки, адвокати, нотаріуси, приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові експерти зобов'язані зареєструватися в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі протягом 30 днів з дня початку її функціонування	Забезпечити підключення до Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи	Протягом 30 днів з дня початку функціонування ЄСІТС	Не виконано
10	Стаття 122 Господарського процесуального кодексу України, 128 Цивільного процесуального кодексу України, 130 Кодексу адміністративного судочинства України Відповідач, третя особа, свідок, зареєстроване місце проживання (перебування), місцезнаходження чи місце роботи якого невідоме, викликається в суд через оголошення на офіційному вебпорталі судової влади України, яке повинно бути розміщене не пізніше ніж за десять днів до дати відповідного судового засідання. Порядок публікації оголошень на вебпорталі судової влади України визначається Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему	У Положенні про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему визначити порядок публікації оголошень на вебпорталі судової влади України	до 28.02.2018	Виконано
		Розробити додатковий функціонал розміщення судами оголошень на офіційному вебпорталі судової влади України	Липень 2018	Виконано

Інформація про виконання Плану заходів № 99-2020 (втратив чинність 18.09.2020)

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
ЗАХОДИ З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ТА НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
1.	Забезпечення створення та функціонування в ДСА України структурного підрозділу щодо координації заходів з побудови ЄСІТС - Центру управління проєктами ЄСІТС	лютий - березень 2020	Не виконано
2.	Проведення аналізу наявних розпорядчих та нормативно-правових документів ДСА України на предмет необхідності їх перегляду у зв'язку з розробкою та впровадженням ЄСІТС, створення за результатами аналізу окремого плану заходів щодо їх упорядкування	лютий - березень 2020	Виконано
3.	Розробка пропозицій щодо внесення змін до процесуального законодавства України в частині можливості поетапного впровадження складових ЄСІТС, а також вдосконалення правового порядку її функціонування	лютий-червень 2020	Виконано
4.	Узгодження пропозицій згідно з пунктом 3 цього Плану заходів з Вищою радою правосуддя та направлення суб'єктам законодавчої ініціативи для розгляду Верховною Радою України	липень-серпень 2020	Виконано
5.	Внесення змін до розпису державного бюджету в частині затвердження асигнувань для виконання плану заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, за наявності необхідних джерел фінансування	після затвердження техніко-економічного обґрунтування на побудову ЄСІТС	Термін не настав
6.	Розробка Положення про ЄСІТС, опублікування ДСА України у встановленому порядку оголошення про поетапне¹ створення та забезпечення функціонування ЄСІТС		
6.1.	Доопрацювання проєкту Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС: - Єдиний державний реєстр судових рішень; - Єдиний державний реєстр виконавчих документів; - Підсистема «Електронний кабінет»; - Підсистема «Електронний суд»; - Підсистема «Контакт-центр судової влади»; - Підсистема захищеного відеоконференцзв'язку; - Модуль фіксування засідань технічними засобами; - Модуль відеотрансляції засідань; - Вебпортал судової влади України; - Модуль «Відкриті набори даних»	січень 2021	Термін не настав

¹ У разі внесення змін до законодавства стосовно можливості поетапного створення та впровадження ЄСІТС, Положення про ЄСІТС розробляється та подається на затвердження поетапно в терміни, передбачені пунктом 6 цього Плану заходів. В іншому випадку, проєкт Положення про ЄСІТС розробляється поетапно, а затверджується після розробки та впровадження в експлуатацію всіх підсистем та модулів ЄСІТС. Публікація оголошення (оголошень у разі поетапного впровадження ЄСІТС) про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС у встановленому порядку здійснюється після затвердження Положення про ЄСІТС.

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
6.2.	Узгодження проєкту Положення про ЄСІТС в частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС, зазначених у пункті 6.1. цього Плану заходів, з урахуванням можливих пропозицій та зауважень із судами, Вищою радою правосуддя, Радою суддів України	лютий 2021	Термін не настав
	Затвердження у встановленому порядку Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС, зазначених у пункті 6.1. цього Плану заходів. Оприлюднення Положення про ЄСІТС на вебпорталі судової влади України	березень 2021	Термін не настав
	Опублікування ДСА України у встановленому порядку оголошення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС у складі: - Єдиний державний реєстр судових рішень; - Єдиний державний реєстр виконавчих документів; - Підсистема «Електронний кабінет»; - Підсистема «Електронний суд»; - Підсистема «Контакт-центр судової влади»; - Підсистема захищеного відеоконференцв'язку; - Модуль фіксування засідань технічними засобами; - Модуль відеотрансляції засідань; - Вебпортал судової влади України; - Модуль «Відкриті набори даних»	1 березня 2021	Термін не настав
	Доопрацювання змін до Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС: - Підсистема управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю; - Підсистема «Суддівське досє»; - Підсистема «Судова практика»; - Підсистема аналітики, статистики, планування ЄСІТС	серпень 2021	Термін не настав
	Узгодження змін до Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС, зазначених у пункті 6.5. цього Плану заходів, з урахуванням можливих пропозицій та зауважень із судами, Вищою радою правосуддя, Радою суддів України	вересень 2021	Термін не настав
	Затвердження у встановленому порядку Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС, зазначених у пункті 6.5. цього Плану заходів. Оприлюднення Положення про ЄСІТС на вебпорталі судової влади України	жовтень 2021	Термін не настав
	Опублікування ДСА України у встановленому порядку оголошення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС у складі: - Підсистема управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю; - Підсистема «Суддівське досє»; - Підсистема «Судова практика»; - Підсистема аналітики, статистики, планування ЄСІТС	1 жовтня 2021	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
6.3.	Допрацювання змін до Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС: - Підсистема електронного документообігу; - Підсистема «Електронний архів»; - Модуль автоматизованого розподілу справ; - Підсистема «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»; - Захищена телекомунікаційна мережа та комплексна система захисту інформації	серпень 2023	Термін не настав
	Узгодження змін до Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС, зазначених у пункті 6.9. цього Плану заходів, з урахуванням можливих пропозицій та зауважень із судами, Вищою радою правосуддя, Радою суддів України	вересень 2023	Термін не настав
	Затвердження у встановленому порядку Положення про ЄСІТС у частині створення та забезпечення функціонування підсистем та модулів ЄСІТС, зазначених у пункті 6.9. цього Плану заходів. Оприлюднення Положення про ЄСІТС на вебпорталі судової влади України	жовтень 2023	Термін не настав
	Опублікування ДСА України у встановленому порядку оголошення про створення та забезпечення функціонування ЄСІТС у складі: - Підсистема електронного документообігу; - Підсистема «Електронний архів»; - Модуль автоматизованого розподілу справ; - Підсистема «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»; - Захищена телекомунікаційна мережа та комплексна система захисту інформації	1 жовтня 2023	Термін не настав
ПРОЄКТНІ РОБОТИ ЗІ СТВОРЕННЯ ЄСІТС			
7.	Розробка та подання ДСА України на затвердження: Техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС із визначенням очікуваної вартості побудови та експлуатаційних витрат; Технічне завдання на створення ЄСІТС в частині загальнотехнічних рішень, технічних вимог до компонентів ЄСІТС	лютий – квітень 2020	Не виконано
8.	Затвердження Техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС, технічного завдання на створення ЄСІТС (загальнотехнічні рішення, технічні вимоги до компонентів ЄСІТС)	квітень 2020	Не виконано
9.	Розробка Технічного завдання на створення центрального інформаційного сховища центральної системи ЄСІТС	лютий - червень 2020	Не виконано
10.	Затвердження Технічного завдання на створення центрального інформаційного сховища центральної системи ЄСІТС	липень 2020	Не виконано
11.	Розробка та затвердження Технічних завдань на створення підсистем (модулів) ЄСІТС, у разі необхідності, на етапі розробки деталізації технічних та функціональних вимог, визначених Технічним завданням	лютий 2020 – жовтень 2020	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
12.	Розробка та подання ДСА України на затвердження Технічного завдання на створення КСЗІ ЄСІТС	червень - жовтень 2020	Термін не настав
13.	Затвердження Технічного завдання на створення КСЗІ ЄСІТС	грудень 2020	Термін не настав
14.	Розробка та подання ДСА України проєктної та експлуатаційної документації на створення підсистем і модулів ЄСІТС (техноробочі проєкти, програми та методики попередніх випробувань, програми дослідної експлуатації, інструкції адміністраторів та користувачів, регламенти резервування даних), а також навчальних матеріалів	грудень 2020 - грудень 2021	Термін не настав
СТВОРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДСИСТЕМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЄСІТС			
15.	Закупівля технологічного обладнання та програмного забезпечення для облаштування Центральної системи, зокрема системи керування базами даних (СКБД), єдиної інформаційної шини та засобів віртуалізації	квітень - вересень 2020	Термін не настав
16.	Встановлення та первинне налаштування обладнання та програмного забезпечення, закупленого для облаштування Центральної системи	червень - вересень 2020	Термін не настав
17.	Створення Центрального інформаційного сховища на базі основного та резервного ЦОД		
	Налаштування в основному ЦОД об'єктного сховища неструктурованих даних. Перенесення до відповідного сховища існуючої інформації	лютий – червень 2020	Виконано частково
	Створення та налаштування в Центральному інформаційному сховищі засобів управління документами, спільної роботи з ними, обміну документами між судами та учасниками судового процесу – зовнішніми користувачами	лютий - травень 2020	Виконано частково
	Впровадження політик надійності зберігання даних, які обробляються в Центральній системі ЄСІТС, налаштування засобів реплікації, резервування	жовтень 2020	Термін не настав
	Налаштування високошвидкісних каналів мережевої комунікації між основним та резервним ЦОД. Розбудова ізольованої мережі керування серверним, мережевим обладнанням, сховищами даних. Забезпечення розподіленої обробки інформації, онлайн резервування всіх даних та обчислювальних ресурсів, швидкого відновлення при виході з ладу обладнання одного з ЦОД	травень - жовтень 2020	Термін не настав
	Тестування та відпрацювання заходів забезпечення політик надійності зберігання даних, які обробляються в центральній системі ЄСІТС, моделюванням збоїв та їх локалізацією (стрес-тестування)	листопад 2020	Термін не настав
	Розробка та налаштування механізму інформаційної взаємодії між центральними базами даних існуючих АСДС та Центральним інформаційним сховищем	листопад 2020 - травень 2021	Термін не настав
18.	Створення підсистеми обміну електронними документами – єдиної інформаційної шини для гарантованого регламентованого обміну електронними документами та повідомленнями в захищеному середовищі, між підсистемами Центральної системи ЄСІТС та модулями інформаційно-телекомунікаційних систем автоматизації діяльності судів, органів та установ системи правосуддя	листопад 2020 - травень 2021	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
19.	Створення захищеного шлюзу інформаційної взаємодії, який забезпечує фізичне розмежування захищеного та відкритого середовищ ЄСІТС	вересень 2020 - травень 2021	Термін не настав
20.	Створення підсистеми управління доступом та інформаційною безпекою		
	Закупівля та впровадження спеціальних програмних засобів служби каталогів, управління особовими обліковими записами користувачів, ідентифікацією, контролем ролей доступу та наданням доступу користувачам до інформаційних ресурсів	квітень – грудень 2020	Термін не настав
	Закупівля та впровадження спеціальних програмних засобів системи управління інформаційною безпекою на базі промислової системи для визначення та реалізації політик інформаційної безпеки для управління інцидентами інформаційної безпеки та забезпечення антивірусного захисту	квітень – грудень 2020	Термін не настав
	Закупівля та впровадження спеціальних програмних засобів адміністрування, налаштування, моніторингу мережесих ресурсів, обладнання та прикладних застосовувань	квітень – грудень 2020	Термін не настав
	Впровадження засобів налаштування профілів безпеки та контролю функціонування захищеного вузла Інтернет доступу, впровадження елементів криптографічного захисту інформації	липень – грудень 2020	Термін не настав
ОБЛАШТУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ, ОРГАНІВ ТА УСТАНОВ СИСТЕМИ ПРАВОСУДДЯ			
21.	Розробка Типових технічних вимог на закупівлю засобів інформатизації для інформаційно-телекомунікаційних систем автоматизації діяльності судів, органів та установ системи правосуддя в рамках ЄСІТС	лютий – квітень 2020	Виконано
22.	Розробка Типових технічних вимог до облаштування кабінету судді, залу судового засідання, нарадчої кімнати та кімнати допиту свідків у рамках функціонування ЄСІТС	лютий – квітень 2020	Виконано
23.	Розробка Типових технічних вимог до мережевої інфраструктури та структурованих кабельних комунікацій, що впроваджуються в захищеному середовищі інформаційно-телекомунікаційних систем автоматизації діяльності судів, органів і установ системи правосуддя в рамках ЄСІТС	лютий – квітень 2020	Виконано
24.	Затвердження Типових технічних вимог згідно з пунктами 21 – 23 цього плану заходів	квітень 2020	Виконано частково
25.	Закупівля засобів інформатизації для систем автоматизації діяльності судів, органів і установ системи правосуддя в рамках функціонування ЄСІТС	2020 - 2023	Термін не настав
26.	Облаштування в приміщеннях судів кабінетів суддів, залів судових засідань, нарадчих кімнат та кімнат допиту свідків відповідно до затверджених Типових технічних вимог у рамках функціонування ЄСІТС	2020 - 2023	Термін не настав
СТВОРЕННЯ ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМНИХ ПІДСИСТЕМ (МОДУЛІВ) ЄСІТС			
27.	Створення Єдиного державного реєстру судових рішень (ЄДРСР)		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми ЄДРСР	липень - грудень 2020	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
27.1.	Інтеграція підсистеми ЄДРСР з існуючими автоматизованими системами документообігу суду. Розробка інтерфейсів взаємодії із зовнішніми (відомчими) системами	жовтень 2020 – березень 2021	Термін не настав
	Здійснення міграції та відновлення в підсистемі ЄДРСР знеособлених даних, що містяться та обробляються в існуючій версії ЄДРСР	лютий – березень 2021	Термін не настав
	Впровадження підсистеми ЄДРСР в експлуатацію	грудень 2020 – березень 2021	Термін не настав
28.	Створення Єдиного державного реєстру виконавчих документів (ЄДРВД)		
28.1.	Розробка програмного забезпечення підсистеми ЄДРВД	липень – грудень 2020	Термін не настав
28.2.	Інтеграція підсистеми ЄДРВД з існуючими автоматизованими системами документообігу суду. Розробка інтерфейсів взаємодії із зовнішніми (відомчими) системами	липень - грудень 2020	Термін не настав
28.3.	Впровадження підсистеми ЄДРВД в експлуатацію	грудень 2020 – березень 2021	Термін не настав
29.	Створення підсистеми «Електронний кабінет»		
	Доопрацювання програмного забезпечення підсистеми «Електронний кабінет» у частині її функціонування у відкритому середовищі	квітень - жовтень 2020	Термін не настав
	Доопрацювання програмного забезпечення підсистеми «Електронний кабінет» у частині її функціонування у захищеному середовищі	листопад - грудень 2020	Термін не настав
	Інтеграція підсистеми «Електронний кабінет» з існуючими автоматизованими системами документообігу суду. Розробка інтерфейсів взаємодії із зовнішніми (відомчими) системами	квітень - листопад 2020	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Електронний кабінет» в експлуатацію	грудень 2020	Термін не настав
30.	Створення підсистеми «Електронний суд»		
	Доопрацювання програмного забезпечення підсистеми «Електронний суд»	квітень - грудень 2020	Термін не настав
	Інтеграція підсистеми з існуючими автоматизованими системами документообігу суду. Розробка інтерфейсів взаємодії із зовнішніми (відомчими) системами	липень - вересень 2020	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Електронний суд» в експлуатацію	листопад 2020-квітень 2021	Термін не настав
31.	Створення підсистеми електронного документообігу		
31.1.	Розробка програмного забезпечення підсистеми електронного документообігу в судах, органах і установах системи правосуддя	липень 2020 - серпень 2021	Термін не настав
31.2.	Інтеграція підсистеми з існуючими автоматизованими системами документообігу суду. Розробка інтерфейсів взаємодії із зовнішніми (відомчими) системами	січень – грудень 2021	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
31.3.	Проведення попередніх випробувань та дослідної експлуатації програмного забезпечення підсистеми електронного документообігу в пілотних судах, доопрацювання програмного забезпечення за результатами випробувань	вересень - грудень 2021	Термін не настав
31.4.	Впровадження в експлуатацію підсистеми електронного документообігу в господарських та адміністративних судах, органах і установах системи правосуддя, здійснення міграції та відновлення даних, що містяться та обробляються в існуючих системах автоматизованого документообігу	січень - грудень 2022	Термін не настав
31.5.	Впровадження в експлуатацію підсистеми електронного документообігу в загальних судах, здійснення міграції та відновлення даних, що містяться та обробляються в існуючих системах автоматизованого документообігу суду	січень 2022 - грудень 2023	Термін не настав
31.6.	Налаштування централізованих сервісів управління, моніторингу та контролю за функціонуванням підсистеми електронного документообігу	січень 2022 - грудень 2023	Термін не настав
32.	Створення підсистеми автоматизованого розподілу судових справ		
32.1.	Розробка програмного забезпечення підсистеми автоматизованого розподілу судових справ	липень 2020 - вересень 2021	Термін не настав
32.2.	Проведення попередніх випробувань програмного забезпечення підсистеми в пілотних судах, доопрацювання програмного забезпечення за результатами випробувань	вересень - грудень 2021	Термін не настав
32.3.	Впровадження в експлуатацію підсистеми автоматизованого розподілу в господарських та адміністративних судах	січень - червень 2022	Термін не настав
32.4.	Впровадження в експлуатацію підсистеми автоматизованого розподілу в загальних судах	січень 2022 - грудень 2023	Термін не настав
32.5.	Впровадження в експлуатацію підсистеми автоматизованого розподілу у Верховному Суді, Вищій раді правосуддя та Вищій кваліфікаційній комісії України	січень - червень 2022	Термін не настав
33.	Створення підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в частині функціоналу, що стосується процесів управління персоналом та бухгалтерського обліку	квітень - вересень 2020	Термін не настав
	Розробка програмного забезпечення підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в частині функціоналу, що стосується процесів формування консолідованої звітності та процесів бюджетного планування	січень - червень 2021	Термін не настав
	Налаштування функціоналу інформаційної взаємодії підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю з іншими підсистемами та модулями ЄСІТС	червень - грудень 2021	Термін не настав
	Проведення попередніх випробувань програмного забезпечення підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в пілотних судах, доопрацювання програмного забезпечення за результатами випробувань	жовтень 2020 - січень 2021	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
33.1.	Впровадження в експлуатацію підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в господарських та адміністративних судах	січень - травень 2021	Термін не настав
	Впровадження в експлуатацію підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в загальних судах, у Верховному Суді, органах і установах системи правосуддя	січень - грудень 2021	Термін не настав
34.	Створення підсистеми «Контакт-центр судової влади»		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми «Контакт-центр судової влади»	квітень – грудень 2020	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Контакт-центр судової влади» в експлуатацію	грудень 2020 – квітень 2021	Термін не настав
35.	Створення підсистеми захищеного відеоконференцз'язку		
	Доопрацювання програмного забезпечення підсистеми захищеного відеоконференцз'язку	серпень - жовтень 2020	Термін не настав
	Розробка типових програмно-технічних рішень та інтерфейсів до існуючого обладнання та систем, які знаходяться в експлуатації в судах та органах і установах системи правосуддя для забезпечення проведення відеоконференцій в захищеному середовищі ЄСІТС	лютий - липень 2020	Виконано частково
	Розробка та надання на затвердження Порядку проведення судового засідання в режимі відеоконференції	червень - грудень 2020	Термін не настав
	Проведення попередніх випробувань та дослідної експлуатації підсистеми захищеного відеоконференцз'язку в пілотних судах. Доопрацювання програмного забезпечення за результатами випробувань	жовтень-грудень 2020	Термін не настав
	Впровадження підсистеми захищеного відеоконференцз'язку в експлуатацію	січень - травень 2021	Термін не настав
36.	Створення модуля фіксування засідань технічними засобами		
	Розробка програмного забезпечення модуля фіксування засідань технічними засобами	серпень - жовтень 2020	Термін не настав
	Розробка типових програмно-технічних рішень та інтерфейсів до існуючого обладнання та систем, які знаходяться в експлуатації в судах та органах і установах системи правосуддя; інтеграція з підсистемою захищеного відеоконференцз'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференцій та з центральним інформаційним сховищем для централізованого зберігання аудіо- та відеозаписів	серпень - грудень 2020	Термін не настав
	Розробка та затвердження Інструкції щодо здійснення аудіо- та відеозапису судового засідання	грудень 2020	Термін не настав
	Проведення попередніх випробувань та дослідної експлуатації модуля фіксування засідань технічними засобами в пілотних судах. Доопрацювання програмного забезпечення за результатами випробувань	грудень 2020	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
36.1.	Впровадження модуля фіксування засідань технічними засобами в господарських та адміністративних судах	грудень 2020 - квітень 2021	Термін не настав
	Впровадження модуля фіксування засідань технічними засобами в загальних судах, у Верховному Суді та в органах і установах системи правосуддя	січень - травень 2021	Термін не настав
37.	Створення модуля відеотрансляції засідань		
	Розробка програмно-технічного рішення для потокової трансляції судових засідань в мережі Інтернет	квітень - грудень 2020	Термін не настав
	Забезпечення електронної взаємодії модуля відеотрансляції з модулем фіксування засідань технічними засобами	грудень 2020	Термін не настав
	Впровадження модуля відеотрансляції засідань в експлуатацію	грудень 2020	Термін не настав
38.	Створення підсистеми «Суддівське досьє»		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми «Суддівське досьє». Інтеграція з сервісами кадрового обліку та судової статистики, запровадження механізмів деперсоналізації (знеособлення) даних досьє	квітень 2020 - грудень 2021	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Суддівське досьє» в експлуатацію	серпень - грудень 2021	Термін не настав
39.	Створення підсистеми «Електронний архів»		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми «Електронний архів».	січень - грудень 2021	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Електронний архів» в експлуатацію.	січень - грудень 2021	Термін не настав
	Здійснення міграції до підсистеми даних, що містяться та обробляються в автоматизованій системі діловодства суду	січень - грудень 2021	Термін не настав
	Переведення в цифрову форму архівів справ, сформованих у паперовій формі	січень 2022 - грудень 2023	Термін не настав
40.	Створення підсистеми «Судова практика»		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми «Судова практика»	січень - травень 2021	Термін не настав
	Впровадження в експлуатацію підсистеми «Судова практика» в закритому середовищі (повний доступ до документів) - налаштування інформаційної взаємодії з електронним кабінетом внутрішнього користувача ЄСІТС	червень - грудень 2021	Термін не настав
	Впровадження в експлуатацію підсистеми «Судова практика» у відкритому середовищі - налаштування інформаційної взаємодії із електронним кабінетом зовнішнього користувача ЄСІТС	квітень - грудень 2020	Термін не настав
41.	Створення Вебпорталу судової влади України		

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
41.1.	Доопрацювання програмного забезпечення Вебпорталу судової влади України	серпень - грудень 2020	Термін не настав
	Впровадження Вебпорталу судової влади в експлуатацію	грудень 2020	Термін не настав
	Здійснення міграції контенту з існуючого вебпорталу	грудень 2020	Термін не настав
42.	Створення підсистеми «Відкриті набори даних»		
	Розробка програмного забезпечення підсистеми «Відкриті набори даних»	серпень - грудень 2020	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Відкриті набори даних» в експлуатацію	грудень 2020	Термін не настав
43.	Створення підсистеми «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»		
	Розробка програмного забезпечення адаптера системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів (СЕВ ДЕІР)	січень - грудень 2021	Термін не настав
	Розробка сервісів підтримки існуючих протоколів електронної взаємодії із зовнішніми автоматизованими інформаційними системами	січень - грудень 2022	Термін не настав
	Розробка механізмів електронної взаємодії підсистеми за протоколами, що забезпечують у відкритому середовищі ЄСІТС отримання, обробку та доставку електронних повідомлень та документів із забезпеченням фіксації часу передачі, цілісності та автентичності електронних повідомлень, зазначення їх авторства та можливості надання відомостей, що дозволяють простежити історію руху електронних повідомлень, виконання функцій в електронній формі	січень - вересень 2022	Термін не настав
	Впровадження у відкритому середовищі доступу до електронних сервісів загальнодержавних інформаційних систем, підключених до СЕВ ДЕІР	січень - грудень 2022	Термін не настав
	Впровадження у відкритому середовищі можливостей надсилання електронних документів судів, органів і установ системи правосуддя до інших інформаційних систем в автоматичному режимі відповідно до затверджених в установленому порядку регламентів	жовтень - грудень 2022	Термін не настав
	Впровадження підсистеми «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами» в захищеному середовищі із застосуванням шлюзу обміну даними, підключеного до Національної системи конфіденційного зв'язку та відомчих захищених мереж	січень - грудень 2023	Термін не настав
44.	Створення підсистеми аналітики, статистики, планування ЄСІТС		
	Розробка програмного забезпечення автоматичного формування офіційних статистичних звітів, а також оперативної статистичної та іншої звітності на підставі наявних даних у центральному інформаційному сховищі за будь-який період часу	січень - грудень 2021	Термін не настав
	Розробка аналітичного модуля для перевірки в автоматичному режимі умов логічного контролю статистичних та оперативних звітів	січень - грудень 2022	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
44.1.	Інтеграція підсистеми з електронними кабінетами внутрішніх користувачів із розмежуванням доступу до аналітичної та статистичної інформації для окремих працівників судів та органів і установ системи правосуддя	червень - грудень 2022	Термін не настав
	Розробка механізмів електронної взаємодії з підсистемою «Вебпортал судової влади» для автоматизованого оприлюднення офіційних аналітичних та статистичних даних на вебпорталі судової влади України	червень - грудень 2022	Термін не настав
	Впровадження підсистеми аналітики, статистики, планування ЄСІТС в експлуатацію	грудень 2022	Термін не настав
ПОБУДОВА ЗАХИЩЕНОЇ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ ТА КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ			
45.	Аналіз моделі загроз та оцінка ризиків щодо захисту інформації за встановленими стандартами. Розробка загальної політики інформаційної безпеки, плану захисту та проектної документації відповідно до законодавства в сфері захисту інформації та кібербезпеки	листопад 2020 - грудень 2022	Термін не настав
46.	Створення захищеної телекомунікаційної мережі		
	Розгортання захищеної телекомунікаційної мережі в межах Центральної системи обробки та зберігання даних	липень - грудень 2020	Термін не настав
	Підключення судів та органів і установ системи правосуддя до захищеної телекомунікаційної мережі	липень 2020 - грудень 2022	Термін не настав
47.	Створення захищеного вузла Інтернет доступу, налаштування політик захисту інформації (у підсистемах та модулях ЄСІТС) та засобів криптографії		
	Створення КСЗІ захищеного вузла Інтернет доступу (ЗВІД)	січень - грудень 2021	Термін не настав
	Проведення експертизи, отримання атестатів КСЗІ Центральної системи та ЗВІД	грудень 2021	Термін не настав
48.	Доопрацювання плану захисту інформації з урахуванням виявлених інцидентів порушення вимог політики безпеки комплексної системи захисту інформації, змін чи доповнень у структурі, складі та логіці функціонування ЄСІТС та її складових у межах політики модернізації	за необхідністю	X
49.	Визначення базових налаштувань локальної політики безпеки складових компонентів типової інформаційно-телекомунікаційної системи відповідного суду	вересень - грудень 2020	Термін не настав
50.	Надання методичних рекомендацій щодо модернізації локальних обчислювальних мереж об'єктів інформаційної діяльності кожного відповідного суду, згідно із структурною схемою типової інформаційно-телекомунікаційної системи, визначеної в рамках технічного завдання на створення комплексної системи захисту інформації та проектної документації	постійно	X
51.	Розробка технічних вимог на доукомплектування об'єктів інформаційної діяльності судів відповідним обладнанням типових компонентів інформаційно-телекомунікаційної системи	вересень - грудень 2020	Термін не настав
52.	Інсталяція та комутація обладнання відповідно до функціональної схеми інформаційно-телекомунікаційної системи відповідних судів із налаштуванням параметрів маршрутизації та комутації потоків в інформаційно-телекомунікаційних системах автоматизації діяльності судів	за запитами судів	X

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
53.	Впровадження в інформаційно-телекомунікаційних системах автоматизації діяльності судів основних та резервних зовнішніх каналів мережевого доступу в захищеному середовищі та забезпечення балансування навантаження на активному мережевому обладнанні.	за окремим планом	X
54.	Впровадження КСЗІ, отримання атестату відповідності	грудень 2023	Термін не настав
ЗАХОДИ З НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВНУТРІШНІХ КОРИСТУВАЧІВ ЄСІТС			
55.	Розробка навчальних планів і матеріалів для проведення заходів, пов'язаних із вдосконаленням роботи внутрішніх користувачів ЄСІТС з підсистемами та модулями ЄСІТС	за планами впровадження підсистем та модулів	X
56.	Проведення онлайн навчальних семінарів на навчальному порталі «ЄСІТС Університет» (за переліком функціональних модулів та підсистем)	постійно	X
57.	Надання консультацій та роз'яснень з питань створення та функціонування ЄСІТС	постійно	X
ЗАХОДИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДСИСТЕМ, МОДУЛІВ У СКЛАДІ ЄСІТС			
58.	Технічна підтримка та супроводження підсистем і модулів ЄСІТС, виправлення помилок та застосування нових версій програмного забезпечення	під час промислової експлуатації	Термін не настав

Інформація про виконання Плану заходів № 418

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
ЗАХОДИ З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ТА НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ			
1	Супроводження проекту Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів» у частині поетапного впровадження складових ЄСІТС	до прийняття закону	Виконано
2	Розробка проекту Положення про ЄСІТС (за переліком підсистем і модулів ЄСІТС, які готові до початку функціонування) та забезпечення внесення його на розгляд до Вищої ради правосуддя	у місячний термін після завершення розробки та введення в експлуатацію підсистем (модулів)	Виконано частково
ПРОЄКТНІ РОБОТИ ЗІ СТВОРЕННЯ ЄСІТС			
3	Розробка Техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС	листопад 2020	Виконано
4	Узгодження та затвердження Техніко-економічного обґрунтування побудови ЄСІТС	грудень 2020	Не виконано
5	Розробка Технічного завдання на створення ЄСІТС в частині загальнотехнічних рішень та технічних (функціональних) вимог до компонентів ЄСІТС	листопад 2020	Виконано
6	Узгодження та затвердження Технічного завдання на створення ЄСІТС	грудень 2020	Не виконано
7	Розробка Технічного завдання на створення КСЗІ ЄСІТС	лютий 2021	Не виконано
8	Узгодження та затвердження Технічного завдання на створення КСЗІ ЄСІТС	березень 2021	Не виконано
9	Розробка та затвердження Типових технічних вимог до облаштування кабінету судді, залу судового засідання, нарадчої кімнати, кімнати допиту свідків та інших кімнат у рамках функціонування ЄСІТС	січень 2021	Виконано частково
СТВОРЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПІДСИСТЕМ ЦЕНТРАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ЄСІТС			
10	Налаштування Центрального інформаційного сховища на базі основного та резервного центрів обробки даних (ЦОД)	грудень 2020	Виконано
11	Розробка та налаштування механізму інформаційної взаємодії між основним та резервним ЦОД. Забезпечення онлайн резервування всіх даних, обчислювальних ресурсів та швидке відновлення при виході з ладу обладнання одного з ЦОД	травень 2021	Виконано
СТВОРЕННЯ (ДООПРАЦЮВАННЯ) ПРИКЛАДНИХ ПРОГРАМНИХ ПІДСИСТЕМ (МОДУЛІВ) ЄСІТС ¹⁾			
12	Створення (доопрацювання) Єдиного державного реєстру судових рішень (ЄДРСР)		
12.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми ЄДРСР	березень 2021	Не виконано
12.2	Впровадження підсистеми ЄДРСР в експлуатацію	квітень 2021	Не виконано
13	Створення (доопрацювання) Єдиного державного реєстру виконавчих документів (ЄДРВД)		

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
13.1	Узгодження та підписання з Міністерством юстиції України спільного наказу «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр виконавчих документів»	лютий 2021	Не виконано
13.2	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми ЄДРВД	березень 2021	Не виконано
13.3	Впровадження підсистеми ЄДРВД в експлуатацію	серпень 2021	Не виконано
14	Забезпечення функціонування підсистем «Електронний кабінет» та «Електронний суд»		
14.1	Розширення функціоналу програмного забезпечення підсистем «Електронний кабінет» та «Електронний суд»	2020-2021	Виконано
15	Створення (доопрацювання) підсистеми електронного документообігу		
15.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми електронного документообігу в судах, органах і установах у системі правосуддя	грудень 2021	Не виконано
15.2	Впровадження в експлуатацію підсистеми електронного документообігу в господарських та адміністративних судах, органах і установах у системі правосуддя, здійснення міграції та відновлення даних, що містяться та обробляються в існуючих системах автоматизованого документообігу	грудень 2022	Термін не настав
15.3	Впровадження в експлуатацію підсистеми електронного документообігу в загальних судах, Верховному Суді, Вищій раді правосуддя та Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, здійснення міграції та відновлення даних, що містяться та обробляються в існуючих системах автоматизованого документообігу суду	грудень 2023	Термін не настав
16	Створення (доопрацювання) підсистеми автоматизованого розподілу справ		
16.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми автоматизованого розподілу справ	грудень 2021	Термін не настав
16.2	Впровадження в експлуатацію доопрацьованої підсистеми автоматизованого розподілу справ в господарських та адміністративних судах	грудень 2022	Термін не настав
16.3	Впровадження в експлуатацію доопрацьованої підсистеми автоматизованого розподілу справ в загальних судах	грудень 2023	Термін не настав
16.4	Впровадження в експлуатацію доопрацьованої підсистеми автоматизованого розподілу справ у Верховному Суді, Вищій раді правосуддя та Вищій кваліфікаційній комісії суддів України	грудень 2023	Термін не настав
17	Створення (доопрацювання) підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю		
17.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в частині функціоналу, що стосується процесів управління персоналом та бухгалтерського обліку	червень 2021	Термін не настав
17.2	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в частині функціоналу, що стосується процесів формування консолідованої звітності та процесів бюджетного планування	жовтень 2021	Термін не настав
17.3	Впровадження в експлуатацію підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в господарських та адміністративних судах	грудень 2021	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
17.4	Впровадження в експлуатацію підсистеми управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю в загальних судах, у Верховному Суді, органах і установах у системі правосуддя	грудень 2022	Термін не настав
18	Створення (доопрацювання) підсистеми «Контакт-центр судової влади»		
18.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми «Контакт-центр судової влади»	грудень 2020	Виконано
18.2	Впровадження доопрацьованої підсистеми «Контакт-центр судової влади» в експлуатацію	січень 2021	Виконано
19	Створення (доопрацювання) підсистеми відеоконференцзв'язку		
19.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми відеоконференцзв'язку	листопад 2020	Виконано
19.2	Впровадження доопрацьованої підсистеми відеоконференцзв'язку в експлуатацію	грудень 2020	Виконано
20	Створення (доопрацювання) модуля фіксування засідань технічними засобами		
20.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення модуля фіксування засідань технічними засобами	листопад 2021	Термін не настав
20.2	Впровадження доопрацьованого модуля фіксування засідань технічними засобами в експлуатацію	грудень 2021	Термін не настав
21	Створення (доопрацювання) модуля відеотрансляції засідань		
21.1	Створення (доопрацювання) модуля відеотрансляції засідань	грудень 2020	Виконано
21.2	Впровадження модуля відеотрансляції засідань в експлуатацію	січень 2021	Виконано
22	Створення (доопрацювання) підсистеми «Суддівське дос'є»		
22.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми «Суддівське дос'є»	листопад 2021	Термін не настав
22.2	Впровадження підсистеми «Суддівське дос'є» в експлуатацію	грудень 2021	Термін не настав
23	Створення (доопрацювання) підсистеми «Електронний архів»		
23.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми «Електронний архів»	грудень 2021	Термін не настав
23.2	Впровадження доопрацьованої підсистеми «Електронний архів» в експлуатацію	червень 2022	Термін не настав
24	Створення (доопрацювання) підсистеми «Судова практика»		
24.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми «Судова практика»	червень 2021	Термін не настав
24.2	Впровадження підсистеми «Судова практика» в експлуатацію	грудень 2021	Термін не настав
25	Створення (доопрацювання) вебпорталу судової влади України		
25.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення вебпорталу судової влади України	червень 2021	Термін не настав
25.2	Впровадження доопрацьованого вебпорталу судової влади в експлуатацію	серпень 2021	Термін не настав
26	Створення (доопрацювання) підсистеми «Відкриті набори даних»		
26.1	Створення (доопрацювання) програмного забезпечення підсистеми «Відкриті набори даних»	листопад 2021	Термін не настав
26.2	Впровадження доопрацьованої підсистеми «Відкриті набори даних» в експлуатацію	грудень 2021	Термін не настав
27	Створення (доопрацювання) підсистеми «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»		
27.1	Створення (доопрацювання) підсистеми «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами»	грудень 2021	Термін не настав

№ з/п	Заходи	Терміни виконання	Стан виконання
27.2	Впровадження доопрацьованої підсистеми «Автоматизована взаємодія з іншими автоматизованими системами» в експлуатацію	квітень 2022	Термін не настав
28	Створення (доопрацювання) підсистеми аналітики, статистики, планування, звітності		
28.1	Створення (доопрацювання) підсистеми аналітики, статистики, планування, звітності	грудень 2021	Термін не настав
28.2	Впровадження підсистеми аналітики, статистики, планування, звітності в експлуатацію	квітень 2022	Термін не настав
ПОБУДОВА ЗАХИЩЕНОЇ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ МЕРЕЖІ ТА КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ¹⁾			
29	Розробка загальної політики інформаційної безпеки, плану захисту та проєктної документації відповідно до законодавства в сфері захисту інформації та кібербезпеки	грудень 2021	Термін не настав
30	Налаштування політик захисту інформації (у підсистемах та модулях ЄСІТС) та засобів криптографії. Введення КСЗІ в дію та оцінка захищеності інформації в Центральній системі обробки та зберігання даних	грудень 2021	Термін не настав
31	Введення КСЗІ в дію та оцінка захищеності інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах автоматизації діяльності судів, органів та установ у системі правосуддя	грудень 2023	Термін не настав
ОБЛАШТУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ АВТОМАТИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ СУДІВ, ОРГАНІВ І УСТАНОВ У СИСТЕМІ ПРАВОСУДДЯ			
32	Закупівля засобів інформатизації, послуг з інформатизації та ліцензійного програмного забезпечення для систем автоматизації діяльності судів, органів і установ у системі правосуддя в рамках функціонування ЄСІТС	2020 - 2023 (в межах наявних асигнувань)	Термін не настав
33	Облаштування в приміщеннях судів кабінетів суддів, залів судових засідань, нарадчих кімнат, кімнат допиту свідків та інших кімнат відповідно до затверджених Типових технічних вимог у рамках функціонування ЄСІТС	2020 - 2023 (в межах наявних асигнувань)	Термін не настав
ЗАХОДИ З НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВНУТРІШНІХ КОРИСТУВАЧІВ ЄСІТС			
34	Розробка навчальних планів і матеріалів для проведення заходів, пов'язаних із вдосконаленням роботи внутрішніх користувачів ЄСІТС з підсистемами та модулями ЄСІТС	за планами впровадження підсистем та модулів	X
35	Проведення онлайн навчальних семінарів на навчальному порталі «ЄСІТС Університет» (за переліком функціональних модулів та підсистем)	постійно	X
36	Надання консультацій та роз'яснень з питань створення та функціонування ЄСІТС	постійно	X
ЗАХОДИ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДСИСТЕМ, МОДУЛІВ У СКЛАДІ ЄСІТС			
37	Технічна підтримка та супроводження підсистем і модулів ЄСІТС, виправлення помилок та застосування нових версій програмного забезпечення	під час експлуатації	X

¹⁾ терміни визначені за умови наявності з 1 січня 2021 року необхідних джерел фінансування, в іншому разі – відлік термінів виконання починається з дати виділення необхідних асигнувань.

Інформація про порушення та факти щодо оцінки ефективності використання бюджетних коштів, встановлені під час проведення аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
Використання коштів державного бюджету з порушенням норм чинного законодавства				
2019	Другий апеляційний адміністративний суд (м. Харків)	148,1	За результатами аналізу придбаних у 2019 році ноутбуків на загальну суму 148,1 тис. грн встановлена невідповідність окремим технічним вимогам (пункту 1.3 Типового договору), зазначеним у Додатку 2 до цього договору, погодженого Державним агентством з питань електронного урядування України, а саме: у придбаних ноутбуках встановлено процесор з 2 ядрами та об'єм кеш-пам'яті 3 MB проти визначених технічними вимогами Типового договору 4 ядра та 4 MB відповідно. Таким чином, зміни щодо зменшення технічних характеристик не були погоджені з Державним агентством з питань електронного урядування України.	Пункт 2 Порядку проведення експертизи Національної програми інформатизації та окремих її завдань (проектів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1048
2019-2020	Другий апеляційний адміністративний суд (м. Харків)	461,6	У порушення вимог пункту 5 Загальних вимог до програмних продуктів, які закуповуються та створюються на замовлення державних органів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 869 укладено з ДП «ІСС» договори від 27.05.2019 № 46 на суму 239,7 тис. грн та від 13.02.2020 № 7 на суму 221,9 тис. грн на послуги з супроводження комп'ютерної програми «Діловодство спеціалізованого суду» з калькуляціями на послуги, які є невід'ємною частиною договорів, складеними без обґрунтування кошторисної вартості кожної окремої послуги, визначеної пунктом 1.2. Договору № 46 та пунктом 2.1 Договору № 7.	Пункт 5 постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 869
2019	Закарпатський апеляційний суд (м. Ужгород)	30,9	У порушення вимог пункту 3 Постанови № 869 Закарпатським апеляційним судом укладено договір від 26.02.2019 №21/19 з ТзОВ «КУБІТ» на загальну суму 30,9 тис. грн за відсутності таких умов: забезпечення продавцем комплектності поставки програмного продукту, зазначеної у специфікації, яка додається до договору; визначення строків та умов технічної підтримки програмного продукту; не передбачена наявність програмної та експлуатаційної документації на програмний продукт та ліцензії або іншого документа, що підтверджує правомірність використання програмного продукту у специфікації.	Пункт 3 постанови Кабінету Міністрів України від 12.08.2009 № 869

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018	ДСА України	58 340,0	У 2018 році ДСА України за результатами проведення відкритих торгів укладено договір з ТОВ ««КОМПАНІЯ КИТ» на придбання серверного та мережевого обладнання для функціонування ЄСІТС від 23.07.2018 № 79/18 на суму 58 340,0 тис. гривень. Відповідно до типових технічних вимог для закупівлі (Додаток 2 до типового договору), погоджених з Державним агентством з питань електронного урядування України (лист від 01.03.2018 № 1/04-1-383), корпус для монтажу в стандартну серверну шафу з комплектом кріплень повинен мати можливість встановлення не менше 8 жорстких дисків (пункт 7), а строк дії гарантії на сервер та всі його компоненти повинен бути не менше 60 місяців (пункт 11). Водночас, за результатами аналізу технічних вимог тендерної документації (Додаток 3 до тендерної документації «Технічні вимоги до предмета закупівлі») встановлена невідповідність цих вимог типовим (Додаток 2 до типового Договору), а саме: непередбачена можливість встановлення 8 жорстких дисків, а тільки 4, тобто в два рази менше та термін гарантії вказаний не менше 36 місяців, тобто менше на 2 роки. Таким чином, зміни щодо зменшення встановлення жорстких дисків не були погоджені з Державним агентством з питань електронного урядування України.	Пункт 2 Порядку проведення експертизи Національної програми інформатизації та окремих її завдань (проектів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1048 Стаття 48 Бюджетного кодексу України

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2019	ДСА України	118 229,9	У квітні 2019 року Державне агентство з питань електронного урядування України погодило Типовий договір на закупівлю засобів інформатизації (лист від 09.04.2019 № 1/06-1-760). У зв'язку із зміною Концепції та Технічного завдання на побудову ЄСІТС ДП «ІСС» проаналізувало технічні вимоги щодо закупівлі серверного обладнання та запропонувало внести зміни до технічних вимог, зокрема збільшити об'єм сховища даних у 20 разів та змінити програмне забезпечення. Також підприємство надало перелік серверного обладнання та відповідного програмного забезпечення для формування розділу «Технічні вимоги» до Тендерної документації та направило їх листом від 16.07.2019 № 3364/о-19 до ДСА України. ДСА України зазначені зміни врахувало під час підготовки тендерної документації при проведенні закупівлі серверів та мережевого обладнання для функціонування ЄСІТС за договором з ТОВ «БІЛНТЕХ УКРАЇНА» від 22.11.2019 № 121-19 на загальну суму 118229,9 тис. грн, однак не погодила їх з Державним агентством з питань електронного урядування України, як це передбачено пунктом 2 Порядку проведення експертизи Національної програми інформатизації та окремих її завдань (проектів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 року № 1048. Крім того, за результатами аналізу технічних вимог тендерної документації (Додаток 3 до тендерної документації «Технічні вимоги до предмета закупівлі») встановлена невідповідність цих вимог типовим (Додаток 2 до типового Договору), а саме: не передбачена можливість встановлення 8 жорстких дисків, а тільки 4, тобто в два рази менше та термін гарантії вказаний не менше 36 місяців, тобто менше на 2 роки. Таким чином, ДСА України закупівля серверного та мережевого обладнання здійснена за відсутності погодженого нового Технічного завдання та за відсутності погодженого відповідного договору на закупівлю, як проекту інформатизації, з Генеральним державним замовником Національної програми інформатизації (експертиза договору закупівлі проводилася за матеріалами Технічного завдання, розробленого на підставі старої редакції Концепції ЄСІТС).	Пункт 2 Порядку проведення експертизи Національної програми інформатизації та окремих її завдань (проектів), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2002 № 1048 Стаття 48 Бюджетного кодексу України

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018	Сьомий апеляційний адміністративний суд (м. Вінниця)	224,9	У порушення вимог пункту 4 частини другої статті 35 Закону № 922 (у редакції з 17.01.2018) за результатами проведеної закупівлі з ФОП Лаухіним В. Р. придбано 13 од. ноутбуків Lenovo Ideapad 330 загальною вартістю 224,9 тис. грн, які за окремими технічними та якісними характеристиками не відповідали предмету закупівлі, визначеними замовником у тендерній документації (в частині ваги – 2.2 кг замість 1,8 кг та операційної системи пристрою – Windows 10 Home замість Windows 10 Pro). Крім того, встановлено, що ноутбуки Lenovo Ideapad 330-15IKB (81DE01EXPB), що поставлені ФОП Лаухіним В. Р. не відповідали договору поставки від 18.12.2018 № 33/12, зокрема: операційна система Windows 10 Pro (64-разрядна), не активована (тобто не ліцензована) (замість визначеної договором Windows 10 Home, Об'єм накопичувача SSD: 120 ГБ (Colorful SL300), що на 8 ГБ менше, ніж визначено специфікацією до договору. <i>Довідково. Враховуючи, що з моменту вчинення вказаного порушення пройшло понад два роки протокол про адміністративне правопорушення не складався.</i>	Стаття 35 Закону 922 «Про публічні закупівлі»; статті 672, 684 Цивільного кодексу України
2018	Дніпровський апеляційний суд	644,5	При закупівлі засобів інформатизації, в окремих випадках не забезпечено дотримання принципів відкритості і прозорості, передбачених статтею 3 Закону № 922. У порушення частини першої статті 4 Закону № 922 (у редакції з 17.01.2018), зокрема, мало місце проведення закупівель, які відсутні у додатку до річного плану закупівель на 2018 рік, оприлюдненому на порталі ProZorro, на загальну суму 644,5 тис. грн (Мережеве обладнання на загальну суму 253,7 тис. грн за договорами, укладеними з ФОП Каблучко Д. О., багатофункціональних пристроїв та сканерів на загальну суму 292,8 тис. грн за договорами, укладеними з ТОВ «БІ ТУ СІ», апаратури для запису та відтворення аудіо- та відеоматеріалу на суму 98,0 тис. грн за договором, укладеним з ТОВ «Діавестенд комплексні рішення»).	Стаття 4 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі»

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018-2019	Дніпровський апеляційний суд	776,5	Порушення вимог абзацу п'ятого частини першої статті 2, абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону № 922 (у редакції з 17.01.2018) в частині недотримання термінів оприлюднення на вебпорталі Уповноваженого органу звітів про укладення договорів. Так, не оприлюднено звіт про укладення договору на суму 187,7 тис. грн, а також протерміновано оприлюднення на 31 день, 1 день та 28 днів, відповідно, звітів про укладення 3-х договорів на загальну суму 390,8 тис. гривень. Крім того, у 2019 році, у порушення вимог абзацу п'ятого частини першої статті 2, абзацу одинадцятого частини першої статті 10 Закону № 922, звіти про укладення 2-х договорів на загальну суму 198,0 тис. грн оприлюднено з затримкою на 111 днів кожен.	Статті 2, 10 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі»

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	11 522,1	ДП «ІСС» створено умови для нівелювання принципів здійснення закупівель, визначених у статті 3 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі» (далі – Закон № 922), а саме: добросовісної конкуренції серед учасників; максимальної економії та ефективності; відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель; недискримінації учасників. Так, у 2019 році ДП «ІСС» за результатами проведення відкритих торгів укладено договір з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» на створення підсистеми «ЄДРВД» від 11.02.2019 № 11/02 - 2019 на суму 2 890, 8 тис. грн, а вже через 3 місяці, після укладання вказаного договору, ДП «ІСС» за результатами проведення переговорної процедури було укладено ще і договір від 23.05.2019 № 23/05-2019 на доопрацювання підсистеми ЄДРВД 2 етап вартістю 8 631, 3 тис. гривень. Отже, загальна вартість на створення та доопрацювання підсистеми «ЄДРВД» становила 11 522,1 тис. гривень. У євро загальна вартість закупівлі послуг доопрацювання чи розробки всіх підсистем ЄСІТС (крім доопрацювання комп'ютерної програми «Вебпортал «Судова Влада України») перевищувала 133 тисячі євро, а тендерна документація не містила інформації про етапність (частковості) надання відповідних послуг (крім підсистеми «Електронне діловодство»). Таким чином, через штучний поділ обсягів закупівлі послуг, ДП «ІСС» нестворено умов для оприлюднення на вебпорталі Уповноваженого органу оголошення про проведення процедури закупівлі англійською мовою та можливості залучення до участі у процедурі закупівлі більшої кількості учасників, що мало сприяти добросовісній конкуренції серед учасників, максимальній економії та ефективності, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель та недискримінації учасників. У порушення вимог статті 10 Закону № 922 (у редакції до 19.04.2020) у 2019 році ДП «ІСС» протягом трьох днів не оприлюднило повідомлення про внесення змін до договору від 17.01.2019 № 17/01-2019 з ТОВ «ТРАНСЛІНК КОНСАЛТИНГ». Крім того, у порушення вимог статті 10 Закону № 922 ДП «ІСС» протягом трьох днів з дня закінчення строку дії договору, виконання договору або його розірвання не оприлюднило звіт про виконання договору від 11.02.2019 № 11/02 - 2019 з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології». <i>Довідково. Голова та секретар тендерного комітету ДП «ІСС», відповідальні за повноту та достовірність інформації щодо вказаних процедур закупівлі, що оприлюднюються на вебпорталі Уповноваженого органу, звільнені.</i>	Стаття 10 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі»

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	1 308,4	У порушення вимог частини сьомої статті 2 Закону № 922 (у редакції Закону із змінами, внесеними згідно із Законом України від 21.12.2017 № 2265, які набули чинності з 27.01.2018) ДП «ІСС» відповідно до договору від 25.06.2018 № 25/01-2018 з ТОВ «ОНІКС СОЛЮШИНЗ» з метою уникнення процедур закупівлі придбано системний блок серверний SYS-6029P-C1R/2x4110/192GB/6x1TB/CVM (код за ДК 021:2015 – 48820000-2 Сервери) вартістю 195,4 тис. гривень. У подальшому ДП «ІСС» згідно із договором від 18.12.2018 № 396-218/АП з ТОВ «ВАЙЗ АЙ ТІ» також придбано сервери для розробки та тестування програмного забезпечення ЄСІТС (код за ДК 021:2015- 48820000-2 сервери) вартістю 1 113,0 тис. гривень.	Стаття 2 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі»
Всього		191 686,9 (14 476,4 тис. грн)		
Неефективне управління коштами державного бюджету				
2018-2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	66 170,5	У 2018–2019 роках внаслідок неналежного планування видатків державного бюджету, спрямованих на побудову та впровадження ЄСІТС, з боку ДСА України як головного розпорядника бюджетних коштів та ДП «ІСС» як одержувача бюджетних коштів допущено неефективне управління коштами державного бюджету у загальній сумі 66 170,5 тис. грн (2018 рік – 63 103,1 тис. грн, 2019 рік – 3 067,4 тис. грн), зокрема: - 64 797,1 тис. грн (за загальним фондом – 2 886,7 тис. грн, за спеціальним – 61 910,4 тис. грн) – невикористані відкриті бюджетні асигнування через неподання ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів розподілів відкритих асигнувань, у зв'язку з відсутністю бюджетних фінансових зобов'язань ДП «ІСС»; - 1 373,5 тис. грн (за загальним фондом – 7,7 тис. грн, за спеціальним – 1 365,7 тис. грн) – повернено до державного бюджету як невикористані, безпосередньо з рахунків ДП «ІСС» як одержувача бюджетних коштів, у зв'язку із закриттям рахунків, відкритих у поточному бюджетному періоді для виконання бюджету згідно із статтею 57 Бюджетного кодексу України.	Неефективне управління коштами державного бюджету
Всього:		66 170,5		

Неефективне управління майном				
Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018-2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	4 160,0	У 2018-2019 роках ДП «ІСС», як одержувачем бюджетних коштів, для реалізації заходів із створення ЄСІТС за трьома договорами на поставку комп'ютерного обладнання та приладдя загалом використано 4160,0 тис. грн, а саме: від 21.11.2018 № 21/11-2018 з ТОВ «АЙТІ-СОЛЮШНС» щодо поставки 2 од. сканерів, 1 од. потокового багатофункціонального пристрою, 112 од. персональних комп'ютерів та 5 блоків безперебійного живлення на суму 2 071,5 тис. грн; від 18.12.2018 № 396- 218/АП з ТОВ «Вайз Ай Ті» щодо поставки 2 од. серверів для розробки та тестування програмного забезпечення ЄСІТС на суму 1113,0 тис. грн; від 03.12.2019 № 03/12-2019 з ТОВ «Флай софт» на придбання обладнання і предметів довгострокового користування (машин для обробки даних (апаратна частина). Аудитом встановлено, що придбане зазначене вище комп'ютерне обладнання використовується працівниками ДП «ІСС» для надання послуг, не пов'язаних з розробкою програмного забезпечення ЄСІТС. Зокрема, це надання за договорами з судами та територіальними управліннями ДСА України послуг регіональної служби підтримки, ведення ЄДРСР, супроводження автоматизованої системи документообігу тощо. На придбаних згідно із умовами договору від 18.12.2018 № 396-218/АП з ТОВ «Вайз Ай Ті» 2 од. серверів розміщено ЄДРСР.	Неефективне управління майном
Всього:		4 160,0		
Правильність та своєчасність відображення в бухгалтерському обліку, бюджетній та фінансовій звітності фінансово-господарських операцій				
2018-2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	47 522,0	У порушення вимог пунктів 7, 17 П(С)БО 8 ДП «ІСС» не відобразило у бухгалтерському обліку у складі первісної вартості нематеріальних активів витрати на оплату праці, що призвело до викривлення фінансової звітності на загальну суму 47522,0 тис. гривень.	Пункти 7, 17 П(С)БО 8

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2019-2020	ДСА України	11 856,7	У червні 2019 року ДСА України з ДП «ІСС» укладено договір від 05.06.2019 № 72-19 (переговорна процедура) на закупівлю послуг з супроводження систем ВКЗ (послуги надаються з січня по грудень 2019 року). Умовами пункту 10.2 Договору визначено, що на підставі частини 3 статті 631 Цивільного кодексу України Сторони дійшли згоди, що умови договору застосовуються до відносин між Сторонами, які виникли до його укладення, а саме з 01.01.2019. За даними бухгалтерського обліку, бюджетної та фінансової звітності ДСА України, видатки та/або заборгованість за послуги, надані ДП «ІСС» у січні-травні 2019 року не відображались, зокрема через відсутність договірних зобов'язань та актів здачі-прийняття робіт (надання послуг), а також відповідних бюджетних асигнувань, затверджених ДСА України на вказану мету. Аналогічно, ДСА України уклала договір із ДП «ІСС» від 01.12.2020 № 103-20 на закупівлю послуг із супроводження та адміністрування підсистем «Електронний кабінет» та «Електронний суд» ЄСІТС. Відсутність договірних зобов'язань та актів здачі-прийняття робіт (надання послуг) за результатом надання ДП «ІСС» ДСА України у січні-травні 2019 року на загальну суму 9043,5 тис. грн послуг з супроводження систем ВКЗ (за січень-червень 2019 року), ДП «ІСС» у жовтні-листопаді 2020 року послуг із супроводження та адміністрування підсистем «Електронний кабінет» та «Електронний суд» ЄСІТС на загальну суму 2813,2 тис. грн (за жовтень-листопад 2020 року), які фактично були надані у вказаному періоді, свідчить про недотримання вимог частини п'ятої статті 9 Закону № 996, <u>пунктів 1, 3 Розділу III Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, затвердженого наказом Мініфіну від 24.01.2012 № 44 (далі – Порядок № 44)</u> в частині відображення в облікових регістрах господарських операцій у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені, у зв'язку з чим не забезпечено відображення достовірних даних у бюджетній звітності щодо розрахунків з ДП «ІСС» та ДП «ІСС». Зазначене також свідчить, що до актів здачі-прийняття робіт (надання послуг) від 11.06.2019 та 08.12.2020 включено вартість послуг, отриманих ДСА України до укладання Договорів №№ 72-19 та 103- 20, а саме: за період з 01.01.2019 по 05.06.2019 та з 01.10.2020 по 30.11.2020 відповідно, чим не дотримано вимог частини 1 статті 46 БК України, щодо послідовності стадій виконання бюджету за видатками, а саме: події «взяття бюджетного зобов'язання» передувала подія «отримання послуги».	Стаття 9 Закону України від 16.07.1999 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; пункти 1, 3 розділу III Порядку № 44

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2020	Сьомий апеляційний адміністративний суд (м. Вінниця)	209,1	Аналогічно, Сьомим апеляційним адміністративним судом з ДП «ІСС» укладено договір від 21.07.2020 № 47 на надання послуг з централізованого адміністрування мереж, інформаційних ресурсів та технічної підтримки (послуги надаються з січня 2020 року). Також, без використання електронної системи, з ДП «ІСС» укладено договір від 28.12.2020 № 107 на надання послуг централізованого адміністрування мереж, інформаційних ресурсів та технічної підтримки (послуги надаються з жовтня 2020 року). Відсутність договірних зобов'язань та актів здачі-прийняття робіт (надання послуг) за результатом надання ДП «ІСС» у січні-червні та жовтні-листопаді 2020 року послуг з централізованого адміністрування мереж, інформаційних ресурсів та технічної підтримки на загальну суму 209,1 тис. грн, які фактично були надані у вказаному періоді, свідчить про недотримання вимог частини п'ятої статті 9 Закону № 996, <u>пунктів 1, 3 Розділу III Порядку № 44</u> щодо відображення в облікових регістрах господарських операцій у тому звітному періоді, в якому вони були здійснені, у зв'язку з чим не забезпечено відображення достовірних даних у бюджетній звітності щодо розрахунків з ДП «ІСС». Зазначене також свідчить, що до актів здачі-прийняття робіт (надання послуг) від 22.07.2020 та 29.12.2020 включено вартість послуг, отриманих до укладання Договорів №№ 47 та 107, а саме: за період з 01.01.2020 по 30.06.2020 та з 01.10.2020 по 30.11.2020, відповідно, чим не дотримано вимог частини 1 статті 46 БК України, в частині послідовності стадій виконання бюджету за видатками, а саме: події «взяття бюджетного зобов'язання» передувала подія «отримання послуги».	Стаття 9 Закону України від 16.07.1999 № 996 «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; пункти 1, 3 розділу III Порядку № 44
Всього			59 587,8	
Нерезультативне та неекономне використання коштів державного бюджету				
2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	220,6	У 2019 році на виконання вимог Наказу № 1096 розроблено План заходів із забезпечення створення та функціонування ЄСІТС, з визначенням етапів її створення та впровадження на період 2020–2023 років, на 17 арк., вартість розробки якого Підприємством становила 220,6 тис. гривень. Отже, складання ДП «ІСС» у 2019 році плану заходів на 17 арк. коштувало державі на 22,7 тис. грн більше, ніж замовлення експертного звіту ТОВ «Інжиніринговий центр «ЕКСКОН» на 600 аркушах. Таким чином, кошти державного бюджету у загальній сумі 220,6 тис. грн використані ДП «ІСС» неекономно.	Неекономне використання бюджетних коштів

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2020	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	4 424,5	У 2020 році на виконання вимог Наказу № 1096 направлено ще один звіт за результатами аудиту прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, проведений у 2019 році (лист від 24.01.2020 № 448/1/10-00-20). Вартість проведення цього аудиту становила 4 424,5 тис. гривень. Таким чином, проведення у 2019 році повторного аудиту за тією ж самою тематикою було недоцільним. Як наслідок, кошти державного бюджету у сумі 4 424,5 тис. грн використані ДП «ІСС» неекономно.	Неекономне використання бюджетних коштів
2019-2020	Сьомий апеляційний адміністративний суд (м. Вінниця)	105,5	За відсутності методичних рекомендацій щодо визначення вартості послуг з централізованого адміністрування мереж, інформаційних ресурсів та технічної підтримки тощо, які надавались ДП «ІСС» Сьомому апеляційному адміністративному суду, а також відсутності на рівні суду достовірних даних про планову та фактичну кількість модельних справ, у 2019–2020 роках не забезпечено економного використання коштів державного бюджету, виділених за КПКВК 0501020 КЕКВ 2240 на оплату послуг з централізованого адміністрування мереж, інформаційних та послуг служби технічної підтримки, а також пов'язаних з супроводженням програмного забезпечення комп'ютерної програми «Діловодство спеціалізованого суду», обсяг та вартість за якими загалом завищена на 105,5 тис. гривень.	Неекономне використання бюджетних коштів
2020	Закарпатський апеляційний суд (м. Ужгород)	8,3	Внаслідок неврахування при укладанні договору доведеної планової річної кількості модельних справ на 2020 рік Закарпатським апеляційним судом при здійсненні розрахунків за надані послуги централізованого адміністрування мереж, інформаційних ресурсів та технічної підтримки, а також надання послуг з супроводження програмного забезпечення неекономно використано кошти державного бюджету у сумі 8,3 тис. гривень.	Неекономне використання бюджетних коштів

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018-2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	88 648,5	За результатами оцінки використання ДП «ІСС» коштів державного бюджету на розробку підсистем ЄСІТС встановлено, що комплексне цілісне функціонування підсистем в рамках ЄСІТС не забезпечене, системи та підсистеми функціонують або автономно, або із частковою взаємодією. Розроблене програмне забезпечення є непрацездатним або має обмежену функціональність, потребує доопрацювання та на цей час для промислової експлуатації не придатне. Як наслідок, головна мета створення ЄСІТС, яка мала стати інструментом підвищення ефективності діяльності та зростання довіри до органів правосуддя, який забезпечуватиме функціонування органів судової влади в режимі реального часу і робитиме звернення до них максимально простим і доступним для громадян, юридичних осіб, інших установ і організацій, не досягнута. З 19 підсистем (модулів), передбачених Концепцією побудови ЄСІТС № 2, введено у дослідну експлуатацію – 3, а в промислову – 1, тобто 21,1 відс. загальної кількості. Кошти державного бюджету, виділені на побудову та впровадження ЄСІТС у загальній сумі – 88 648,5 тис. грн ДП «ІСС» (у 2018 році – 42 795,9 тис. грн; у 2019 році – 45 852,6 тис. грн) використано нерезультативно.	Нерезультативне використання бюджетних коштів
2020	ДСА України	14 145,7	З огляду на незабезпечення функціонування ЄСІТС як цілісної системи, кошти державного бюджету, перераховані ДП «ЦСС» на адміністрування ЄСІТС, у 2020 році у загальній сумі 14 145,7 тис. грн ДСА України використано нерезультативно.	Нерезультативне використання бюджетних коштів
2019	Восьмий апеляційний адміністративний суд (м. Львів)	48,1	Придбані Восьмим апеляційним адміністративним судом у 2019 році 2 комплекти для відеозапису в зали судових засідань вартістю 48,1 тис. грн понад 1,5 року за призначенням не використовуються, що призводить до їх моральної зношеності та є нерезультативним використанням коштів державного бюджету.	Нерезультативне використання бюджетних коштів

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2019	Шостий апеляційний адміністративний суд (м. Київ)	55,0	На складі Шостого апеляційного адміністративного суду перебувають у запакованому вигляді та не введені в експлуатацію понад 13 місяців 10 од. принтерів лазерних HP LaserJet Pro M404dn загальною вартістю 55,0 тис. грн , придбані в грудні 2019 року, що є нерезультативним використанням коштів державного бюджету . Під час проведення аудиту (станом на 24.02.2021) зазначена оргтехніка встановлена в кабінетах суддів у повному обсязі.	Нерезультативне використання бюджетних коштів
2019	Закарпатський апеляційний суд (м. Ужгород)	48,0	Закарпатським апеляційним судом придбані у квітні 2019 року 3 персональні комп'ютери загальною вартістю 48,0 тис. грн більше року за призначенням не використовуються, що призводить до їх морального зносу та є нерезультативним використанням коштів державного бюджету .	Нерезультативне використання бюджетних коштів
2019	Ужгородський міськрайонний суд Закарпатської області	46,4	Ужгородським міськрайонним судом Закарпатської області придбані у листопаді 1 БФП вартістю 10,7 тис. грн та у грудні 2019 року 2 персональні комп'ютери загальною вартістю 35,7 тис. грн , які більше року за призначенням не використовуються, що призводить до їх моральної зношеності та є нерезультативним використанням коштів державного бюджету . Згідно з листом від 14.06.2021 № 03- 33/20/2021 2 персональні комп'ютери та 1 БФП встановлені працівникам апарату суду.	Нерезультативне використання бюджетних коштів
2019	Дніпровський апеляційний суд	9,4	Дніпровським апеляційним судом у червні 2019 року придбані 17 од. засобів криптографічного захисту інформації «Ключ електронний «Алмаз-1К» з ліцензією на збірку комп'ютерних програм «Програмний комплекс користувача центру сертифікації ключів «ІТ Користувач ЦСК-1» на загальну суму 9,4 тис. грн понад 1,5 роки залишаються невиданими та не використовуються, що є нерезультативним використанням коштів державного бюджету . Згідно з листом від 10.06.2021 № 04.9/19/2021 засоби криптографічного захисту інформації видані працівникам суду.	Нерезультативне використання бюджетних коштів

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	619,5	Придбані відповідно до умов договору від 21.11.2018 № 21/11-2018 з ТОВ «АЙТІ-СОЛЮШНС» 35 од. персональних комп'ютерів «Everest» вартістю 619,5 тис. грн станом на 01.01.2021 року не використовуються, що є нерезультативним використанням бюджетних коштів.	Нерезультативне використання бюджетних коштів
Усього нерезультативне		103 620,6		
Усього неекономне		4 758,9		
Порушення норм чинного законодавства при плануванні та затвердженні видатків державного бюджету				
2019-2020	Сьомий апеляційний адміністративний суд (м. Вінниця)	1 428,6	У порушення вимог пункту 22 Порядку № 228 під час формування показників, що включалися до проєктів кошторисів за КПКВК 0501020, видатки на оплату послуг з інформатизації (КЕКВ 2240) в загальній сумі 1 428,6 тис. грн (у 2019 році – 867,8 тис. грн, у 2020 році – 560,8 тис. грн) не були деталізовані за видами та кількістю із зазначенням вартості за одиницю, що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.	Пункт 22 Порядку № 228
2019-2020	Південно-західний апеляційний господарський суд (м. Одеса)	612,1	У порушення вимог пункту 22 Порядку № 228 під час формування показників, що включалися до проєктів кошторисів за КПКВК 0501020, видатки на оплату послуг з інформатизації (КЕКВ 2240) в загальній сумі 612,1 тис. грн (у 2019 році – 297,7 тис. грн, у 2020 році – 314,4 тис. грн) не були деталізовані за видами та кількістю із зазначенням вартості за одиницю, що відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.	Пункт 22 Порядку № 228
2019-2020	Закарпатський апеляційний суд (м. Ужгород)	1 128,2	У порушення вимог пункту 22 Порядку № 228 під час формування показників, що включалися до проєктів кошторисів за КПКВК 0501020, видатки на оплату послуг з інформатизації (КЕКВ 2240) в загальній сумі 1128,2 тис. грн (у 2019 році – 647,9 тис. грн, у 2020 році – 480,3 тис. грн) не були деталізовані за видами та кількістю із зазначенням вартості за одиницю, відповідно до пункту 16 частини першої статті 116 Бюджетного кодексу України є порушенням бюджетного законодавства.	Пункт 22 Порядку № 228
Всього:		3 168,9		

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
Ознаки кримінального правопорушення				
2018-2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»	873,0	Протягом 2018 та 2019 років для розробки модуля «Автоматизований розподіл» на оплату праці власних працівників ДП «ІСС» використано бюджетні кошти у сумі 873,0 тис. гривень. Водночас створене програмне забезпечення під час аудиту не продемонстровано через його фактичну відсутність у ДП «ІСС». Підтвердження фактів надання послуг зі створення модуля «Автоматизований розподіл» на загальну суму 873,0 тис. грн не надано. Таким чином, здійснення видатків на оплату праці за відсутності розробленого програмного продукту має ознаки кримінального правопорушення.	Ознаки кримінального правопорушення.
Всього:		873,0		
Інші порушення				
2019-2020	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»		За результатами аналізу звітів про хід виконання робіт з побудови ЄСІТС, що надходили від ДП «ІСС» до ДСА України, встановлено, що ДП «ІСС» не володіло достовірною інформацією про використання бюджетних коштів на побудову ЄСІТС власними силами, а ДСА України, як головний розпорядник бюджетних коштів, не перевіряла (не аналізувала) надану інформацію. Так у звіті, надісланому ДП «ІСС» листом від 07.02.2019 № 898/0/2-19-вих, зазначено, що у 2018 році на заходи з підготовки щодо організації, створення та впровадження ЄСІТС витрачено 4 921,5 тис. грн, на організацію підготовчих робіт із створення підсистеми КСЗІ ЄСІТС – 1 177,0 тис. гривень. Разом з тим ДП «ІСС» листом від 27.09.2019 № 4697/0/2-19-вих повідомило ДСА України, що станом на вересень 2019 року на заходи з підготовки щодо організації, створення та впровадження ЄСІТС у 2018 році витрачено – 4 915,1 тис. грн, тобто на 6,4 тис. грн менше, ніж зазначено у звіті від 07.02.2019. Інформацією щодо фактичного використання коштів на цю мету ДСА України не володіє. Аналогічно, листом від 03.06.2020 № 2558/1/10-20-20 ДП «ІСС» повідомило ДСА України, що у 2018 році на організацію підготовчих робіт із створення підсистеми КСЗІ ЄСІТС витрачено 914,1 тис. грн , розбіжність від зазначеної у звіті від 07.02.2019 суми становить 262,9 тис. гривень . Під час проведення аудиту Рахункової палати, для з'ясування фактичних витрат, ДСА України звернулось до ДП «ІСС». Листом від 03.03.2021 № 1017/1/03-00-21 ДП «ІСС» повідомило ДСА України, що проведена перевірка використаних бюджетних коштів на роботи із створення ЄСІТС та витрати на організацію підготовчих робіт із створення підсистеми КСЗІ ЄСІТС за 2018 рік становили 914,1 тис. гривень . Таким чином, ДСА України протягом 2018–2019 років не здійснювався належний контроль за створенням ЄСІТС.	

Рік	Найменування об'єкта аудиту	Сума порушення, тис. грн	Виявлені під час аудиту порушення	Назва документа, який порушено
2018-2019	Державне підприємство «Інформаційні судові системи»		Відповідно до Звіту про хід виконання робіт із доопрацювання комп'ютерної програми вебпортал «Судова влада України» для створення підсистеми «Офіційний вебпортал судової влади України», підписаного керівником робочої групи ДП «ІСС» з його розробки, станом на 31.10.2018: створена можливість редагування SEO-параметрів сторінки та автоматичної генерації згідно із шаблоном елементів розмітки вебсторінки, які використовуються для опису сторінки, ключових слів та інших даних; налаштований функціонал конфігураційних системних файлів robots.txt. та sitemap.xml; розроблений функціонал автоматичного формування alt і title властивостей для зображень; запроваджена оптимізація швидкості завантаження сайту (кешування, gzip); створена можливість підключення інструментів для вебмайстрів Google Analytics. Згідно з підпунктами 2.2.7, 2.2.8, 2.2.9, 2.2.10 та 2.2.11 розділу 2 Додатка № 1 до договору від 05.03.2019 № 05/01-2019, укладеного ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології», передбачалося надання останнім ідентичних послуг. Аналогічно, підпункт 2.1.1 розділу 2 Додатку № 1 до договору від 05.03.2019 № 05/01 2019 з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології» передбачав надання послуг, які відповідно до звіту про роботи ДП «ІСС» із доопрацювання підсистема «Вебпортал «Судова влада України» проведені працівниками ДП «ІСС» 28.12.2018. Таким чином, одночасне надання послуг з розробки та доопрацювання підсистем ЄСІТС працівниками ДП «ІСС» та підрядними організаціями створює ризики подвійної оплати відповідних послуг, а також, з огляду на їх формальний перелік, ускладнює контроль за фактичним їх наданням та використанням бюджетних коштів.	

ПРОВЕДЕНИМИ РАХУНКОВОЮ ПАЛАТОЮ АУДИТАМИ НА ВІДПОВІДНИХ ОБ'ЄКТАХ ВСТАНОВЛЕНО, ЩО СТАНОМ НА 01.01.2021 ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ (ВІДПОВІДНО ДО НАКАЗУ № 298) Другого апеляційного адміністративного суду (м. Харків) персональними комп'ютерами для кожної штатної посади судді, помічника судді, іншого працівника апарату суду, крім робітників, становить 80,6 відс., багатофункціональні пристрої формату А3 та А4 при нормативі 36 од. взагалі відсутні. Крім того, суд не забезпечений комплектом технічних засобів захисту інформації.

Існуюча у суді швидкість доступу до мережі Інтернет недостатня для повноцінної роботи з підсистемами та модулями, зокрема при проведенні судових засідань в режимі відеоконференцзв'язку, надсиланні документів до Єдиного державного реєстру судових рішень, доступу до офіційних вебпорталів державних органів тощо. Так, існуюча швидкість Інтернет зв'язку не перевищує 40 Мбіт/с, тоді як для повноцінної роботи з модулями потрібна швидкість в діапазоні 100 Мбіт/с. Як наслідок, упродовж 2020 року в режимі відеоконференції не відбулось 109 судових засідань (або 21,2 відс. загальної їх кількості – 515).

Орджонікідзевський районний суд м. Харкова укомплектовано комп'ютерами на 82 відс., принтерами, сканерами, багатофункціональними пристроями на 76 відсотків.

У 2018 та 2019 роках від Територіального управління ДСА України в Харківській області судом отримано 11 ноутбуків та 6 персональних комп'ютерів загальною вартістю 433,2 тис. грн без ліцензійної програми Microsoft Office, необхідної для забезпечення коректної роботи з використанням програмного забезпечення автоматизованої системи документообігу суду «Д-3». Фактично працівниками суду використовується програмний продукт Microsoft Office без застосування картки ключа для настройки облікового запису і встановлення, що відповідно до підпункту «а» статті 50 Закону України від 23.12.1993 № 3792 «Про авторське право і суміжні права» є порушенням авторського права та згідно зі статтею 51-2 КУпАП тягне за собою накладення штрафу (посадовими особами органів внутрішніх справ, органів державної податкової служби, державними інспекторами з питань інтелектуальної власності). Отже, використання в діяльності суду неліцензійної програми не забезпечує належний рівень безпеки та не дозволяє отримувати відповідні оновлення.

У лютому 2021 року суд звернувся до Територіального управління ДСА України в Харківській області з проханням придбати для встановлення на персональних комп'ютерах та ноутбуках ліцензійну офісну програму Microsoft Office (лист від 18.02.2021 № ЕП-237/21).

Закарпатський апеляційний суд забезпечено багатофункціональними пристроями формату А3 на 70 відс., формату (багатофункціональний) А4 – 76 відс., серверами – 40 відс., системами відеоконференцзв'язку та забезпечення фіксації судового процесу в режимі відео - і звукозапису на 50 відсотків.

Аудит також засвідчив, що на восьми вибірково оглянутих ноутбуках та 14 комп'ютерах встановлена неліцензійна копія офісної програми Microsoft Office.

Рівень забезпечення Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області персональними комп'ютерами становить 92,9 відс., а без урахування тих, які підлягають списанню, – 87,5 відс., оргтехнікою (принтерами, сканерами та багатофункціональними пристроями) – 65 відс., серверами – 11,1 відсотка. Комплектом технічних засобів захисту інформації та комплектом обладнання мережі суд взагалі не забезпечений.

Київський районний суд м. Одеси забезпечений персональними комп'ютерами на 81,8 відс., принтерами (багатофункціональними пристроями) формату А4 на 94 відс., принтерами формату А4 на 80 відс., формату А3 швидкісними мережевими на 33,3 відс., серверами на 33,9 відсотка. Комплектом технічних засобів захисту інформації та комплектом обладнання мережі суд взагалі не забезпечений.

Південно-західний апеляційний господарський суд (м. Одеса) забезпечений персональними комп'ютерами на 82,4 відс., оргтехнікою (принтерами, сканерами та багатофункціональними пристроями) – 84,9 відс., системами відеоконференцзв'язку та забезпечення фіксації судового процесу в режимі відео - і звукозапису – 50 відс. серверами – 70 відсотків. Комплектом технічних засобів захисту інформації суд взагалі не забезпечений.

Восьмий апеляційний адміністративний суд (м. Львів) забезпечений багатофункціональними пристроями для кожної штатної посади судді на 28,6 відс., персональними комп'ютерами для працівників апарату суду (помічники суддів, державні службовці, службовці) на 96,6 відс., багатофункціональними пристроями на 54 відс., серверами на 33,3 відсотка. Персональними комп'ютерами для робочих місць суддів в залах судових засідань і для 6 нарадчих кімнат, резервними системами відеоконференцзв'язку та забезпечення фіксації судового процесу в режимі відео - і звукозапису та комплектом технічних засобів захисту інформації суд взагалі не забезпечений. Станом на 19.02.2021 придбані судом 68 од. робочих станцій не забезпечені ліцензійними операційними системами.

Залізничний районний суд м. Львова забезпечений багатофункціональними пристроями на 75,5 відс.; системами відеоконференцзв'язку та забезпечення фіксації судового процесу в режимі відео - і звукозапису на 42,9 відс., серверами на 20 відсотків. Комплектом технічних засобів захисту інформації суд взагалі не забезпечений.

Аудит також засвідчив, що станом на 03.03.2021 лише 21 персональний комп'ютер/ноутбук цього суду, або 31,8 відс. (всього 66 од.), забезпечений ліцензійною операційною системою. У решти **45 од. персональних комп'ютерів/ноутбуків ліцензійні операційні системи відсутні.**

У **Печерському районному суді міста Києва** стаціонарними системами відеоконференцзв'язку обладнані лише 7 залів судових засідань із 13, або 53,8 відсотка. Переважна кількість техніки, в тому числі 2 сервери, мають зношеність до 91 відсотка. Швидкість Інтернет-з'єднання в Печерському суді є **нижчою за середню швидкість по місту Києву у 7 разів (5,33 із 39 Мбіт/с).** На робочих станціях користувачів та серверах суду встановлене неліцензійне програмне забезпечення операційних систем Microsoft Windows, **що є порушенням вимог статті 50 Закону України від 23.12.1993 № 3792 «Про авторське право і суміжні права».**

Шостий апеляційний адміністративний суд (м. Київ) забезпечений стаціонарними системами відеоконференцзв'язку на 15,4 відсотка.

Рівень забезпечення **Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська** персональними комп'ютерами – 64,6 відс., оргтехнікою (принтерами, сканерами та багатофункціональними пристроями) – 41,3 відс., системами відеоконференцзв'язку – 50,0 відс. серверами – 42,8 відсотка. Комплектом технічних засобів захисту інформації та комплектом обладнання мережі суд взагалі не забезпечений.

Дніпровський апеляційний суд забезпечений персональними комп'ютерами на 98,6 відс., системами відеоконференцзв'язку та забезпечення фіксації судового процесу в режимі відео - і звукозапису на 92,3 відс., принтерами на 46,1 відс., сканерами планетарного типу на 50,0 відс., сканерами планшетного типу на 25 відсотків.

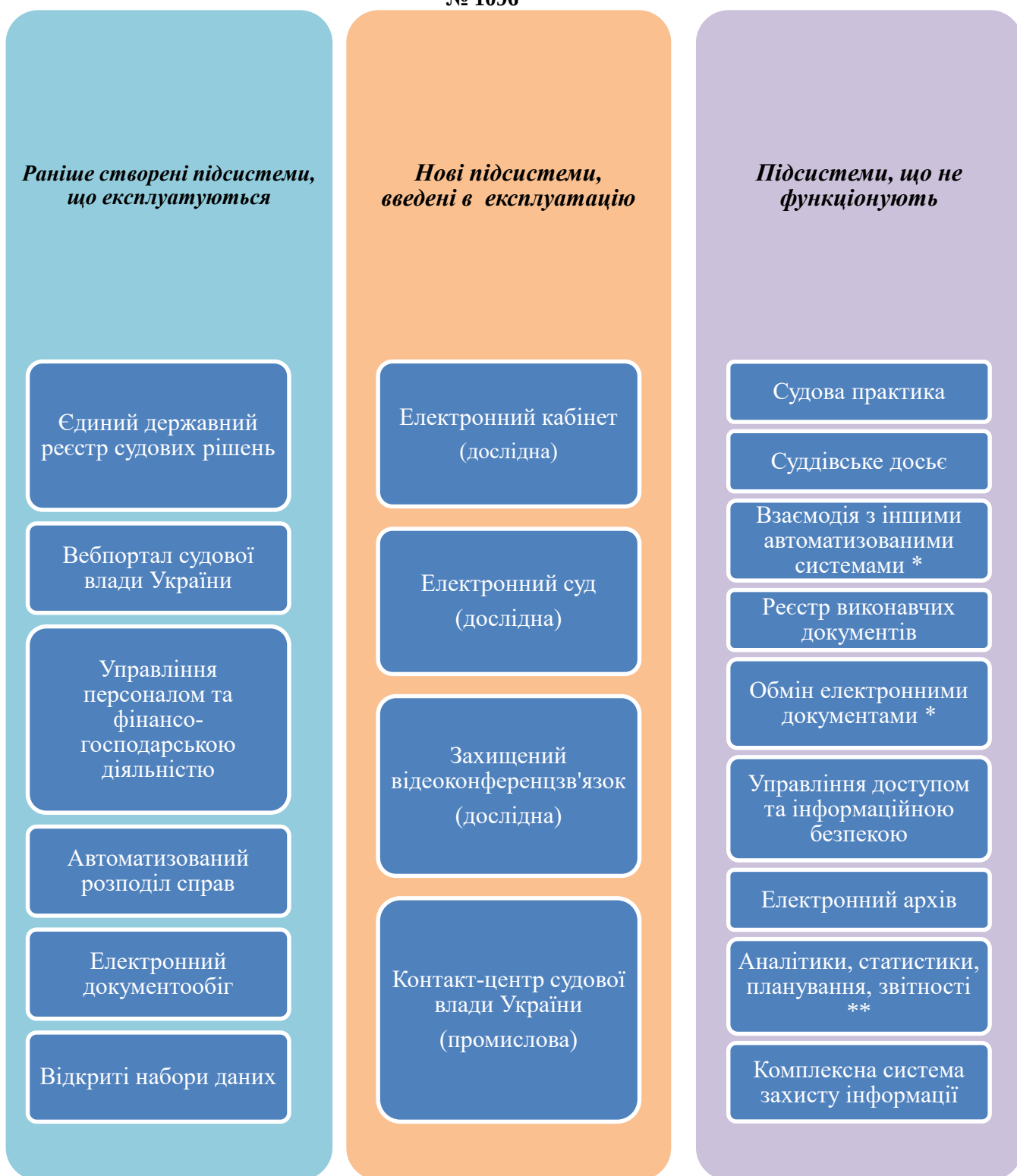
Зношеність засобів інформатизації (комп'ютери, моноблоки, багатофункціональні пристрої, принтери), які використовуються **Вінницьким міським судом Вінницької області**, становить від 23,4 до 29,5 відс., **Сьомим апеляційним адміністративним судом (м. Вінниця)** – на 30 відс, або морально застарілі із технічними параметрами, зокрема, які не дозволяють опрацьовувати в повному обсязі та своєчасно інформацію, дані для наповнення підсистем та модулів ЄСІТС.

Крім того, **Сьомим апеляційним адміністративним судом (м. Вінниця)** використовується **переважно неліцензійне** (не активоване) або пробне програмне забезпечення, зокрема Microsoft Windows, Microsoft Office.

Так, на 145 од. персональних комп'ютерів, ноутбуків, моноблоків судом використовується: придбані 8 од. ліцензій WinPro 10 SNGLOLPNL Legalization Get Genuinew COA (FQC-09481) та 1 од. ліцензійного Microsoft Office Home and Business 2016 WinAllLngPKLicOnlnCEEOnly (T5D-02322). На інших комп'ютерах використовуються безкоштовні 30-денні версії ОС Windows 10 Pro, Windows Server 2016, Ubuntu Linux 16 та Linux Mint 18.

У Дніпровському районному суді м. Києва з 14 залів для проведення судових засідань лише 7 обладнані системами відеоконференцзв'язку, або 50 відс. від нормативу.

Стан впровадження підсистем (модулів) ЄСІТС, які входять до складу цільової архітектури відповідно до Концепції побудови ЄСІТС, затвердженої наказом ДСА України від 07.11.2019 № 1096

* Доопрацювання підсистеми перебуває на стадії завершення, планується введення в експлуатацію до кінця поточного року.

** Працює лише модуль статистики.

Довідка

про результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих Державною судовою адміністрацією (заступником Голови Чорнуцьким С. П., відповідальним за забезпечення контролю за проведенням заходів зі створення та належного функціонування ЄСІТС; організацію комп'ютеризації судів) щодо змісту проєкту Звіту про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
1.	...не дивлячись на те, що згідно з законодавством ДСА України забезпечує належну організацію функціонування ЄСІТС, вона цю функцію Наказом 99 передала ДП «ІСС»... <i>(Стор. 13)</i>	Інформація не відповідає дійсності. ДСА України не передавала ДП «ІСС» функцію з належної організації функціонування ЄСІТС. ДСА України в порядку, визначеного Бюджетним кодексом України, визначила ДП «ІСС» одержувачем бюджетних коштів. Відповідно до частини 6 статті 22 Бюджетного кодексу розпорядник бюджетних коштів <u>може уповноважити одержувача бюджетних коштів на виконання заходів, передбачених бюджетною програмою, шляхом доведення йому бюджетних асигнувань та надання відповідних коштів бюджету (на безповоротній чи поворотній основі).</u>	Зауваження не приймається. Державною судовою адміністрацією України не було забезпечено належну організацію функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, відповідно до вимог частини першої статті 151 Закону № 1402, згідно з якою організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом, здійснює ДСА України. У зв'язку з невирішенням ДСА України питання щодо створення Центру управління проєктами ЄСІТС та не зважаючи на те, що відповідальність за належну організацію функціонування цієї системи законодавством покладено на неї, впродовж 2018–2020 років вона цю функцію фактично передала до адміністраторів – Державних підприємств «Інформаційні судові системи» та «Центр судових сервісів» та не забезпечила здійснення належного контролю за виконанням всіх вимог до підсистем (модулів) ЄСІТС відповідно до затвердженої Концепції з її побудови. Так, ДСА України наказом від 02.03.2018 № 99 визначила адміністратором ЄСІТС, власником якої є держава в особі ДСА України, ДП «ІСС» та зобов'язала його, зокрема: підготувати пропозиції щодо структури ЄСІТС, визначити, описати та надати на затвердження ДСА України структуру та перелік основних процесів, які підлягають реалізації в ЄСІТС (Концепцію ЄСІТС), з визначенням етапів її створення у термін до 15 березня 2018 року, в подальшому,

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
			надіслати затверджену ДСА України концепцію на погодження до Державного агентства з питань електронного урядування; провести (шляхом залучення відповідних зовнішніх спеціалізованих установ або власними силами) аудит прикладних програмних систем, програмно-технічних комплексів та інформаційної інфраструктури, які використовуються судами, державними органами та установами системи правосуддя. За результатами аудиту підготувати та подати ДСА України звіт; розробити та подати на затвердження ДСА України Технічне завдання ЄСІТС, включаючи інтеграцію, модернізацію та доопрацювання існуючих компонентів у терміни, визначені етапами робіт; надати ДСА України незалежний експертний висновок з визначенням вартості побудови підсистем ЄСІТС тощо. Разом з тим, ДП «ІСС» було одночасно замовником і виконавцем робіт із створення підсистем та модулів ЄСІТС та самостійно визначало, які роботи (послуги) виконувати власними силами, а які із залученням сторонніх організацій. Згідно з інформацією, наданою Т.в.о. Голови ДСА України Гізатуліною Л.В. у запереченнях (зауваженнях) до акта про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету ДСА України на забезпечення заходів з інформатизації від 19.04.2021 № 01-07-10/26, <i>«Керівництвом державного підприємства «Інформаційні судові системи» в 2018 році були прийняті управлінські рішення щодо нової розробки всіх підсистем ЄСІТС, що при стислих строках реалізації та відсутності належного планування і проєктування призвело до того, що ряд підсистем так і не були розроблені (новий Вебпортал судової влади, новий Єдиний державний реєстр судових рішень, централізована система автоматизованого розподілу справ, системи фіксування судового засідання технічними засобами та відеоконференцзв'язку в складі Контакт-центру судової влади).»</i>.

№ з/п	Положення проекту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проекту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проекту Звіту
			ДП «Інформаційні судові системи», фактично самостійно приймало рішення щодо формування Концепції побудови ЄСІТС, її технічного завдання та техніко-економічного обґрунтування. Такі рішення адміністратора формально погоджувалися ДСА України. Як наслідок, при проектуванні та розробці підсистем ЄСІТС допускалися суттєві помилки, які призвели, зокрема, до необ'єктивного визначення як строків, так і вартості її розробки. Так, незважаючи на те, що Концепція ЄСІТС № 1 і Технічне завдання № 1 були погоджені Державним агентством з питань електронного урядування України як такі, що відповідають пріоритетним напрямам державної політики у сфері інформатизації, сучасному стану та тенденціям розвитку інформатизації в світі, а Технічне завдання комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) ЄСІТС погоджене Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, ДП«ІСС» ініційовано та ДСА України у 2019 році змінено Концепцію побудови ЄСІТС і відтерміновано її впровадження. За результатами дослідження стану розробки ЄСІТС, проведеного «Право-Justice» у листопаді 2019 року, зокрема зазначено, що «наразі організація проекту не є стратегічно послідовною в довгостроковій перспективі, і не слід виділяти ресурси на проект, поки не буде покращено структуру управління проектом» (публікація «Unified Judiciary Information Telecommunication System Development Strategy», November 2019). Планом заходів № 99-2020, зокрема, передбачалося створення в ДСА України нового структурного підрозділу щодо координації заходів з побудови ЄСІТС – Центру управління проектами ЄСІТС. Пропонувалося у складі управління інформатизації та судової статистики утворити відділ створення та супроводження ЄСІТС. Проте у визначений Планом заходів № 99-2020 термін (лютий-березень 2020 року) структурного підрозділу щодо координації заходів з побудови ЄСІТС не

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
			створено, при цьому План заходів № 418, затверджений у вересні 2020 року, такого заходу вже не містить. При цьому варто зазначити, що в структурі ДСА України діяло управління інформатизації та судової статистики, до основних завдань якого було віднесено, зокрема: організація комп'ютеризації судів, забезпечення функціонування Єдиної судової інформаційної (автоматизованої) системи; забезпечення судів необхідними технічними засобами фіксування судового процесу; організація роботи з ведення судової статистики, діловодства та архіву; забезпечення ведення Єдиного державного реєстру судових рішень та Реєстру електронних адрес органів державної влади, їх посадових та службових осіб; забезпечення впровадження електронного суду тощо. Водночас згідно з наданими Т.в.о. Голови ДСА України поясненнями до акту аудиту <i>«положенням про відділ інформатизації у складі управління та посадовими інструкціями працівників здійснення заходів, пов'язаних із проведенням комп'ютерно-технічних або інших експертиз програмного забезпечення, не передбачено. ДСА України не може здійснити заходи щодо введення до штату працівників з відповідним рівнем кваліфікації у зв'язку з відсутністю у штатному розписі не лише фахівців відповідної кваліфікації, але й відповідних штатних посад, на заміщення яких можна було б оголосити конкурс»</i>.
2.	... як встановлено аудитом, ДСА України здійснювало аналіз звітів про хід виконання робіт з побудови ЄСІТС поверхово та не забезпечило системного аналізу та належного контролю за виконання Наказу № 99 щодо впровадження ЄСІТС у відповідності до визначених етапів її розробки. (Стор. 15) ...	Висновки безпідставні та неспіттверджені матеріалами аудиту. Ні в звіті, ні в акті за результатами проведеного Рахунковою палатою аудиту <u>не наведені підтвердження та обґрунтування</u> факту поверховості проведення аналізу та відсутності контролю з боку ДСА України. В звіті лише наводиться пояснення одного з працівників центрального апарату ДСА України про відсутність спеціалістів відповідної кваліфікації. <u>Оцінка аудиторів щодо дослідження ними цього питання в звіті відсутня.</u>	Зауваження не приймається. Про відсутність належного контролю з боку ДСА України як головного розпорядника коштів та державного замовника проєктів інформатизації для судової системи, що призвело до нестворення ЄСІТС у законодавчо рекомендовані терміни, свідчать встановлені порушення та недоліки за результатами проведеного аудиту в ДСА України, ДП «ІСС», ДП «ЦСС» та 15 апеляційних та місцевих судах, які зафіксовані в матеріалах аудиту, а також висновки залучених до аудиту працівників Мінцифри. Крім того, у проєкті Звіту наводяться не пояснення працівника підрозділу, а інформація, наведена Т.в.о. Голови

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
	Таким чином, аудитом встановлено, що за відсутності дієвого контролю з боку керівництва ДСА України <u>під час проєктування підсистем ЄСІТС</u> їх побудови та впровадження, Адміністратором № 1 були допущені суттєві помилки, що призвели до нерезультативного використання бюджетних коштів. Даний висновок аудиту також підтверджується і поясненнями, наданими ДСА України в процесі аудиту (Стор 16) ... Інші висновки щодо відсутності контролю з боку ДСА України за виконання підприємством робіт з побудови ЄСІТС (по тексту Звіту)	В акті та звіті не наводяться конкретні інструменти контролю та аналізу, які мала відповідно до закону використати ДСА України, але не використала як головний розпорядник коштів по відношенню до одержувача бюджетних коштів. Навпаки, ДСА України запровадило всі можливі і передбачені законодавством інструменти контролю як головним розпорядником бюджетних коштів та органом управління підприємством, зокрема: - погодження плану використання бюджетних коштів, погодження внесення до нього змін; - перевірка та аналіз поданих підприємством розрахунків до планів використання бюджетних коштів (обґрунтовувань внесення до них змін); - запровадження щомісячного письмового звітування про хід виконання робіт, відкриття асигнувань виключно на основі поданих звітів про хід виконання робіт; - запровадження в судах обов'язкового тестування розроблених та готових до тестування програмних продуктів; - запровадження необхідності демонстрації розробленого функціоналу розроблених програмних продуктів (по мірі готовності) перед ДСА, робочою групою з питань ЄСІТС, утвореній при ВРП; - запровадження демонстрації продуктів в ході публічних заходів (конференцій) за участі міжнародних організацій; - планувала та проведення внутрішнього аудиту використання бюджетних коштів, виділених підприємству на розробку ЄСІТС (проведений у 2019 році); - контроль вартості фінансування робіт на основі незалежного експертного дослідження.	ДСА України Гізатуліною Л.В. у запереченнях (зауваженнях) до акта про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету ДСА України на забезпечення заходів з інформатизації від 19.04.2021 № 01-07-10/26, яка підтверджує неможливість здійснення належного контролю за станом розробки підсистем (модулів) ЄСІТС, зокрема: «У щомісячних звітах ДП «Інформаційні судові системи», які надсилались до ДСА України протягом 2018-2019 років у рамках здійснення контролю за ходом побудови ЄСІТС, була відсутня інформація щодо будь-яких проблем із працездатністю розроблених підсистем (модулів) ЄСІТС. Також, за кожним договором, укладеним між ДП «Інформаційні судові системи» та сторонніми організаціями з розробки (доопрацювання) підсистем (модулів) ЄСІТС, необхідно було забезпечити перевірку: - реалізованим у відповідному програмному продукті функцій, передбачених технічним завданням на його розробку; - відповідності складу та змісту технічної документації, що надавалася сторонніми організаціями, вимогам, встановленим у відповідних договорах; - фактів наявних помилок у програмному продукті, які перешкоджають його використанню за призначенням. Проведення такої експертизи потребує від фахівців спеціальних знань як в сфері проведення перевірки так і досконального знання предметної сфери. Тобто, для здійснення перевірки за окремими підсистемами (модулями) ЄСІТС необхідно закріпити осіб з відповідними знаннями та рівнем кваліфікації. Згідно з положенням про управління інформатизації та судової статистики ДСА України, положенням відділу інформатизації у складі управління та посадовими інструкціями працівників, здійснення заходів, пов'язаних із проведенням комп'ютерно-технічних або інших експертиз програмного забезпечення, не передбачено».

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		Звіти за результатами тестування програмних продуктів, які надходили від підприємства та пілотних судів засвідчували загальну функціональність та працездатність продуктів, а також факт ведення налагодження програмних продуктів, виправлення помилок та нарощування функціоналу. В звіті йдеться про відсутність контролю з боку керівництва ДСА, а висновки робляться лише на підставі пояснення працівника підрозділу (без отримання пояснень керівництва). Висновок у аудиторському звіті щодо відсутності контролю <u>під час проектування ЄСІТС</u> за Концепцією 1 суперечить, як подальшим висновкам самих аудиторів, так і висновкам залучених фахівців Мінцифри, якими підтверджено відповідність Концепції 1 пріоритетам державної політики у сфері інформатизації, а також підтвердження факту погодження розробленої проєктної документації з уповноваженим на це державним органом.	Слід зазначити, що залученими до аудиту працівниками Мінцифри зроблено висновок: <i>«Нестворена у визначені терміни ЄСІТС згідно з Концепцією №1 є результатом відсутності у ДСА України дієвого контролю за виконанням наказу від 02.03.2018 №99 щодо впровадження ЄСІТС відповідно до визначених етапів його розробки, недостатній рівень зацікавленості застосування в територіальних органах новостворених та модернізованих систем та підсистем ЄСІТС, відсутність провідної ролі ДСА України в процесі впровадження проєкту».</i>
3.	Висновок щодо непрацездатності розроблених програмних продуктів, неготовність їх до промислової експлуатації, обмеженість функціональних можливостей. <i>(по тексту Звіту)</i> ... При цьому, розроблене у 2018-2019 роках програмне забезпечення підсистем ... виявилось непрацездатним <u>для промислової експлуатації</u>.	Інформація викладена некоректно та спотворює сприйняття щодо реального стану речей. Для коректності сприйняття викладених висновків необхідно акцентувати на причинах такої ситуації, оскільки з боку читача це виглядає як: оплата підприємством бюджетних коштів за ті роботи чи послуги, які фактично невиконані або виконані неякісно, і нібито через це програмне забезпечення виявилось непрацездатним. Насправді ж, мова йде про підсистеми і модулі, розробка яких припинена на різній стадії готовності (з різних причин, брак фінансування, зміна Концепції, розірвання договорів, тощо). Тобто мова йде про те, що	Зауваження не приймається. Зазначені висновки ґрунтуються на фактах, зафіксованих в матеріалах аудиту, проведеного на 18 об'єктах контролю, висновках залучених працівників Мінцифри, висновках комп'ютерно-технічного експертного дослідження залученого ДП «ІСС» експерта, матеріалах внутрішнього аудиту та службових розслідувань, відповідних листах ДП «ІСС», ДП «ЦСС», надісланих на адресу ДСА України. За результатами огляду продемонстрованих підсистем залученими до аудиту працівниками Мінцифри зроблено висновки про те, що: <i>«Складові ЄСІТС, такі як «Єдиний Контакт-центр судової влади України»; «Єдиний державний реєстр виконавчих документів», «Електронне діловодство»</i>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
	(Стор. 26)	оскільки розробка програмного забезпечення ще не завершена, то відповідно і продукт не може виконувати весь функціонал, та не може бути введено в промислову експлуатацію, оскільки потребує або виконання наступного етапу робіт, або проведення тестування. Однак, про ці причини зазначено у звіті окремо від зроблених висновків щодо непрацездатності програмного забезпечення, що для стороннього читача факт непрацездатності продукту сприймається як незаконність витрачених коштів. Насправді ж це не так. Ну принаймні, <u>процедурами проведеного аудиту не встановлено фактів щодо неповноти прийнятих підприємством робіт чи прийняття їх неналежної якості</u> (ні в акті, ні в звіті Рахункової палати не наведено конкретних фактів таких порушень), а також <u>не підтверджено це і висновками Мінцифри.</u>	<i>технічно були продемонстровані лише з базовим функціоналом, який потребує доопрацювання для повноцінного промислового запуску та інтеграції з іншими підсистемами ЄСІТС. Модернізація підсистеми «Єдиний державний реєстр судових рішень» та розробка підсистеми «Модуль Електронний архів» здійснювались штатними працівниками ДП «ІСС» та загалом відповідають вимогам Концепції, однак потребують доопрацювання та подальшої інтеграції з підсистемами ЄСІТС. «Модуль Електронний архів» - виконується поточне бекапіювання образу бази та документів, що не відповідає заявленому принципу реалізації підсистеми К1/К2.</i> <i>Комплексне цілісне функціонування підсистем в рамках ЄСІТС не забезпечене, системи та підсистеми функціонують або автономно, або із частковою взаємодією. Розроблене програмне забезпечення потребує доопрацювання та на цей час для промислової експлуатації не придатне.</i> <i>Разом з тим, слід відмітити, що згідно з договорами на виконання розробки підсистем та модулів ЄСІТС, роботи проводились у декілька етапів, а для завершення готового продукту та введення його у промислову експлуатацію необхідно було завершити виконання усіх етапів відповідно до затвердженого технічного завдання на розробку ЄСІТС. Однак роботи, що передбачали декілька етапів, були припинені у зв'язку із розірванням у односторонньому порядку договорів з боку керівництва ДП «Інформаційні судові системи» у 2019 році.»</i> <i>У Звіті про результати аудиту від 12.07.2019 № 6-15/8 (внутрішній аудит ДСА України) також зазначено, що недостовірна інформація про стан розробки підсистем (модулів) ЄСІТС, надіслана від ДП «ІСС» протягом 2018 року, призвела до відкликання ДСА України 1 березня 2019 року оголошення, опублікованого в газеті «Голос України» від 01.12.2018 (№ 229 (6984), щодо створення та забезпечення функціонування ЄСІТС. Крім того, через численні зауваження судів та учасників судового процесу</i>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
			щодо якості роботи тестових підсистем (модулів) ЄСІТС, неможливість визначення реального стану їх розробки та впровадження, визначити кінцеву (або орієнтовну) дату створення та належного функціонування ЄСІТС неможливо. Крім того, за наслідками проведених службових перевірок діяльності ДП «ІСС» до Головного слідчого управління Національної поліції України було подано повідомлення про злочин щодо колишніх генерального директора, першого заступника генерального директора та технічного директора. Головним слідчим управлінням Національної поліції України 24.07.2020 відкрито кримінальне провадження № 12020000000000720 за частиною другою статті 364 КК України та здійснюється відповідне досудове розслідування.
4.	Інші підсистеми або не розроблялись зовсім, або потребували значного доопрацювання та глибокої модернізації. Зазначене свідчить про недостовірність попередньо наданої ДП «ІСС» листом від 15.11.2018 № 4206/0/218 Вих інформації щодо стану розробки підсистем та модулів. (Стор. 16)	Висновки безпідставні та непідтверджені матеріалами аудиту. Відповідний висновок не підтверджений процедурами аудиту, а ґрунтується лише на двох листах підприємства. При цьому не зрозумілим є висновок щодо недостовірності саме пізніше надісланого листа, а не попереднього. 1. Натомість, в ході аудиту не враховано та не досліджено наявність інших підтверджень щодо факту існування та тестування програмного забезпечення. Зокрема, не враховано факт тестування ще з кінця 2018 – початку 2019 років як мінімум п'яти підсистем ЄСІТС, що підтверджується інформацією судів та матеріалами ДКІБ СБ України, співробітники якої вилучили копії відповідних віртуальних машин (про що вже зазначалося в запереченнях до акту Рахункової палати). Зокрема, 8 пілотних судів (Північно-західний апеляційний господарський суд, Перший апеляційний	Зауваження не приймається. Зазначені висновки ґрунтуються на фактах, зафіксованих в матеріалах аудиту, висновках залучених працівників Мінцифри, висновках комп'ютерно – технічного експертного дослідження залученого ДП «ІСС» експерта, матеріалах внутрішнього аудиту та службових розслідувань, відповідних листах ДП «ІСС», ДП «ЦСС», надісланих на адресу ДСА України. У листопаді 2018 року на запит ДСА України щодо стану готовності підсистем (модулів), передбачених Концепцією ЄСІТС № 1 для запровадження їх у тестову експлуатацію, ДП «ІСС» повідомило ДСА України про готовність з 01.01.2019 запровадити в тестову експлуатацію 7 підсистем та модулів ЄСІТС: підсистема «Офіційна електронна адреса (Електронний кабінет)»; Єдиний державний реєстр судових рішень; підсистема «Електронний суд»; Модуль «Автоматизований розподіл»; модуль «Судова статистика»; Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами; підсистема «Управління єдиним контакт-центром судової влади України» (лист від 15.11.2018

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		адміністративний суд, Вінницький окружний адміністративний суд, Господарський суд Харківської області, Миколаївський апеляційний суд, Східний апеляційний господарський суд, Сьомий апеляційний адміністративний суд, Господарський суд Рівненської області) на початку 2019 років тестували наступні підсистеми: Електронний суд, Електронний кабінет, Контакт-центр (в частині проведення судових засідань в режимі відеоконференції, фіксації судових засідань та централізованого збереження записів у сховищі Дата-центру, можливості в кабінеті користувача отримати доступ до такого запису); Модуль централізованого розподілу справ; Єдина підсистема управління фінансово-господарськими процесами. Нижчеперелічені матеріали засвідчували функціональність розробленого програмного забезпечення та проведення підприємством роботи з виправлення помилок у його функціонуванні: - звіти підприємства (наприклад, листи від 02.05.2019 № 2223/0/2-19-Вих, від 05.06.2019 № 2810/0/2-19-Вих та інші щомісячні та двотижневі звіти підприємства; - звіти про відрядження працівників підприємства, які відряджались для допомоги впровадження підсистем у діяльність пілотних судів, надання методичної допомоги користувачам (наявні у підприємства); - листи пілотних судів, наприклад, Сьомого апеляційного адміністративного суду від 09.04.2019 № 01-16/9073/2019, № 01-16/9137/2019, № 01-16/9072/2019, Північно-західного апеляційного	№ 4206/0/2-18вих). На підтвердження здійснених заходів щодо розробки та доопрацювання підсистем (модулів) ЄСІТС Адміністратор на виконання Наказу № 99 щомісячно надсилав ДСА України відповідні звіти. ДСА України здійснювала аналіз наданих звітів на відповідність виконаних робіт з розробки та доопрацювання підсистем (модулів) ЄСІТС відповідно до Концепції ЄСІТС № 1 та Технічного завдання № 1. Проте, як встановлено аудитом, ДСА України здійснювало аналіз звітів про хід виконання робіт з побудови ЄСІТС поверхово та не забезпечило системного аналізу та належного контролю за виконанням Наказу № 99 щодо впровадження ЄСІТС відповідно до визначених етапів її розробки. Надалі ДП «ІСС» поінформувало ДСА України про аналіз положень Технічного завдання № 1, і що зазначені в документі технології та архітектура ЄСІТС (при цьому, концепція ЄСІТС та Технічне завдання №1 були розроблені ним же) в цілому не можуть належним чином забезпечити конфіденційність, цілісність, доступність інформаційних ресурсів на всіх стадіях їх оброблення, передачі та зберігання, оскільки архітектурно-технічні рішення не відповідають діючим нормативним вимогам з технічного захисту інформації (лист від 24.07.2019 № 3490/0/2-19 вих). У листі зазначено, що загальна архітектура ЄСІТС має бути змінена з урахуванням забезпечення розмежування інформаційних ресурсів відповідно до категорії інформації, а програмна архітектура системи має включати центральне сховище та централізовану систему управління базами даних, а також територіально розподілені регіональні компоненти, що забезпечують повністю автономне функціонування органів системи правосуддя при втраті зв'язку з центральною підсистемою. Тому працівниками ДП «ІСС» було розроблено нове архітектурне рішення ЄСІТС, яке за їх твердженням дозволяє виправити всі недоліки існуючої архітектури, але при цьому забезпечити виконання всіх функцій ЄСІТС, які

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		господарського суду від 22.05.2019 № 06-08/2242/19, від 29.01.2019 № 02-21/1455/2019, від 09.04.2019 № 01-16/9073/2019, № 01-16/9137/2019, № 01-16/9072/2019, від 22.05.2019 № 01-16/13054/2019, від 05.12.2019 № 01-15/33124/2019, від 15.06.2020 № 01-15/15966/2020, від 17.08.2020 № 01-15/21631/2020; Господарського суду Харківської області від 10.05.2019 № 04.01-05/04.01-42/503, інші листи цих та інших пілотних судів, пов'язаних з тестуванням програмних продуктів; - листи підприємства від 07.02.2019 № 898/0/2-19 щодо забезпечення підключення до підсистеми «Єдиний контакт-центр судової влади України» 732 установи судової системи України; від 05.03.2019 № 1406/0/2-19 щодо підключення до підсистеми управління фінансово-господарськими процесами станом на кінець лютого 2019 року 82 установ; від 01.11.2018 № 4014/0/2-18 щодо переліку підключених судів до деяких модулів ЄСІТС (електронний кабінет, веб-портал, Єдиний контакт-центр, управління персоналом, електронний суд); - лист підприємства від 05.03.2019 № 1406/0/2-19, який засвідчує про підключення станом на грудень 2018 року до електронного суду всіх місцевих та апеляційних судів, крім Київського АС, також в Електронному суді станом вже на лютий місяць 2019 року в Електронному суді створено було більше 15 тис. електронних кабінетів; - листи підприємства від 13.09.2018 № 3322/0/2-18, 3327/0/2-18, 3325/0/2-18, 3324/0/2-18, 3323/0/2-18, 3326/0/2-18, від 04.10.2018 3 3575/0/2-18, № 3576/0/2-18, № 3577/0/2-18, № 3588/0/2-18, № 3590/0/2-	визначені в Законі № 2147. Крім того, вказаним листом Адміністратором поінформовано ДСА України про те, що станом на липень 2019 року з усіх підсистем ЄСІТС був розроблений та готовий до введення в тестову експлуатацію лише модуль «Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком» Єдиної підсистеми управління фінансово-господарськими процесами. Інші підсистеми або не розроблялись зовсім, або потребували значного доопрацювання та глибокої модернізації. Зазначене свідчить про недостовірність попередньо наданої ДП «ІСС» листом від 15.11.2018 № 4206/0/2-18вих інформації щодо стану розробки підсистем та модулів. Таким чином, аудитом встановлено, що за відсутності дієвого контролю з боку керівництва ДСА України під час проєктування підсистем ЄСІТС їх побудови та впровадження, Адміністратором були допущені суттєві помилки, що призвели до нерезультативного використання бюджетних коштів. Зазначені факти відображено в матеріалах аудиту. З 19 підсистем (модулів), передбачених Концепцією побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, на момент проведення аудиту (перше півріччя 2021 року), введено до дослідної – 3 та промислової експлуатації – 1, тобто 21,1 відс. їх загальної кількості. При цьому в промислову експлуатацію (з 01.11.2020) введено лише одну підсистему, а саме – «Єдиний контакт-центр судової влади України». Виконання робіт із створення підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи Державним підприємством «Інформаційні судові системи» здійснювалося несвоєчасно та не відповідно до технічних вимог. Робота тестових підсистем (модулів), яка розроблена підприємством самостійно, або іншим підрядником на його замовлення, піддавалась численним зауваженням з боку судів

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		18, № 3592/0/2-18, від 05.10.2018 № 3599/0/2-18, від 17.10.2018 № 3812/0/2-18, від 05.11.2018 № 4046/0/2-18, № 4045/0/2-18, № 4044/0/2-18, № 4043/0/2-18, № 4042/0/2-18, № 4041/0/2-18, № 4040/0/2-18, № 4047/0/2-18 про підключення місцевих та апеляційних судів, а також територіальних управлінь ДСА України до підсистеми Єдиного контакт-центру судової влади України; - модераторами (працівниками підприємства) постійно приймалися та надавалися відповіді на звернення громадян та працівників суду з питань функціонування складових ЄСІТС, орієнтовно щомісяця надходило більше 300 повідомлень (на поштову скриньку support-ec@ics.gov.ua), більше 300 телефонних звернень, більше 200 запитів у чатах "Telegram" (листи ДП «ІСС» від 19.02.2019 № 1115/0/2-19, від 05.03.2019 з 1406/0/2-19, від 15.03.2019 № 1555/0/2-19, від 01.04.2019 № 1821/0/2-19, від 17.04.2019 № 2031/0/2-19, від 02.05.2019 № 2223/0/2-19, від 17.05.2019 № 2481/0/2-19 та інші); - проводилися постійні вебіари, виїзні методичні консультації, наповнення Бази знань новими статтями та публікувалися навчальні відеоматеріали на YouTube каналі Державного підприємства "Інформаційні судові системи", сторінках Facebook. Зазначені аргументи повідомлялись в запереченнях до акту Рахункової палати та могли бути додатково досліджені аудитором перед складанням проєкту звіту про результати аудиту.	та учасників судового процесу. Неможливим було і визначення реального стану розробки та впровадження таких підсистем (модулів). До процесів розробки Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи Державним підприємством «Інформаційні судові системи» залучалися працівники підприємства без відповідної освіти та кваліфікації у сфері інформаційних технологій, що порушувало вимоги як посадових інструкцій, так і мало вплив на якість програмних продуктів та результативність використання бюджетних коштів. Так, зокрема, аудитом встановлено, що до придбання Державним підприємством «Інформаційні судові системи» за власні кошти (92,1 тис. грн.) підсистеми «Єдиний контакт-центр судової влади України», яку введено в промислову експлуатацію (з 01.11.2020), підприємство здійснювало розробку аналогічного власного програмного продукту, який виявився в процесі тестування непридатним до використання. При цьому витрати на оплату праці працівникам, які брали участь у розробленні, лише у 2019 році становили 3 157,2 тис. грн, а загальні – майже в три рази більші. Отже, вартість придбання Державним підприємством «Інформаційні судові системи» за власні кошти програмного забезпечення, яке введено в промислову експлуатацію, майже в сотню разів є нижчою, ніж обсяг витрат, який понесено підприємством на створення аналогічного непрацездатного власного програмного продукту. У 2018–2019 роках на доопрацювання підсистеми «Офіційна електронна адреса ЄСІТС (Електронний кабінет)» (далі – підсистема «Електронний кабінет») ДП «ІСС» використано кошти державного бюджету у сумі 3 208,7 тис. грн, у тому числі: у 2018 році – 2 161,8 тис. грн, у 2019 році – 1 046,9 тис. гривень. Зокрема: 300,0 тис. грн (2018 рік) – на оплату послуг щодо доопрацювання підсистеми «Електронний кабінет» згідно з

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		2. Факти відсутності розробленого програмного забезпечення та його неготовності до тестування також не підтверджені залученими в ході аудиту фахівцями Мінцифри. У висновках Мінцифри йдеться лише про неготовність програмного забезпечення до промислової експлуатації, що є логічним без завершення його дослідної (тестової) експлуатації.	договором від 27.11.2018 № 27/11-2018-1, укладеним ДП «ІСС» з ТОВ «Комп'ютерні інформаційні технології»; 2 908,7 тис. грн (2018 рік – 1 861,8 тис. грн, 2019 рік – 1 046,9 тис. грн) – на виплату заробітної плати власним працівникам, які були задіяні у створенні підсистеми «Електронний кабінет». Станом на 01.01.2021 підсистема «Електронний кабінет» до промислової експлуатації не введена. За результатами оцінки підсистеми «Електронний кабінет» залученими до аудиту працівниками Мінцифри встановлено, що вона має лише базовий функціонал та потребує доопрацювання для введення у промислову експлуатацію. Крім того, використання ДП «ІСС» бюджетних коштів у сумі 873,0 тис. грн на оплату праці власних працівників за розробку модуля «Автоматизований розподіл», який фактично відсутній на підприємстві, має ознаки кримінального правопорушення щодо привласнення, розтрати майна (коштів) або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.
5.	Аудитом встановлено, що здебільшого розроблені підсистеми та модулі ЄСІТС непрацездатні та не введені до дослідної або промислової експлуатації. Причинами цього стала як зміна без належних обґрунтувань Концепції ЄСІТС № 1, так і неодноразові зміни керівництва ДП «ІСС» (тричі впродовж 2019-2020 років) й відповідальних осіб, безпідставне розірвання діючих договорів щодо розробки програмних продуктів, отримання програмних продуктів неналежної якості внаслідок невиконання умов договорів щодо надання гарантійної підтримки, а також відсутність належного контролю за створенням ЄСІТС з боку ДСА України як	Висновки щодо отримання продуктів неналежної якості не підтверджені матеріалами аудиту. Відповідний висновок не підтверджений процедурами аудиту. Ні в звіті, ні в акті про результати аудиту не наведено конкретних фактів щодо неповноти прийнятих підприємством робіт чи прийняття їх неналежної якості. Зазначені висновки зроблені лише на підставі інформації, взятої з листів підприємств «ІСС» та «ЦСС», зміст яких є суперечливим (про що також зазначено в проєкті звіту). Факти неналежної якості прийняття підприємством робіт чи неповноти їх виконання також не підтверджені висновками залучених в ході аудиту фахівців Мінцифри чи іншими проведеними в ході аудиту процедурами контролю та дослідженнями.	Зауваження не приймається. Зазначені висновки ґрунтуються на фактах, зафіксованих в матеріалах аудиту, проведеного на 18 об'єктах контролю, висновках залучених працівників Мінцифри, висновках комп'ютерно – технічного експертного дослідження залученого ДП «ІСС» експерта, матеріалах внутрішнього аудиту та службових розслідувань, відповідних листах ДП «ІСС», ДП «ЦСС», надісланих на адресу ДСА України. Про відсутність належного контролю свідчать встановлені порушення та недоліки за результатами проведеного аудиту, які зафіксовані в матеріалах аудиту. ДСА України здійснювало призначення (укладало контракт) з керівництвом ДП «ІСС» та погоджувало внесені підприємством пропозиції щодо змін до Концепції та перегляду технічної документації з побудови ЄСІТС. Якщо інформація підприємств щодо непрацездатності програмних продуктів має суперечливий характер, у зв'язку з чим є

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
	головного розпорядника коштів та державного замовника розробки та побудови ЄСІТС. (Стор. 43).	При підготовці проєкту аудиторського звіту невраховані раніше надані заперечення до акту Рахункової палати, зокрема щодо наявності цілого ряду фактів, які свідчать про працездатність розроблених програмних продуктів. 1. Інформація підприємств щодо непрацездатності програмних продуктів має суперечливий характер у зв'язку з чим є істотні сумніви щодо її об'єктивності, в тому числі і враховуючи зміну керівництва підприємства та можливу наявність у нового керівництва інтересів, націлених на необхідність заново розпочати розробку ЄСІТС із залученням нових контрагентів. Суперечливість інформації полягає у наступному: - на лист ДСА України від 16.09.2019 № 15-23112/19, направленого в рамках контролю за ходом побудови ЄСІТС (зважаючи на наявність інформації від підприємства щодо можливих проблем з придбаним програмним забезпеченням, а також для розгляду питання щодо необхідності внесення ініційованих підприємством змін до Концепції побудови ЄСІТС та прийняття рішення в частині продовження фінансування робіт з розробки системи відповідно до діючої Концепції) підприємство листом від 27.09.2019 № 4697/0/2-19 Вих підтвердило фактичну розробку та прийняття від сторонніх організацій послуг з розробки програмного забезпечення в розрізі всіх підсистем (модулів) на загальну суму 21,5 млн грн. (станом на вересень 2019 року). Однією з вимог, передбачених формою подачі відповідної інформації, була необхідність надання детальної інформації щодо невиконання сторонніми організаціями робіт, зокрема функціоналу, який не реалізовано, а також повідомлення про вжиті підприємством заходи в частині реагування на відповідні факти (за наявності). Проте, підприємство у	<i>істотні сумніви щодо її об'єктивності</i>, як зазначено у запереченнях заступника Голови ДСА України Чорнуцького С.П., то незрозумілим є чому ДСА України не спростувала такої інформації, а погодилася з пропозицією підприємства і змінила Концепцію побудови ЄСІТС. Зазначене в черговий раз підтверджує відсутність з боку ДСА України належного контролю за діяльністю ДП «ІСС» та побудовою ЄСІТС. Аудитом ефективності використання коштів державного бюджету Державною судовою адміністрацією України на забезпечення заходів з інформатизації, проведеним у Другому апеляційному адміністративному суді (м. Харків) (далі – 2ААС) та Орджонікідзевському районному суді м. Харкова встановлено, що всі діючі на теперішній час засоби інформаційного забезпечення (автоматизовані системи) є розрізненими локальними базами даних, що не забезпечують, зокрема, синхронізацію даних на центральному рівні, не дають можливості фіксування результатів судового засідання безпосередньо у хмарне сховище та загалом не забезпечують виконання визначених Концепцією основних завдань. Встановлено, що на час проведення аудиту засобом інформаційного забезпечення у 2 ААС є автоматизована система документообігу суду (далі – АСДС), яка впроваджена відповідно до приписів Положення про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженого рішенням Ради суддів України від 26.11.2010 № 30, та яка є сукупністю комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів, що входять до складу Єдиної судової інформаційної системи. Зокрема, такі процеси, як ведення первинного обліку адміністративних справ і матеріалів, які надходять до 2ААС, заповнення реєстраційних карток та журналів, реєстрація адміністративних справ та апеляційних скарг здійснюються за допомогою комп'ютерної програми «Діловодство спеціалізованого суду» (далі – КП «ДСС»).

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		наданій інформації повідомила про відсутність жодного випадку щодо прийняття підприємством, але не виконання сторонніми організаціями робіт, по всіх підсистемах (модулях); - функціонування ряду розроблених підсистем підтверджується наданими підприємством статистичними даними фактичної роботи програмного забезпечення в судах. Зокрема, щодо кількості зареєстрованих користувачів в підсистемах Електронного суду; кількості опрацьованих звернень, що надійшли на інформаційну лінію Контакт-центру судової влади. Наприклад, в другій половині 2018 року всі суди України були під'єднані до Контакт-центру судової влади, таким чином, що вся комунікація з ними йшла виключно через контакт-центр, який надавав первинну інформацію і за необхідності здійснював перенаправлення на відповідний суд. За період 2018-2019 року ДП «ІСС» щомісячно надавало звіти про кількість оброблених дзвінків користувачів (в середньому близько 30 тис дзвінків щомісяця). - підприємство власними силами (із залученням штатних працівників) доопрацьовувало програмне забезпечення, яке було закуплене у сторонніх організацій. Ці роботи здійснювалися підприємством протягом не одного місяця після закупівлі програмного продукту та із залученням значної кількості спеціалізованих фахівців. Тому є великий сумнів, що програмісти, доопрацьовуючи програмний продукт, не помічали що він є непрацездатний та неможливий для доопрацювання. При цьому, відповідна інформація подавалися різними керівниками підприємства (ініціаторами, як попередньої, так і нової редакції Концепції побудови ЄСІТС). Детальна інформація про суперечливість висновків підприємства наведена у листі ДСА України від 03.03.2021 № 15-4192/21;	Фактично на час проведення аудиту у 2 ААС частково ведеться модуль «Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком», розроблений в рамках відповідної підсистеми ЄСІТС, а також інформаційно-аналітична система «Кадри–WEB», запроваджена відповідно до наказу ДСА України від 03.09.2015 № 163. У зв'язку з цим у працівників відділу по роботі з персоналом 2 ААС виникає необхідність дублювання відомостей та відповідної інформації у двох програмах. Водночас незабезпечення повноцінного впровадження підсистеми управління персоналом в рамках ЄСІТС призводить також до необхідності потрійного дублювання одних і тих самих відомостей, даних з наказів у трьох програмах, а деякі ті ж самі дані дублюються по 4 та 5 разів. Наприклад, наказ про відпустку працівника спочатку готується в КП «ДСС», потім дані з цього наказу заносяться у підсистему «Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком», «Кадри-WEB», в особову картку працівника щодо обліку відпустки, у додаток до особової картки працівника щодо відомостей про надання відпусток. Табель обліку робочого часу суддів, який є основою для автоматизованого розподілу судових справ, наявний лише в КП «ДСС». А дані, які дублюються у двох інших програмах – підсистемі управління персоналом ЄСІТС та «Кадри-WEB» – наразі не забезпечують повноцінного функціонування підсистеми «Управління персоналом, фінансовим та бухгалтерським обліком» в рамках ЄСІТС, як передбачено Концепцією, в повній мірі. При цьому зазначені програми існують автономно і не пов'язані з іншими автоматизованими системами.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		- про працездатність та готовність до впровадження придбаної системи документообігу свідчить лист підприємства від 30.10.2019 № 5139/0/2-19Вих, в якому підприємство повідомляє, що в рамках побудови ЄСІТС у 2017-2018 роках підприємствам була розроблена нова сучасна система документообігу на базі СЕД «ДокПроф», та пропонує ДСА України виступити в якості пілотної платформи для тестування цього програмного забезпечення. Наразі, ж підприємство повідомляє про нефункціональність придбаного програмного забезпечення для роботи судів; - про тестування в пілотних судах програмного забезпечення (що свідчить в цілому про функціональність програмних продуктів та здійснення роботи з виправлення помилок, виявлених в ході тестування) підтверджують звіти, документи та матеріали від пілотних судів (див. заперечення до стор. 262-263 акту про результати аудиту); - при звільненні працівників, які приймали послуги з розробки відповідних програмних продуктів, та зміні у зв'язку з цим матеріально-відповідальних осіб, за якими були закріплені відповідні нематеріальні активи, у підприємства не виникало питань щодо відсутності чи непрацездатності програмних продуктів. Не виникали ці питання і при передачі підсистем «Електронний суд», «Електронний кабінет» та веб-порталу «Судова влада України» із балансу ДП «ІСС» на баланс ДП «ЦСС». Акт приймання-передачі від одного заступника генерального директора підприємства по розробці Любомського О.Д. до іншого – Олійника Т.І. (додається). Наявність проблем із роботою програмного забезпечення також не виявлено під час обов'язкових періодичних інвентаризацій необоротних активів підприємства.	

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		- підприємство на вимоги ДСА України (ще з початку 2020 року) не повідомило про вжиті заходи щодо притягнення в рамках Кодексу законів про працю України відповідальних осіб підприємства до матеріальної відповідальності за шкоду, заподіяну підприємству; - незрозумілою є позиція підприємства щодо не здійснення в попередніх роках претензійно-позовної роботи, у випадку коли факти непрацездатності чи відсутності програмного забезпечення були встановлені підприємством; невикористання підприємством передбаченого договором права на гарантійне обслуговування закуплених продуктів та виправлення наявних недоліків; категорична відмова залучення безпосередніх розробників до вирішення проблем із роботою купленого програмного забезпечення; - наявність на початок 2019 року функціонуючих в Дата-центрі компонентів ЄСІТС підтверджується ДКІБ СБ України, співробітники якої вилучили копії відповідних віртуальних машин. (стор. 66 Акту). 2. Не виключена також ситуація, що програмне забезпечення, фактичне функціонування якого в судах підтверджується статистичними даними та звітами пілотних судів щодо тестування програмних продуктів на початку 2019 року, стало не працездатним після зміни в 2019 році керівництва підприємства (оскільки претензій при передачі програмних продуктів не виникало, як і не виникало питань щодо необхідності його доопрацювання аж до часу зміни редакції Концепції побудови ЄСІТС). З огляду на вищезазначені суперечливі факти щодо непрацездатності програмних продуктів, потребує проведення незалежної експертизи стану купленого та доопрацьованого підприємством	Окремо слід зазначити щодо заперечення, яке стосується «ДКІБ СБ України, співробітники якої вилучили у 2019 році копії відповідних віртуальних машин, що підтверджує наявність на початок 2019 року функціонуючих в Дата-центрі компонентів ЄСІТС». Під час проведення аудиту Рахунковою палатою встановлено, що відповідно до ухвали Печерського районного суду м. Києва від 18.07.2019 № 757/36865/19-к (кримінальне впровадження № 62019100000000265), <i>«розроблена «ЄСІТС» не відповідає вимогам Закону України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах», постанови Кабінету Міністрів України від 12.04.2002 № 522 «Про затвердження порядку підключення до глобальних мереж передачі даних», НД ТЗІ 2.5-010-03 «Вимоги до захисту інформації WEB-сторінки від несанкціонованого доступу», затверджених наказом ДСТСЗІ СБУ від 02.04.2003 № 33, і має численні уразливості для несанкціонованого доступу. Вказані дії/бездіяльність відповідальних посадових осіб ДП «ІСС» по відношенню до забезпечення нормативно затверджених вимог безпеки функціонування інформаційно-телекомунікаційних систем і</i>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		програмного забезпечення; перевірки версій програмного забезпечення, що залишилося у контрагентів, що безпосередньо розробляли відповідні програмні продукти. ДСА України, з огляду на проведення Рахунковою палатою та Державною аудиторською службою контрольних заходів, до їх завершення не ініціювало проведення експертизи (враховуючи можливість її проведення під час контрольних заходів).	<i>«ЄСІТС» призвели до блокування, знищення та виведення з ладу у період з 24.12.2018 по 25.01.2019 судової системи України».</i> <i>В ухвалі також зазначається, що службовими особами ДКІБ СБУ на підставі листа ДСА України від 27.12.2018 № 10-27571/18 у центрі обробки даних ДП «ІСС» проведено огляд комп'ютерного та серверного обладнання (акти огляду від 17.01.2019), яким виявлено:</i> <i>- шкідливе програмне забезпечення «MinerGate», яке було інстальовано на FTP-сервері та починаючи з 01.01.2018, використовуючи потужності і електроенергію ДСА України, здійснювало видобуток електронних грошей (крипто-валюти);</i> <i>- незаконне використання серверного обладнання ДСА України для роботи ряду приватних ресурсів;</i> <i>- інсталяційний файл шкідливого програмного забезпечення з функцією спеціального технічного засобу негласного отримання інформації.</i> <i>Зазначене програмне забезпечення було встановлено на низки ноутбуків ДП «ІСС», які використовувались для налаштування серверів, ПЕОМ ДСА України та судів м. Києва та тривалий час здійснювало скриті аудіозаписи.</i>
6.	Тестування отриманих підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет» виявило непридатність їх для впровадження. Лише доопрацювання станом на 25.05.2020 ДП «ЦСС» підтвердило їх готовність до дослідної експлуатації. <i>(Стор. 23)</i>	Висновки безпідставні та непідтверджені матеріалами аудиту. Відповідний висновок не підтверджений процедурами аудиту, а ґрунтується лише на інформації (листі) підприємства «ЦСС». Натомість, безпідставність висновку щодо непрацездатності підсистеми «Електронний суд» підтверджується наступним: - відповідна підсистема <u>тестувалася</u> в пілотних судах з липня 2018 року, та <u>у всіх місцевих та</u>	Зауваження не приймається. Зазначені висновки ґрунтуються на фактах, зафіксованих в матеріалах аудиту, висновках залучених до аудиту працівників Мінцифри, висновках залученого ДП «ІСС» експерта, відповідних листах ДП «ІСС», ДП «ЦСС», надісланих на адресу ДСА України. Згідно з висновком від 05.03.2020 №16/19 комп'ютерно-технічного експертного дослідження за зверненням ДП «ІСС» від 20.12.2019, було проведено комп'ютерно-технічне експертне дослідження аналізу технічного стану та придатності до використання програмного забезпечення «Електронний суд» та надані висновки, що: <i>досліджуване програмне забезпечення не пройшло відповідних</i>

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		<u>апеляційних судах</u> (крім Київського апеляційного суду) – з грудня 2018 року; - на момент передачі підсистеми з балансу «ІСС» до «ЦСС» в Електронному суді було зареєстровано більше 35 тис. користувачів, з використанням підсистеми подано до суду та прийнято судами близько 60 тис. процесуальних документів; - при передачі підсистеми від одного до іншого підприємства, у матеріально-відповідальних осіб не виникало питань щодо відсутності чи непрацездатності програмних продуктів. Наявність проблем із роботою програмного забезпечення також не виявлено під час обов'язкових періодичних інвентаризацій необоротних активів підприємства. Про відповідні факти також було зазначено в запереченнях до акту Рахункової палати, однак зазначене не взято до уваги при складанні проєкту аудиторського звіту; - відповідні факти не підтверджені залученими фахівцями Мінцифри. Крім цього, на попередньо організованому Рахунковою палатою обговоренні проєкту аудиторського звіту (10.06.2021) заступник підприємства «ЦСС» заявила про некоректність висновку аудиторів щодо непрацездатності підсистеми «Електронний суд», та те що система була працюючою та потребувала лише подальшого розвитку та виправлення помилок, що виявлялися в ході тестування. Натомість представник Рахункової палати на обговоренні проєкту звіту підтвердив, що відповідний	<i>випробувань і непридатне для промислової експлуатації; стан розробленого програмного забезпечення, як в сенсі підтвердження виконання покладеної на програмне забезпечення функціональності, так і в сенсі документування розробки не відповідає вимогам чинних нормативних і нормативно-технічних документів; поточний стан розробленого програмного забезпечення, зокрема через брак технічної та експлуатаційної документації, не дозволяє Замовнику самостійно його експлуатувати.</i> На виконання наказу ДСА України від 31.03.2020 № 149 ДП «ІСС» майнові права інтелектуальної власності підсистеми «Електронний суд» відповідно до акта приймання-передачі від 08.04.2020 передано на баланс ДП «ЦСС» як незавершені капітальні інвестиції у сумі 165,0 тис. грн та витрати на оплату праці працівників у сумі 2 180,5 тис. гривень. Проте, за інформацією, отриманою від ДП «ЦСС» листом від 03.12.2020 № 03-12-2020-3, тестуванням підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет», на момент передачі від ДП «ІСС» до ДП «ЦСС», встановлено непридатність вказаного програмного забезпечення для впровадження. В подальшому ДП «ЦСС» здійснено доопрацювання програмного забезпечення підсистем «Електронний суд» та «Електронний кабінет» власними силами та за наказом ДСА України від 01.06.2020 № 247 підсистеми введено до дослідної експлуатації в усіх місцевих та апеляційних судах України (крім Київського апеляційного суду) а також у Касаційному господарському суді та Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду. Зазначена подія відбулась через два місяці після передачі майнових прав інтелектуальної власності та права адміністратора підсистеми «Електронний суд» з балансу Підприємства на баланс ДП «ЦСС». Водночас, залишається невирішеною проблема підключення до модуля «Електронний суд» Верховного Суду

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		висновок зроблено лише на підставі інформації, викладеній в листі підприємства. Додатково дивитись заперечення до стор. 16, 43 Звіту.	(Великої Палати, Касаційних кримінального та цивільного судів) та Київського апеляційного суду. Причиною цього є використання судами власних специфічних автоматизованих систем діловодства, а саме: «Діловодство спеціалізованого суду» та «Апеляція» відповідно. Вказані програмні продукти неможливо інтегрувати до ЄСІТС без значних доопрацювань.
7.	Щодо викладених в акті висновків про не результативність використання бюджетних коштів через не впровадження підсистем в дослідну експлуатацію. (Стор. 35, в інших частинах тексту Звіту)	Інформація не відповідає дійсності. Висновок щодо непродуктивності використання коштів не відповідає дійсності, зважаючи на <u>наявність у підприємства програмних продуктів, розроблених в обсягах відповідно до суми наявних асигнувань.</u> Відповідно до Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України 10.12.2010 № 1536, показники продукту характеризують результати діяльності головного розпорядника за відповідний бюджетний період у межах бюджетної програми, можуть відображати обсяг виробленої продукції, наданих публічних послуг чи виконаних робіт, кількість осіб, яким надано публічні послуги. Виконання за рахунок бюджетних коштів <u>частини робіт</u> з розробки програмного забезпечення також є результативним показником продукту – нематеріальний актив, розробка якого ще не завершена. Виконання робіт із завершення розробки програмного забезпечення були припинені через відсутність фінансування.	Зауваження не приймається. За результатами оцінки використання ДСА України та ДП «ІСС» коштів державного бюджету на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС встановлено, що ЄСІТС у законодавчо рекомендований термін не створена, комплексне цілісне функціонування підсистем в рамках ЄСІТС не забезпечене, системи та підсистеми функціонують або автономно, або із частковою взаємодією. Розроблене програмне забезпечення є непрацездатним або має обмежену функціональність, потребує доопрацювання та на цей час для промислової експлуатації непридатне. Як наслідок, головна мета створення ЄСІТС – яка мала стати інструментом підвищення ефективності діяльності та зростання довіри до органів правосуддя, який забезпечуватиме функціонування органів судової влади в режимі реального часу і робитиме звернення до них максимально простим і доступним для громадян, юридичних осіб, інших установ і організацій не досягнута. З 19 підсистем (модулів) передбачених Концепцією побудови ЄСІТС № 2, введено до дослідної – 3 та промислової експлуатації – лише 1, тобто 21,1 відс. загальної кількості. Кошти державного бюджету, виділені на побудову, впровадження та адміністрування ЄСІТС, використано нерезультативно у сумі 102 794,2 тис. гривень. При цьому слід зазначити, що із затверджених ДП «ІСС» видатків у 2018 році 105899 тис. грн та у 2019 році 48920 тис. грн, використано 42795,9 тис. грн та 45852,6 тис. грн відповідно. Невикористані відкриті бюджетні асигнування через неподання ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів розподілів

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
			відкритих асигнувань, у зв'язку з відсутністю бюджетних фінансових зобов'язань ДП «ІСС» становили 64 797,1 тис. гривень. У 2019–2020 роках ДСА України як головним розпорядником коштів державного бюджету при визначенні результативних показників бюджетної програми за КПКВК 0501020 не дотримано пункт 6 Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України від 10.12.2010 № 1536, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 27.12.2010 за № 1353/18648. Так, у затверджених паспортах цієї бюджетної програми та звітах про його виконання за 2019–2020 роки не передбачено жодних результативних показників, які б використовувалися для оцінки ефективності бюджетної програми за напрямками використання бюджетних коштів «Заходи з інформатизації (засоби інформатизації та послуги з інформатизації)» та «Легалізація комп'ютерних програм».
8.	Щодо відсутності фінансово-економічних розрахунків та договірних умов під час визначення ДП «ІСС» одержувачем бюджетних коштів для здійснення заходів бюджетної програми. (стор. 39)	Інформація не відповідає дійсності. <i>Щодо фінансово-економічних розрахунків.</i> Фінансово-економічні розрахунки подавалися підприємством щоразу при надсиланні на погодження плану використання бюджетних коштів або внесенні до нього змін (листи ДП «ІСС» від 13.03.2018 № 1002/18; 23.08.2018 № 3100/0/2-18; 30.08.2018 № 3180/-/2-18; 11.09.2018 № 3285/0/2-18; 01.11.2018 № 4008/0/2-18; 10.12.2018 № 4522/0/2-18; 16.01.2019 № 200/0/2-19; 18.01.2019 № 286/0/2-19; 13.03.2019 № 1479/0/2-19; 17.04.2019 № 2029/0/2-19; 19.04.2019 № 2089/0/2-19; 19.04.2019 № 2091/0/2-19; 28.05.2019 № 2649/0/2-19; 25.06.2019 № 3073/0/2-19; 26.09.2019 № 4654/0/2-19; 12.11.2019 № 5375/0/2-19; 15.11.2019 № 5413/0/2-19; 13.12.2019 № 5889/0/2-19).	Зауваження не приймається. Відповідно до частини 6 статті 22 Бюджетного кодексу критерії визначення одержувача бюджетних коштів встановлюються Кабінетом Міністрів України з урахуванням напрямів, досвіду і результатів діяльності, фінансово-економічного обґрунтування виконання заходів бюджетної програми та застосування договірних умов. Пунктом 9 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228, встановлено, що критеріями визначення одержувача бюджетних коштів для здійснення заходів бюджетної програми, зокрема, є: виробничий потенціал і показники виробничої діяльності, науково-технічної бази (у разі потреби); наявність бездефіцитного фінансового плану на поточний рік, фінансово-економічного розрахунку (обґрунтування) здійснення заходів бюджетної програми; незбиткова

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		Крім цього, на виконання пункту 2.4 наказу ДСА України від 02.03.2018 № 99 на замовлення підприємства проведено незалежне експертне дослідження вартості створення програмного забезпечення «Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система» (висновок уповноваженого оцінювача (лист підприємства від 21.12.2018 № 21.12.2018)). Серед основних технічних обґрунтувань визначення ДП «ІСС» одержувачем бюджетних коштів на виконання заходів з розробки ЄСІТС можна виділити наступні. Положенням про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженим рішенням Ради суддів України від 26.11.2011 № 30, адміністратором автоматизованої системи (адміністратор Єдиної судової інформаційної системи) визначено державне підприємство "Інформаційні судові системи". В редакції рішення Ради суддів України від 2 березня 2018 року № 17 ДП «ІСС» визначено також <u>адміністратором Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.</u> Крім того, рішенням Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 №1200/0/15-18 адміністратором Єдиного державного реєстру судових рішень визначено <u>адміністратор ЄСІТС</u> – державне підприємство «Інформаційні судові системи», віднесене до сфери управління ДСА України.	діяльність одержувача за останні два роки, відсутність простроченої заборгованості за наданими банками кредитами; співвідношення вартості робіт, послуг та їх якості; застосування договірних умов. Аудитом встановлено, що у порушення вимог пункту 9 Порядку № 228 визначення ДП «ІСС» одержувачем бюджетних коштів на 2018 та 2019 роки здійснювалося без фінансово-економічного розрахунку (обґрунтування) здійснення заходів бюджетної програми, інформації про співвідношення вартості робіт, послуг та їх якості, а також застосування договірних умов з ДСА України. Фінансово-економічні розрахунки до плану використання бюджетних коштів надавалися ДП «ІСС» до ДСА України вже після визначення підприємства одержувачем бюджетних коштів відповідно до наказу ДСА України від 02.03.2018 № 99. Визначення, зокрема, ДП «ІСС» рішенням ради суддів України від 2 березня 2018 року № 17 адміністратором Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та Вищої ради правосуддя від 19.04.2018 № 1200/0/15-18 адміністратором Єдиного державного реєстру судових рішень, а також те, що ДП «ІСС» є розробником та адміністратором Вебпорталу судової влади України, не є підставою визнавати ДП «ІСС» одержувачем бюджетних коштів. Під час визначення одержувача бюджетних коштів необхідно керуватися не об'єктивними обставинами, а критеріями визначення одержувача бюджетних коштів для здійснення заходів бюджетної програми, встановленими частиною 6 статті 22 Бюджетного кодексу України та пунктом 9 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. Підтвердження застосування договірних умов ДСА України з ДП «ІСС» до аудиту не надано. Наведений у

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		Також, ДП "Інформаційні судові системи" є розробником та адміністратором Веб-порталу судової влади України. Працівники ДП "Інформаційні судові системи" здійснюють обслуговування та адміністрування основного та резервного Дата-центрів судової влади. ДП "Інформаційні судові системи" має розгалужену систему регіональної служби підтримки, працівники якої надають послуги з адміністрування судів на всій території України. Також слід зазначити, що ДП "Інформаційні судові системи" знаходиться у сфері управління ДСА України, і як наслідок, усі права власності та все майно, що знаходиться на балансі підприємства, є власністю держави в особі ДСА України. Таким чином, існували всі об'єктивні обставини щодо визначення саме ДП "Інформаційні судові системи" одержувачем бюджетних коштів на виконання заходів з побудови ЄСІТС. <i>Щодо застосування договірних умов.</i> При визначенні підприємства одержувачем бюджетних коштів ДСА України використано критерій застосування договірних умов, яких досягнуто за результатами попередніх спільних переговорів. Основні досягнуті з підприємством істотні договірні умови щодо виконання заходів бюджетної програми в частині побудови ЄСІТС викладені:	зауваженнях приклад наказ ДСА України від 02.03.2018 № 99 не може бути підтвердженням застосування договірних умов за своєю суттю в зв'язку з тим, що він є розпорядчим документом. У той же час, згідно зі статтею 626 Цивільного кодексу України договір є домовленістю двох або більше сторін.

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		1) <u>в наказі ДСА України від 02.03.2018 № 99,</u> зокрема щодо визначення: - власності розробленої за рахунок бюджетних коштів інформаційної системи – власником є держава в особі Державної судової адміністрації; - строків розробки Концепції ЄСІТС та умови її погодження з Державним агентством з питань електронного урядування, а також умови затвердження ДСА України (пункти 2.1, 2.5); - умови врахування при розробці наявного в судах програмного забезпечення та інформаційної інфраструктури (пункт 2.2); - умови необхідності (до початку фінансування робіт з розробки ЄСІТС) проведення аудиту прикладних програмних систем та технічної інфраструктури судів (пункт 2.3); - умови розробки Технічного завдання на побудову ЄСІТС та Технічного завдання на побудову КСЗІ ЄСІТС з обов'язковим погодженням з Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації (пункт 2.4.); - умов визначення вартості побудови ЄСІТС за результатами незалежного експертного заключення (пункт 2.6); - умови використання підприємством бюджетних асигнувань відповідно до плану використання бюджетних коштів (пункт 7.3); - умови внесення підприємством змін в посадові інструкції працівників в частині повноважень та відповідальності щодо планування та виконання плану використання бюджетних коштів (пункт 7.6); - умови проведення аудиту щодо цільового використання підприємством бюджетних коштів (пункт 7.7);	

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		2) <u>в наказі ДСА України від 13.04.2018 № 168</u>, зокрема щодо визначення: - загальних вимог до структури інформаційної системи, основних завдань підсистем (модулів) ЄСІТС та загальних підходів до її розробки, шляхом затвердження Концепції побудови ЄСІТС; - строків (етапів) розробки ЄСІТС (розділ VII Концепції); 3) <u>в наказі ДСА України від 13.04.2018 № 168</u>, зокрема щодо визначення детальних технічних та функціональних вимог до побудови ЄСІТС шляхом затвердження Технічного завдання ЄСІТС; 4) <u>в спільно затвердженому з підприємством Технічному завданні КСЗІ ЄСІТС</u>, зокрема щодо вимог захисту інформації в системі; 1. <u>в наступних прийнятих наказах ДСА України</u> щодо затвердження планів заходів з побудови ЄСІТС (визначення строків та заходів з розробки), умов та строків тестування та дослідної експлуатації розроблених підсистем.	
9.	Щодо висновку про неефективність управління коштами внаслідок невикористання підприємством відкритих асигнувань. (стор. 41)	Інформація не відповідає дійсності. Відповідно до Загальних вимог до визначення результативних показників бюджетних програм, затверджених наказом Міністерства фінансів України 10.12.2010 № 1536, <u>показники ефективності</u> характеризують економність при витрачанні бюджетних коштів, співвідношення між одержаним продуктом і витраченим ресурсом та <u>визначаються як витрати ресурсів на одиницю показника продукту</u>, відношення кількості вироблених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) до витраченого обсягу ресурсу.	Зауваження не приймається. У наданих запереченнях спотворюються дефініції «ефективність використання коштів» та «ефективність управління коштами». Аудиторами зроблено висновок, саме щодо неефективного управління коштами, зокрема: 64 797,1 тис. грн (за загальним фондом – 2 886,7 тис. грн, за спеціальним – 61 910,4 тис. грн) – невикористані відкриті бюджетні асигнування через неподання ДСА України як головним розпорядником бюджетних коштів, розподілів відкритих асигнувань, у зв'язку з відсутністю бюджетних фінансових зобов'язань ДП «ІСС»; 1 373,4 тис. грн (за загальним фондом – 7,7 тис. грн, за спеціальним – 1 365,7 тис. грн) – повернено до державного

№ з/п	Положення проєкту Звіту, до яких об'єктом контролю надані зауваження	Зміст зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту	Результати розгляду членом Рахункової палати зауважень, наданих об'єктом контролю до проєкту Звіту
		Таким чином, залишки невикористаних відкритих асигнувань не характеризують показник ефективності продукту (виходячи з наведеного визначення), а від так не може відноситись до неефективного управління коштами державного бюджету.	бюджету як невикористані, безпосередньо з рахунків ДП «ІСС» як одержувача бюджетних коштів, у зв'язку із закриттям рахунків, відкритих у поточному бюджетному періоді для виконання бюджету згідно із статтею 57 Бюджетного кодексу України.
10.	Аудитом встановлено, що у 2018-2019 роках роботи із створення ЄСІТС здійснювалися ДП «ІСС» як власними силами (65 543,8 тис. грн), так і з залученням сторонніх організацій (23 104,7 тис. грн), що є недотриманням вимог пункту 2.1 розділу II Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Мінфіну від 24.12.2012 № 1407 (далі – Порядок № 1407), зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 17.01.2013 за № 130/22662, відповідно до якого одержувач бюджетних коштів не може бути одночасно замовником і виконавцем робіт (надавачем послуг, постачальником товарів) при виконанні бюджетної програми за рахунок коштів державного бюджету. <i>(стор. 42)</i>	Інформація не відповідає дійсності. Підприємство, як одержувач бюджетних коштів, при оголошенні торгів у відповідності до Закону України «Про публічні закупівлі» виступало лише замовником відповідних робіт та не було їх виконавцем. Адже, підприємство не приймало участі у оголошених торгах та відповідно не виступало виконавцем робіт за оголошеними торгами. Підприємство одночасно не оголошувало торги та не приймало у них участі. Тобто підприємство одночасно не було замовником та виконавцем одних і тих самих робіт. Підприємство за отриманими бюджетними коштами на оплату праці виконувало роботи, замовником яких була ДСА України (а не саме підприємство) відповідно до плану використання бюджетних коштів та затвердженого Технічного завдання.	Зауваження не приймається. Аудитом встановлено, що у 2018-2019 роках роботи із створення ЄСІТС здійснювалися ДП «ІСС» як власними силами (65 543,8 тис. грн), так і з залученням сторонніх організацій (23 104,7 тис. грн), що є недотриманням вимог пункту 2.1 розділу II Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Мінфіну від 24.12.2012 № 1407, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 17.01.2013 за № 130/22662, відповідно до якого одержувач бюджетних коштів не може бути одночасно замовником і виконавцем робіт (надавачем послуг, постачальником товарів) при виконанні бюджетної програми за рахунок коштів державного бюджету. Наведені заперечення до проєкту звіту, як пояснення, підтверджують факт недотримання вимог пункту 2.1 розділу II Порядку казначейського обслуговування державного бюджету за витратами, затвердженого наказом Мінфіну від 24.12.2012 № 1407, а саме: підприємство будучи одержувачем бюджетних коштів за бюджетною програмою КПКВК 0501020 одночасно було замовником і виконавцем робіт при виконанні заходів з побудови ЄСІТС як цілісної системи.

Член Рахункової палати

В. П. Богун